Notater
Documents
2017/20

Statistics Norway
Statistisk sentralbyrå

Aina Holmøy og Kjersti Stabell Wiggen

Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016

Dokumentasjonsrapport

Notater 2017/20

Aina Holmøy og Kjersti Stabell Wiggen

Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016

Dokumentasjonsrapport

Statistisk sentralbyrå • Statistics Norway
Oslo–Kongsvinger

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 24. mai 2017

ISBN 978-82-537-9541-6 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	**Symbol**
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	…
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	|
Desimaltegn	,

Forord

Denne dokumentasjonsrapporten beskriver gjennomføringen av Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016. Her redegjøres det for utvalget, utviklingen av spørreskjema og informasjonsmateriell samt gjennomføring av datafangsten. Vi gjør også en enkel frafallsanalyse og ser på kvalitet og feilkilder i undersøkelsen. Resultater fra undersøkelsen er presentert i Vrålstad og Wiggen 2017.

Undersøkelsen om levekår blant personer med innvandrerbakgrunn 2016 (LKI 2016) er finansiert av departementet som har hatt ansvaret for integreringspolitikken: I begynnelsen av prosjektperioden var det Barne- og likestillingsdepartementet, og fra april 2016 Justis- og beredskapsdepartementet.

I Statistisk sentralbyrå (SSB) har Seksjon for levekårsstatistikk hatt det faglige ansvaret for undersøkelsen, og vært ansvarlig for innholdet i spørreskjemaet og analysearbeidet for undersøkelsen. Prosjektleder for undersøkelsen har vært Kjersti Stabell Wiggen, mens Signe Vrålstad var det i innledningsfasen. Aina Holmøy ved Seksjon for personundersøkelser har hatt ansvaret for planlegging og gjennomføring av datafangsten.

Efil Larsen ved Seksjon for personundersøkelser har hatt hovedansvaret for opplæring og oppfølging av intervjuerne. Lars Østby ved Seksjon for levekårsstatistikk har bidratt med faglige innspill og har i tillegg vært en viktig bidragsyter i informasjonsarbeidet.

Jytte Miftari-Duemark, Solveig Myklestad og Trond Båshus ved Seksjon for personundersøkelser og Thore Nafstad-Bakke ved Seksjon for næringsundersøkelser har hatt ansvar for programmering av skjema, utvalgsadministrasjon og tilrettelegging av filer. Magnar Lillegård ved Seksjon for metode har beregnet vekter for datamaterialet.

Statistisk sentralbyrå, 18. mai 2017

Torstein A. Bye

Sammendrag

Med finansiering fra myndighetene har Statistisk sentralbyrå (SSB) tidligere gjennomført tre særskilte levekårsundersøkelser blant innvandrere, i 1983, 1996 og 2005/2006. I 2014 ble det besluttet at Statistisk sentralbyrå i 2016 skulle gjennomføre en ny undersøkelse blant innvandrere og barn av innvandrere i Norge.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge viktige sider ved levekårene for ulike innvandrergrupper og deres etterkommere i dagens Norge, og samtidig videreføre resultatene fra ti år tilbake. I tillegg er det viktig at undersøkelsen skal gjøre det mulig å sammenligne levekår for personer med innvandrerbakgrunn med levekår for den generelle befolkningen.

Undersøkelsen omfatter over 8 000 innvandrere i alderen 16 til 74 år fra tolv av de største innvandringslandene i Norge: Polen, Bosnia-Hercegovina, Kosovo, Tyrkia, Irak, Iran, Afghanistan, Pakistan, Sri Lanka, Vietnam, Eritrea og Somalia. I tillegg omfatter undersøkelsen 2 000 norskfødte barn av innvandrere i alderen 16 til 39 år fra fire land; Tyrkia, Pakistan, Sri Lanka og Vietnam.

Tema for undersøkelsen er bolig og boforhold, arbeid og arbeidsmiljø, ubetalt arbeid og frivillighet, norskferdigheter, sosial kontakt med familie og venner, bakgrunn fra opprinnelseslandet, transnasjonale bånd, økonomisk romslighet, helse, diskriminering, statsborgerskap, holdninger og verdier, tillit og tilhørighet. Mange av spørsmålene er hentet fra SSBs ordinære levekårsundersøkelser, for å kunne sammenligne med levekår i befolkningen generelt.

Datainnsamlingen foregikk enten ved personlig møte med respondenten eller over telefon. Det var et grunnleggende prinsipp at man skulle kunne kommunisere med intervjuobjektene på deres eget språk. Informasjonsmateriell og spørreskjema ble derfor oversatt til en rekke språk og det ble ansatt egne intervjuere spesielt for denne undersøkelsen.

Datafangsten foregikk i perioden 27. oktober 2015 til 9. juli 2016. Svarprosenten totalt endte på vel 54 prosent, men det er store variasjoner mellom landene. Innvandrere fra Vietnam og Somalia har en svarprosent på bare litt over 45, mens innvandrere fra Eritrea og Sri Lanka har en svarprosent på over 60. Ved å øke bruttoutvalget i noen landgrupper, nådde vi likevel målsettingen om intervju med 350 innvandrere fra hvert av de tolv landene, og intervju med 250 norskfødte fra hvert av de fire landene. Dette var svært viktig for å kunne gjennomføre ønskede analyser i etterkant.

Den klart viktigste årsaken til frafall i undersøkelsen er at vi ikke har kommet i kontakt med intervjuobjektene. Det har vært spesielt vanskelig å få tak i personer med bakgrunn fra Polen, Vietnam og Somalia.

Vi har undersøkt om frafallet har medført skjevheter for kjennetegnene alder, kjønn, utdanning, botid og landbakgrunn. Vi finner at avvikene mellom netto- og bruttoutvalgene stort sett er ganske små når vi ser hele utvalget under ett, men de med høyere utdanning har større tilbøyelighet til å delta enn de med lav utdanning. Når vi ser på de ulike landene hver for seg, finner vi større avvik mellom netto- og bruttoutvalget, og da spesielt knyttet til utdanning og botid. Det er beregnet vekter slik at de skal korrigere for skjevheter på kjønn, alder, utdanning, landsdel og landbakgrunn.

Innhold

Forord ... **3**

Sammendrag ... **4**

1. Bakgrunn og formål ... **6**

2. Utvalg ... **7**
2.1. Populasjonsavgrensning ... 7
2.2. Utvalg ... 7
2.3. Utvalgsskjevhet ... 9
2.4. Avganger ... 11

3. Datainnsamling ... **11**
3.1. Innsamlingsmetode ... 11
3.2. Utvikling av spørreskjemaet ... 12
3.3. Oversettelser ... 13
3.4. Rekruttering og opplæring av intervjuere ... 13
3.5. Feltperiode og feltarbeid ... 14

4. Datakvalitet ... **23**
4.1. Skjevhet ... 23
4.2. Frafall ... 27
4.3. Frafallet sammenlignet med andre levekårsundersøkelser ... 30

5. Vekting av utvalget ... **30**
5.1. Stratifiserte vekter ... 30
5.2. Kalibrering av vektene ... 31

6. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser ... **33**
6.1. Eksempel på bruk av formel og tabell ... 35

7. Innsamlings- og bearbeidingsfeil ... **35**
7.1. Innsamlingsmetode ... 36
7.2. Feil i oversettelsene og vanskelige ord og uttrykk ... 37
7.3. Over- og underrapportering på sensitive spørsmål ... 38
7.4. Bearbeidingsfeil ... 39

Referanser ... **40**

Vedlegg A: Informasjonsbrev til respondentene ... **41**

Vedlegg B: Informasjonsbrev til foresatte ... **43**

Vedlegg C: Brosjyre ... **45**

Vedlegg D: Brev til nektere ... **49**

Vedlegg E: Påminning epost ... **51**

Vedlegg F: Påminning SMS ... **53**

Vedlegg G: Utvalgsskjevhet. Tabeller per land ... **54**

Vedlegg H: Intervju og frafall. Tabeller per land ... **61**

Vedlegg I: Spørreskjema ... **65**

Vedlegg J: Registerkoblinger ... **112**

1. Bakgrunn og formål

Norge har et godt registergrunnlag for å lage statistikk om innvandrere, men det er ikke alle forhold registerstatistikken kan beskrive. Det er derfor behov for å komplettere med annen kunnskap om innvandreres liv og levekår i Norge. De ordinære levekårsundersøkelsene har for lite utvalg til å kunne si noe om levekårene for ulike innvandrergrupper. Det er derfor nødvendig å gjennomføre egne utvalgsundersøkelser blant innvandrere og deres etterkommere.

Med finansiering fra myndighetene har Statistisk sentralbyrå (SSB) tidligere gjennomført tre særskilte levekårsundersøkelser blant innvandrere, i 1983, 1996 og 2005/2006. På oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet gjennomgikk SSB i 2012 de ulike kildene for å skaffe informasjon om sentrale levekårsområder og anbefalte da at det gjennomføres særskilte levekårsundersøkelser blant innvandrere med åtte til tolv års mellomrom (beskrevet i SSB 2012). I 2014 ble det derfor besluttet at SSB skulle gjennomføre en ny undersøkelse i 2016 blant innvandrere og barn av innvandrere i Norge.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge viktige sider ved levekårene for ulike innvandrergrupper og deres etterkommere i dagens Norge, og samtidig videreføre resultatene fra 2005/2006. I tillegg er det et overordnet mål at undersøkelsen skal gjøre det mulig å sammenligne levekår for personer med innvandrerbakgrunn med levekår for den generelle befolkningen.

Utvalget omfatter innvandrere fra tolv av de største innvandringslandene i Norge: Polen, Bosnia-Hercegovina, Kosovo, Tyrkia, Irak, Iran, Afghanistan, Pakistan, Sri Lanka, Vietnam, Eritrea og Somalia. I tillegg omfatter undersøkelsen norskfødte barn av innvandrere fra fire land; Tyrkia, Pakistan, Sri Lanka og Vietnam.

Tema for undersøkelsen er bolig og boforhold, arbeid og arbeidsmiljø, ubetalt arbeid og frivillighet, utdanning, norskferdigheter, religion, familie og sosial kontakt, bakgrunn fra opprinnelseslandet, transnasjonale bånd, økonomisk romslighet, helse, vold og utrygghet, diskriminering, holdninger og verdier, tillit, tilhørighet og statsborgerskap. Mange av spørsmålene er hentet fra SSBs ordinære levekårsundersøkelser, for på den måten å kunne sammenligne med levekår i befolkningen generelt.

Tabell 1.1 Nøkkeltall

	Hele utvalget		Innvandrere		Norskfødte	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Trukket utvalg (personer trukket ut for intervju)	10 367		8 327		2 040	
Avgang (døde, bosatt i utlandet, bosatt på institusjon)	225		171		54	
Bruttoutvalg	10 142		8 156		1 986	
Frafall	4 658	45,9	3 721	45,6	937	47,2
Nettoutvalg (personer det er oppnådd intervju med)	5 484	54,1	4 435	54,4	1 049	52,8
Feltperiode: 27. oktober 2015 – 9. juli 2016						
Innsamlingsmetode: Besøks- eller telefonintervju						
Besøksandel: 20 prosent (18 prosent for innvandrere og 27 prosent for norskfødte)						
Intervjutid: 48 minutter i gjennomsnitt (49 minutter for innvandrere og 42 minutter for norskfødte)						

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

2. Utvalg

2.1. Populasjonsavgrensning

Et viktig formål med undersøkelsen var å samle inn data om både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, slik at levekårene for disse gruppene separat kan sammenlignes med levekårene blant befolkningen generelt.

Målgruppen for undersøkelsen er derfor todelt. Det er personer som enten er:

- født i utlandet av to utenlandskfødte foreldre, uansett nåværende statsborgerskap. Tradisjonelt er denne gruppen kalt innvandrere i SSBs statistikker.
- eller født i Norge av to utenlandskfødte foreldre. Disse omtales som norskfødte med innvandrerforeldre.

Et viktig premiss for undersøkelsen var at respondentene skulle ha muligheten til å gjennomføre intervjuet på morsmålet sitt. For å kunne møte dette kravet, måtte det av praktiske og økonomiske hensyn velges ut et begrenset antall land. Det var viktig å velge land som mange av innvandrerne i Norge pr. i dag har bakgrunn fra, eller land som det har kommet mange innvandrere fra de senere årene, og hvor man kan forvente en økning. Det var også viktig å videreføre datainnsamlingen for de landene som var med i undersøkelsen i 2005/2006, for å kunne se på utviklingen i levekår over tid.

Populasjonen dekker innvandrere fra følgende tolv land: Polen, Bosnia-Hercegovina, Kosovo, Tyrkia, Irak, Iran, Afghanistan, Pakistan, Sri Lanka, Vietnam, Eritrea og Somalia. Polen, Afghanistan og Eritrea er nye land denne gangen. Chile, som var med i 2005/2006, ble tatt ut. Når det gjelder norskfødte med innvandrerforeldre, dekker populasjonen personer med foreldre Tyrkia, Pakistan, Sri Lanka og Vietnam. Se mer om undersøkelsens formål og valg av land i Vrålstad og Wiggen (2017).

Generelt er det vanskelig å få intervju med personer over 75 år, samtidig som det er få personer med innvandrerbakgrunn i denne aldersgruppen i Norge. Populasjonen er derfor begrenset til å gjelde personer fra 16 til 74 år per 1. oktober 2015. Populasjonen av norskfødte omfatter bare personer fra 16 til 39 år, da det er for få personer som er eldre enn dette i populasjonen. For innvandrere er den trekkbare populasjonen videre begrenset til å gjelde personer som har bodd i Norge i minst to år per 1. oktober 2015.

Trekkgrunnlaget for innvandrere består dermed av personer i alderen 16-74 år, som er bosatt i Norge før 1. oktober 2013, og som er oppført med ett av de tolv aktuelle landene som verdi på variabelen «landbakgrunn» på SSBs såkalte fødelandsfil. Denne variabelen er konstruert ut fra registeropplysninger om eget (eller mors og fars) fødeland. Til sammen utgjorde den trekkbare populasjonen av innvandrere 214 193 personer pr 1. oktober 2015.

Trekkgrunnlaget for norskfødte med innvandrerforeldre består av personer i alderen 16-39 år, hvor foreldrene er oppført med Tyrkia, Pakistan, Sri Lanka eller Vietnam som verdi på variabelen «landbakgrunn». Den trekkbare populasjonen for de norskfødte utgjorde 18 694 personer per 1. oktober 2015.

2.2. Utvalg

Trekkgrunnlaget ble inndelt i strata etter landbakgrunn og innvandringskategori (innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre). Utvalget ble i utgangspunktet trukket noe større enn det vi mente det var behov for, slik at vi hadde et

ekstrautvalg som kunne brukes dersom vi ikke klarte å oppnå tilstrekkelig antall intervju i en landgruppe.

Presentasjon og analyse av resultatene fra undersøkelsen vil i noen grad ta utgangspunkt i tall for hvert av de tolv landene, selv om det også er interessant å se på tallene for hele utvalget under ett. Det var derfor viktig å sikre at antall intervju fra hvert land ble høyt nok for analyseformål. En avveining mellom krav til innsamlingskostnader og presisjon i resultatene, tilsa et bruttoutvalg på om lag 630 personer fra hvert land. Basert på tidligere resultater og felttesten som ble gjennomført i august og september 2015, hadde vi litt ulik forventning til svarprosent i de forskjellige strataene. For innvandrerne ble det derfor trukket et litt større utvalg i noen av landgruppene.

For innvandrerne ble det trukket et grovutvalg på 800 personer tilfeldig i hver landgruppe. For hver av landgruppene ble det deretter trukket et tilfeldig utvalg på mellom 630 til 700 personer fra grovutvalget. For norskfødte med innvandrerforeldre ble det trukket et grovutvalg på 600 personer tilfeldig i hvert av de fire strataene. For hvert stratum ble det deretter trukket et tilfeldig utvalg på 450 personer fra grovutvalget. Tabell 2.1 viser fordelingen av populasjonen og utvalget på de ulike strataene.

Et stykke ut i datafangsten ble det klart at vi ikke ville oppnå ønsket antall intervju i alle land. Det ble derfor trukket noen flere innvandrere fra grovutvalget for Tyrkia, Irak, Pakistan og Somalia og Vietnam. For norskfødte ble det trukket ekstrautvalg blant dem med foreldre fra Tyrkia, Pakistan og Vietnam.

Tabell 2.1 Populasjon, utvalg og avganger etter innvandringskategori og landbakgrunn. Antall

	Antall i populasjonen	Trukket utvalg 1.10.2015	Ekstrautvalg	Avganger	Bruttoutvalg
Totalt	232 887	9 630	737	225	10 142
Innvandrere					
I alt	214 193	7830	497	171	8156
Polen	68 423	680		16	664
Bosnia-Hercegovina	12 106	630		15	615
Kosovo	9 338	680		13	667
Tyrkia	10 084	680	50	18	712
Irak	19 540	630	50	16	664
Iran	14 576	680		8	672
Afghanistan	11 119	630		10	620
Pakistan	17 177	630	150	37	743
Sri Lanka	8 468	630		2	628
Vietnam	12 517	630	150	17	763
Eritrea	9 476	630		7	623
Somalia	21 369	700	97	12	785
Norskfødte med innvandrerforeldre					
I alt	18 694	1800	240	54	1986
Tyrkia	3 043	450	80	8	522
Pakistan	9 208	450	80	22	508
Sri Lanka	2 343	450		19	431
Vietnam	4 100	450	80	5	525

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Fordi utvalgsstørrelsen ikke er lik for alle landene og fordi det totale antallet i Norge med innvandringsbakgrunn fra de ulike landene varierer sterkt, er trekksannsynligheten også ulik for de ulike gruppene. Ved beregning av resultater for to eller flere grupper under ett, må det tas hensyn til dette ved at hver gruppe gis en vekt som er omvendt proporsjonal med trekksannsynligheten (se avsnitt 5.2).

2.3. Utvalgsskjevhet

Vi kan snakke om utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i bruttoutvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Dette kan skyldes tilfeldigheter under trekkingen av utvalget eller bevisst oversampling av visse grupper.

Alders- og kjønnssammensetningen varierer i de tolv innvandringslandene. Eksempelvis inneholder trekkgrunnlaget for Afghanistan bare 37,6 kvinner. Tilsvarende tall for Vietnam, som har flest kvinner i trekkgrunnlaget, er 54,1 prosent. Det er færre kvinner enn menn i alle landgruppene bortsett fra i Bosnia-Hercegovina og Vietnam.

Vi har ikke stratifisert utvalget etter kjønn eller alder. Det betyr at fordelingen med hensyn til disse kjennetegnene i utgangspunktet skal være tilnærmet lik i bruttoutvalget som i populasjonen. Dersom den ikke er det, skyldes det tilfeldigheter i trekkingen, eller eventuelt andre forhold som påvirker fordelingen. I denne undersøkelsen er utvalget fra hvert land er såpass lite at det lett kan oppstå tilfeldigheter i trekkingen som gir seg utslag i skjevheter.

Gjennom feltarbeidet vet vi at det er en andel på vel 2 prosent som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder døde, personer som er utvandret til utlandet eller bosatt på institusjon. Dette kaller vi avganger og er omtalt i avsnitt 2.4. Dersom det er slik at personer som går til avgang skiller seg vesentlig fra dem som vi har oppnådd intervju med, vil dette kunne føre til skjevheter. Det ser ikke ut til at avgangene har ført til vesentlige skjevheter i denne undersøkelsen.

Tabell 2.2 og 2.3 viser fordelingen av populasjon og bruttoutvalg på kjønn og aldersgrupper, både totalt og for ulike landgrupper, samt avviket mellom bruttoutvalg og populasjon. Dersom det er et avvik på over +/- 1 prosentpoeng, tilsier det at det har oppstått skjevheter i trekkingen. Tallene viser at det har oppstått en del skjevheter i trekkingen. Størst skjevheter er det for innvandrere fra Bosnia-Hercegovina, Irak, Afghanistan og Somalia, og for norskfødte med foreldre fra Vietnam. Disse skjevhetene er det imidlertid justert for gjennom vektingen, se avsnitt 5.2

Tabell 2.2 Populasjon og bruttoutvalg for menn og kvinner etter innvandringskategori og landbakgrunn. Prosent

	Populasjonen		Bruttoutvalg		Avvik brutto-pop	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Innvandrere						
I alt	57,5	42,5	53,9	46,2	-3,6	3,6
Polen	65,8	34,2	64,9	35,1	-0,9	0,9
Bosnia-Hercegovina	49,7	50,3	51,9	48,1	2,2	-2,2
Kosovo	52,9	47,1	52,6	47,4	-0,3	0,3
Tyrkia	56,2	43,8	54,5	45,5	-1,7	1,7
Irak	56,6	43,4	52,9	47,1	-3,7	3,7
Iran	54,2	45,8	54,6	45,4	0,4	-0,4
Afghanistan	62,4	37,6	64,7	35,3	2,3	-2,3
Pakistan	51,5	48,5	52,1	47,9	0,6	-0,6
Sri Lanka	52,4	47,6	52,2	47,8	-0,2	0,2
Vietnam	45,9	54,1	45,5	54,5	-0,4	0,4
Eritrea	54,0	46,0	52,3	47,7	-1,7	1,7
Somalia	53,7	46,3	50,4	49,6	-3,3	3,3
Norskfødte med innvandrerforeldre						
I alt	51,6	48,4	51,2	48,8	-0,4	0,4
Tyrkia	51,8	48,2	52,5	47,5	0,7	-0,7
Pakistan	51,7	48,3	53,1	46,9	1,4	-1,4
Sri Lanka	50,3	49,7	50,1	49,9	-0,2	0,2
Vietnam	51,8	48,2	48,8	51,2	-3,0	3,0

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.3 Populasjon og bruttoutvalg for ulike aldersgrupper etter innvandringskategori og landbakgrunn. Prosent

	Populasjonen				Bruttoutvalget				Avvik brutto - pop			
	16-24 år	25-39 år	40-54 år	55-74 år	16-24 år	25-39 år	40-54 år	55-74 år	16-24 år	25-39 år	40-54 år	55-74 år
Innvandrere												
I alt	11,5	43,3	32,3	13,0	12,7	39,3	33,5	14,5	1,2	-4,0	1,2	1,5
Polen	6,7	52,0	31,5	9,7	7,5	52,6	31,2	8,7	0,8	0,6	-0,3	-1
Bosnia-Hercegovina	7,5	35,0	30,7	26,9	7,3	33,0	31,1	28,6	-0,2	-2	0,4	1,7
Kosovo	15,8	40,0	32,5	11,7	15,6	41,4	31,3	11,7	-0,2	1,4	-1,2	0
Tyrkia	4,8	41,2	38,5	15,4	5,1	41,2	39,9	13,9	0,3	0	1,4	-1,5
Irak	19,2	38,0	33,5	9,3	18,4	37,4	34,3	9,9	-0,8	-0,6	0,8	0,6
Iran	9,1	37,6	36,9	16,4	9,1	37,7	36,8	16,5	0	0,1	-0,1	0,1
Afghanistan	38,2	39,1	17,4	5,3	41,5	38,7	13,9	6,0	3,3	-0,4	-3,5	0,7
Pakistan	5,6	36,4	33,6	24,3	4,9	35,1	35,5	24,5	-0,7	-1,3	1,9	0,2
Sri Lanka	4,7	28,3	49,6	17,5	4,3	27,6	51,0	17,2	-0,4	-0,7	1,4	-0,3
Vietnam	3,4	33,3	41,2	22,2	3,2	33,4	40,8	22,7	-0,2	0,1	-0,4	0,5
Eritrea	13,2	50,1	29,4	7,4	14,9	48,6	28,6	7,9	1,7	-1,5	-0,8	0,5
Somalia	22,7	47,3	23,9	6,0	22,9	44,7	26,2	6,1	0,2	-2,6	2,3	0,1
Norskfødte med innvandrerforeldre												
I alt	58,1	41,9	-	-	63,5	36,5	-	-	-5,4	5,4	-	-
Tyrkia	60,0	40,0	-	-	57,7	42,3	-	-	-2,3	2,3	-	-
Pakistan	46,4	53,6	-	-	45,7	54,3	-	-	-0,7	0,7	-	-
Sri Lanka	86,8	13,2	-	-	86,1	13,9	-	-	-0,7	0,7	-	-
Vietnam	66,6	33,4	-	-	68,2	31,8	-	-	1,6	-1,6	-	-

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

2.4. Avganger

Under feltarbeidet viste det seg at 225 personer i utvalget var registrert bosatt i utlandet i minst seks måneder, bodde på institusjon, hadde en landbakgrunn som ikke var gyldig (skyldes feil i befolkningsregisteret) eller var døde etter at utvalget var trukket. Disse tilhører ikke populasjonen og kalles *avgang*. Avgangene utgjør vel 2 prosent av trukket utvalg. Når vi trekker avgangene fra trukket utvalg, kaller vi det bruttoutvalg (se tabell 1.1).

Tabell 2.4 viser at andel avganger varierer en del mellom landene. Pakistan har flest avganger og Eritrea færrest. Over 75 prosent av avgangene skyldtes at intervjuobjektet hadde vært bosatt i utlandet i seks måneder eller mer.

Tabell 2.4 Avgang etter landbakgrunn og innvandringskategori. Prosent av trukket utvalg

	I alt	Innvandrere	Norskfødte
I alt	**2,2**	**2,1**	**2,6**
Polen	2,4	2,4	-
Bosnia-Hercegovina	2,4	2,4	-
Kosovo	1,9	1,9	-
Tyrkia	2,1	2,5	1,5
Irak	2,4	2,4	-
Iran	1,2	1,2	-
Afghanistan	1,6	1,6	-
Pakistan	4,5	4,7	4,2
Sri Lanka	1,9	0,3	4,2
Vietnam	1,7	2,2	0,9
Eritrea	1,1	1,1	-
Somalia	1,5	1,5	-

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

3. Datainnsamling

3.1. Innsamlingsmetode

Datainnsamlingen foregikk enten ved personlig møte med respondenten eller over telefon. Selve intervjuet skjedde ved at intervjueren stilte spørsmål fra et elektronisk spørreskjema hvor svarene fra respondenten ble registrert inn.

I datainnsamlingen var det et grunnleggende prinsipp at vi skulle kunne kommunisere med respondentene på deres eget språk. Dette kunne være på morsmålet, norsk eller engelsk. Informasjonsmateriell og spørreskjema ble derfor oversatt til en rekke språk, se avsnitt 3.2.

For å kunne tilby intervju på de ulike språkene, ansatte SSB intervjuere spesielt for denne undersøkelsen. Begrunnelsen for å gjøre det på denne måten var i siste instans hensynet til datakvaliteten. Man ønsket i størst mulig grad at respondentene både skulle forstå undersøkelsens tema, informasjonen om personvern, og hvert enkelt spørsmål. I tillegg regnet man med at holdningene til selve undersøkelsen ville være mer positive dersom intervjuobjektene ble møtt med informasjon på sitt eget språk.

For å stimulere til deltakelse ble det brukt insentiver. Alle respondenter fikk et gavekort på 300 kroner for å delta.

3.2. Utvikling av spørreskjemaet

I en tverrkulturell undersøkelse skal spørreskjema og annet materiale fungere så likt som mulig og så nær intensjonen som mulig på flere språk, innenfor ulike kulturelle rammer. Under planleggingen av undersøkelsen ble forslagene til tema og enkeltspørsmål derfor nøye vurdert. Det ble arrangert brukermøter med oppdragsgiver, kompetansepersoner og aktuelle brukere av resultatene, for å diskutere tema og spørsmål.

I en egen forstudie til levekårsundersøkelsen blant innvandrere i 2005/2006, ble det diskutert hva og hvordan man burde stille spørsmål til de ulike innvandringsgruppene, og hva slags reaksjoner man kunne forvente å få (se Daugstad og Lie 2004). Enkelte av spørsmålene ble denne gangen også testet gjennom kognitive intervjuer.

Når et første utkast til spørreskjema var klart, var skjemaet gjennom en *selektiv ekspertevaluering*. Den ble gjort ved at tre erfarne surveymetodikere hver for seg gjennomgikk spørsmålsseleksjonen med henblikk på å identifisere potensielle feilkilder og svakheter. Siden samlet komiteen seg i et felles møte hvor individuelle observasjoner ble diskutert og oppsummert i en felles rapport.

På grunnlag av rapporten ble det utarbeidet et nytt utkast til spørreskjema som ble testet gjennom til sammen tolv kognitive intervjuer i SSBs testlab, med påfølgende retrospektiv oppfølging. Fire av de tolv intervjuene hadde som formål å teste hele skjemaet, for å få tilbakemelding på hvordan skjemaet fungerte som helhet, rekkefølge på temaer, svarbyrde osv. For å gjøre testen mest mulig realistisk lot vi svarpersonene sitte alene i et rom hvor de ble oppringt av en av SSBs erfarne intervjuere. Denne delen av intervjuet ble gjennomført som et «helt» vanlig intervju. Imidlertid fulgte en moderator intervjuet via TV-skjerm fra et observasjonsrom. Dermed kunne moderator både se og høre om det oppsto situasjoner underveis som tilsa at det var noe som er uklart, sensitivt, vanskelig osv. Når telefonintervjuet var ferdig, gikk moderator inn til svarpersonen og foretok et retrospektivt oppfølgingsintervju med bakgrunn i observasjonene. Dette for å få forståelse for hva som var årsak til eventuelle problemer.

De resterende åtte kognitive intervjuene tok spesielt for seg utvalgte deler av skjemaet; religion, diskriminering, ekteskap og statsborgerskap. Her er poenget å få kunnskap om hvordan spørsmålene fungerer for berørte grupper, prøve å få tak på hvordan de forstår spørsmålene og om de forstår dem på noenlunde samme måte. Hvordan fungerer religionsspørsmålene for svært religiøse personer, hvilke kriterier legger svarpersonene til grunn for å svare ja/nei på spørsmål om de har blitt diskriminert, og hva er grunnlaget for å svare at ekteskap er inngått under «tvang»? Her stilte moderator spørsmålene fra skjemaet, innhentet svar fra svarpersonene og stilte deretter spørsmål om grunnlaget for at svarpersonene svarte som de gjorde.

I august og september 2015 ble det gjennomført en felttest med et utvalg på 120 innvandrere, ti personer fra hvert land. Ett av formålene med felttesten var å teste språk og innhold i skjemaet, samt å finne feil. Konklusjonen etter testen var at skjemaet fungerte tilfredsstillende, men at språket var formelt og omstendelig, og at det var noen ord og uttrykk som respondentene hadde problemer med å forstå (se avsnitt 7.2). Felttesten viste også at skjemaet var godt innenfor tidsmarginen på 60 minutter (se mer om intervjutid i avsnitt 3.5). Bortsett fra å rette opp enkelte feil, ble det ikke gjort vesentlige endringer i skjemaet etter felttesten.

3.3. Oversettelser

For å kunne tilby intervju på respondentenes morsmål, ble skjema, brev og brosjyre ble oversatt til følgende fjorten språk av et eksternt byrå:

- Engelsk
- Polsk (Polen)
- Bosnisk/Kroatisk/Serbisk (Bosnia-Hercegovina)
- Albansk (Kosovo)
- Tyrkisk (Tyrkia)
- Arabisk (Irak)
- Persisk/farsi (Iran)
- Pashto (Afghanistan)
- Dari (Afghanistan)
- Urdu (Pakistan)
- Tamil (Sri Lanka)
- Vietnamesisk (Vietnam)
- Tigrinja (Eritrea)
- Somali (Somalia)

Oversettelsene ble gjort i flere ledd: først ble spørreskjemaet oversatt fra norsk av en oversetter som ble engasjert av det eksterne byrået. Deretter gikk en annen oversetter, også engasjert av det eksterne byrået, gjennom og kvalitetssikret ved å sammenligne oversettelsen som var gjort med det norske skjemaet. Den første oversetteren fikk deretter tilbakemelding etter kvalitetssikringen og korrigerte oversettelsen hvis det var nødvendig. Til slutt ble det benyttet personer i SSB (intervjuere og andre med god og riktig språkkunnskap) til å kvalitetssikre det arbeidet oversettelsesbyrået hadde gjort. I tre tilfeller (polsk, bosnisk og tamil) arrangerte SSB møter der oversetter, korrekturleser, prosjektleder og språkkyndig fra SBB møttes og diskuterte oversettelsen. Slike møter var veldig lærerike, og ideelt sett burde det ha vært gjennomført for alle språkene, men det var ikke mulig å få til i praksis.

SSB arrangerte opplæring i skjemametodikk for oversetterne, og tilbakemeldingen var at det var veldig nyttig. Denne opplæringen kom i gang sent i prosessen, og ikke alle oversetterne hadde anledning til å delta.

Det var en del utfordringer knyttet til oversettelsene. Det persiske skjemaet var så dårlig oversatt fra det eksterne byrået at en ansatt i SSB måtte gå igjennom og rette opp store deler i etterkant. Den albanske oversettelsen burde vært gjort av en fra Kosovo og ikke av en fra Albania, fordi kosovo-albansk er litt annerledes enn albansk. På urdu virket det som om oversettelsen var gjort i google-oversetteren. Mye var direkte oversatt, ord for ord, istedenfor oversettelse av hele setninger. Det samme gjaldt til en viss grad for oversettelsene på bosnisk og albansk. Runden med kvalitetssikring var derfor helt avgjørende for å få oversettelsene gode nok.

Selve programmeringen av de til sammen femten skjemaversjonene (fjorten språk i tillegg til norsk versjon) tok også mye tid. Det var en formidabel jobb å få alt klart til oppstart.

3.4. Rekruttering og opplæring av intervjuere

Det ble i første omgang ansatt 45 intervjuere til undersøkelsen. Disse fikk opplæring i oktober og november 2015. I tillegg ble det ansatt seks intervjuere underveis i datafangsten. Av dem som ble ansatt sluttet seks stykker før prosjektet ble avsluttet.

Intervjuerne ble rekruttert både via annonsering og ved bruk av nettverk. En viktig forutsetning for å bli ansatt var at man kunne skrive, lese og snakke både norsk og ett av de andre språkene vi hadde oversatt skjemaet til. Erfaringene fra felttesten tilsa at mange av intervjuene kunne gjennomføres på norsk. Det var derfor viktig å sikre at alle intervjuerne også kunne gjennomføre intervju på norsk.

Intervjuerne fulgte det ordinære opplæringsprogrammet for intervjuere i SSB, men tilpasset denne spesielle undersøkelsen der det var nødvendig. De ble utstyrt med egen PC og en mobiltelefon til bruk i tjenesten. De ble koordinert fra og fulgt opp av en egen feltkoordinator i SSB.

Til tross for at vi gikk bredt ut med annonser i aviser landet rundt, var det få søkere utenfor Oslo og omegn. Alle intervjuerne som ble ansatt, med unntak av én, hadde sitt bosted i det sentrale østlandsområdet. De aller fleste av dem bodde i Oslo. Dette førte til problemer med å få gjennomført besøksintervju i alle deler av landet. Det varierer mellom landgruppene hvor spredt intervjuobjektene bor. Personer med bakgrunn fra Tyrkia og Pakistan bor veldig konsentrert i Oslo området. Innvandrere fra Polen, Afghanistan, Eritrea og Afghanistan er derimot bosatt i alle deler av landet.

Noen få av intervjuerne i SSBs ordinære intervjukorps fikk opplæring i undersøkelsen. Disse ble valgt ut på bakgrunn av bosted for å kunne gjennomføre besøksintervju, men også på bakgrunn av sine generelt gode kommunikasjonsevner og ferdigheter som intervjuere. Det var også viktig at de kunne snakke godt engelsk. Det var imidlertid de nyansatte intervjuerne som gjorde mesteparten av intervjuene i denne undersøkelsen.

I februar 2016 ble det arrangert et felles seminar for alle intervjuere. Dette var nyttig på to måter; vi fornyet vår tillit hos intervjuerne samtidig som vi fikk verdifull informasjon fra dem om hvordan datainnsamlingen fungerte. Vi fikk også konkrete tilbakemeldinger om svakheter i de ulike skjemaoversettelsene og problemer med enkelte tema hos visse landgrupper.

3.5. Feltperiode og feltarbeid

Datafangsten foregikk i perioden 27. oktober 2015 til 9. juli 2016. Opprinnelig var feltperioden planlagt å vare ut juni. Feltperioden ble utvidet med ni dager for å få tilstrekkelig antall intervju i alle landgrupper.

Utsending av informasjonsmateriell

Utvalget ble inndelt i femten utsendingspuljer. Hver utsending var satt sammen tilfeldig på tvers av landgrupper og innvandringskategori. Annenhver uke ble det sendt ut informasjonsbrev[1] og en brosjyre[2] til mellom 500 og 900 respondenter. I tillegg fikk foresatte for intervjuobjekter under 18 år tilsendt et eget informasjonsbrev[3]. Brev og brosjyre ble sendt ut både på norsk og på morsmålet.

Formålet med informasjonsmaterialet er å sørge for at de som er trukket ut blir orientert om undersøkelsesopplegg, tema for undersøkelsen og personvern i forkant av intervjuet. Hvis noen ikke har lest brevet før intervjuet, referer intervjuerne innholdet i brevet før intervjuet starter for å sikre informert samtykke.

Vi opplevde noen problemer rundt utsending av materiell på morsmålet. I Afghanistan er det to offisielle språk, pashto og dari. Vi valgte å sende ut

[1] Se Vedlegg A: Informasjonsbrev til respondentene.

[2] Se Vedlegg C: Brosjyre.

[3] Se Vedlegg B: Brev til foresatte.

materiellet bare på pashto. Det burde ha vært sendt ut på begge språk fordi mange afghanere i Norge snakker dari og det er vanskelig for mange å forstå pashto. For enkelte kurdere fra Irak, virket det negativt å motta informasjon på arabisk. Vi fikk noen henvendelser fra kurdere som ikke ville være med i undersøkelsen på grunn av dette. Til en eventuell neste runde bør man vurdere å sende informasjonsbrev bare på norsk til denne gruppen av kurdere. Kurdisk er ikke ett språk, men en fellesbetegnelse for fem beslektede språk. Det er derfor vanskelig å oversette materiellet til en felles kurdisk versjon. Eventuelt kan man velge hvilken versjon av kurdisk man ønsker å bruke, for eksempel «sorani» eller «kurmanji».

Rekruttering av respondenter

Fordi vi manglet intervjuere i store deler av landet med riktig språkkompetanse, ble det opprettet et bookingkontor for å screene utvalget og lage avtaler. Bemanningen i bookingkontoret varierte fra tre til ti intervjuere gjennom datafangsten. Disse jobbet fra SSBs lokaler i Oslo. Vi startet med tre intervjuere fra det sentrale intervjukorpset, og utvidet senere med intervjuere som var rekruttert inn spesielt for undersøkelsen.

Intervjuerne som jobbet i bookingkontoret hadde som hovedoppgave å lage avtaler og fordele disse ut til intervjuere som skulle gjennomføre selve intervjuingen. Målet var å sikre effektivitet i avtaleleggingen, bruke ressursene på best mulig måte og ha kontroll med fremdriften i prosjektet. I noen tilfeller gjennomførte også bookingkontoret intervju, for eksempel når respondenten ønsket å ta intervjuet umiddelbart eller det ikke var andre intervjuere med riktig språkbakgrunn tilgjengelig.

Etter hver utsending jobbet bookingkontoret intensivt med disse intervjuobjektene i to uker. En del av dem man fortsatt ikke hadde kommet i kontakt med etter to uker, ble fordelt ut til intervjuere som snakket intervjuobjektenes morsmål. Dette viste seg ofte effektivt for å få kontakt. Andre ble lagt i egne ringegrupper for videre oppfølging i bookingkontoret.

En viktig oppgave for bookingkontoret var å fordele ut avtaler på en måte som sikret jobb til alle intervjuerne. En forutsetning for å få til dette, var at intervjuerne responderte raskt på bookingkontorets henvendelser om intervjuavtaler, og at intervjuerne kunne gjennomføre intervju med respondenter fra andre land enn det landet de selv hadde bakgrunn fra. Dette fungerte stort sett greit med noen unntak. Enkelte intervjuere var ikke så flinke til å svare på henvendelser om avtaler. Disse fikk etter hvert færre forespørsler om avtaler fra bookingkontoret.

Det viste seg at utvalget med bakgrunn fra Pakistan, Vietnam, Somalia og til dels Tyrkia, var vanskelig å få intervju med for andre enn intervjuere med samme landbakgrunn. Etter hvert valgte vi derfor å fordele ut mange av intervjuobjektene fra disse landene direkte til intervjuere som snakket morsmålet, uten at de hadde vært ringt fra bookingkontoret først. Intervjuere med bakgrunn fra disse landene fikk derfor mer å gjøre enn intervjuere med bakgrunn fra andre land.

I en forstudie til undersøkelsen blant innvandrere i 2005/2006, ble det anbefalt at intervjuing av kvinnelige intervjuobjekter skulle utføres av kvinnelige intervjuere og vice versa (Daugstad og Lie 2004). Intervjuerne i bookingkontoret hadde klar instruks om å være imøtekommende overfor ønsker om intervjuer av samme kjønn, og forsøkte så langt som mulig å etterkomme ønskene. I tilfeller hvor vi måtte prioritere, fikk ofte språk forrang for kjønn på intervjueren.

Det var vanskelig for bookingkontoret å få besøksavtaler. De fleste intervjuene ble derfor gjennomført på telefon (se mer om besøksandel i avsnitt 3.5). Det kan skyldes at det ikke var så stort fokus i bookingkontoret på å få besøksavtaler fordi de selv ikke skulle gjennomføre intervjuene. De ble også målt på effektivitet, slik

at antall avtaler ble viktigere enn type avtale. Den viktigste årsaken til lav besøksandel var likevel at mange respondenter var skeptiske til hjemmebesøk. For å få til besøksavtaler var det derfor en strategi å tilby trygge og nøytrale rammer rundt intervjusituasjonen ved å la intervjuet foregå på nøytrale offentlige steder, for eksempel på et kontor eller møterom i SSBs lokaler, på bibliotek eller rolige kafeer.

Modellen med bookingkontor innebar at det måtte lages avtaler også for alle som ønsket å gjennomføre intervjuet på telefon. Dette kan ha påvirket svarinngangen negativt. I en vanlig telefonundersøkelse gjennomføres de fleste intervjuene ved første kontakt på telefon, men for en del respondenter må man av ulike årsaker sette opp avtaler. Erfaringer fra denne og tidligere undersøkelser, viser at omlag tre av ti avtaler aldri blir til intervju. Det betyr at jo flere intervju man får på første kontakten, jo bedre er det for svarprosenten.

En viktig fordel med bookingkontoret, var at vi kunne holde fremdriften på ønsket nivå gjennom datafangsten ved å tilpasse antall tilbudte vakter til rekruttering. Det var også enkelt å «bytte» ut personer underveis som ikke fungerte så godt i rekrutteringsrollen, eller legge til og ta bort personer etter behov. På grunn av lokaliseringen i Oslo, var det også enkelt å samle alle intervjuerne som jobbet med rekruttering. Hver uke hadde intervjuerne i bookingkontoret møte med intervjukontakt og planlegger, hvor resultater, utfordringer og tiltak ble gjennomgått. Dette førte til at tiltak ble iverksatt og problemer ble løst raskt. Vi klarte å gjennomføre undersøkelsen innenfor planlagt tid og med godt resultat, som vist i figur 3.1 og 3.2 på side 17.

Svarinngang

I planleggingen ble det satt som mål at svarprosenten skulle være minimum 56 prosent totalt fratrukket avganger. Dette var retningsgivende for arbeidet fram til mars 2016, da ambisjonene ble nedjustert noe til fordel for å oppnå ønsket antall intervju i hver landgruppe. Et viktig mål for å kunne gjennomføre ønskede analyser i etterkant, var å oppnå minimum 350 intervju i hver landgruppe blant innvandrerne og 250 intervju i hver gruppe av norskfødte.

For å optimalisere ressursbruken stanset vi etterhvert oppfølgingsarbeidet i land hvor vi lå godt an til å nå målsettingen om antall intervju. Oppfølgingsarbeidet ble konsentrert om de landene hvor vi hadde færrest intervju; Tyrkia, Irak, Pakistan, Vietnam og Somalia.

Figur 3.1 viser antall intervju per uke og utviklingen i svarprosent per uke. Figuren viser også utviklingen i forhold til målsetting.

Intervjuingen gikk litt sakte de først ukene fordi opplæringen av intervjuere var delt i to grupper med tre ukers mellomrom. I tillegg ser vi at det var lav aktivitet rundt årsskiftet og ved påsketider. Aktiviteten gikk også noe ned de siste ukene når vi kun drev oppfølging i noen landgrupper. Ellers var datafangsten ganske jevn gjennom hele feltperioden.

Til slutt endte svarprosenten på 54,1 prosent, dvs. nesten to prosentpoeng lavere enn opprinnelig målsetting, men som figur 3.2 viser, nådde vi målene om antall intervju pr. land.

Figur 3.1 Oversikt over svarinngang per uke i felt

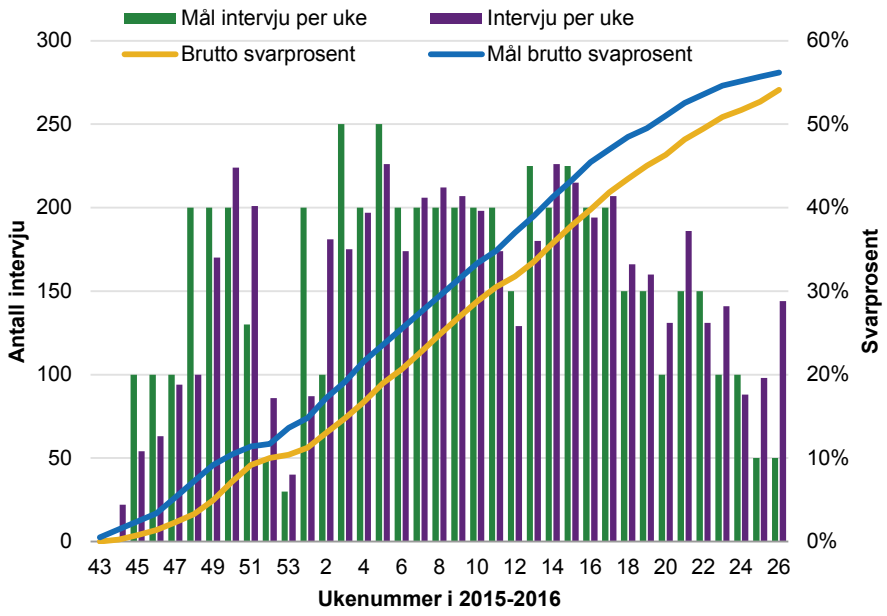

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.2 Antall intervju per land i forhold til målsetting. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

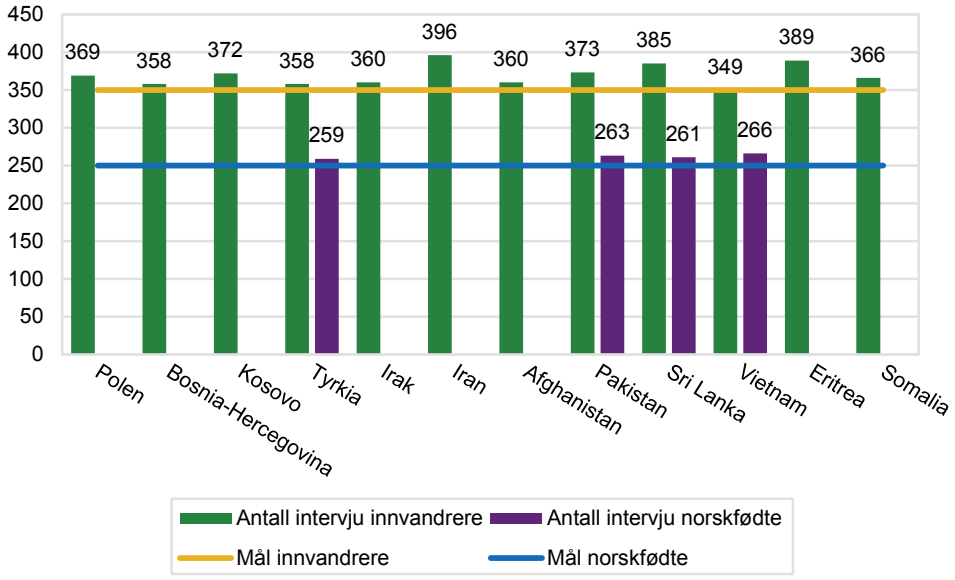

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

En annen viktig målsetting var å oppnå ganske lik svarprosent blant kvinner og menn i undersøkelsen. Tabell 3.1 viser svarprosenten for menn og kvinner etter innvandringskategori og landbakgrunn. For de fleste land er det ganske liten forskjell, med unntak av Afghanistan, Kosovo, Pakistan og Eritrea.

Tabell 3.1 Svarprosent for menn og kvinner etter landbakgrunn og innvandringskategori. Prosent av bruttoutvalget

	Hele utvalget			Innvandrere			Norskfødte		
	Alle	Menn	Kvinner	Alle	Menn	Kvinner	Alle	Menn	Kvinner
I alt	**54,1**	**54,5**	**53,5**	**54,4**	**55,3**	**53,3**	**52,8**	**51,3**	**54,4**
Polen	55,6	56,4	54,1	55,6	56,4	54,1	-	-	-
Bosnia-Hercegovina	58,2	59,2	57,1	58,2	59,2	57,1	-	-	-
Kosovo	55,8	58,7	52,5	55,8	58,7	52,5	-	-	-
Tyrkia	50,0	50,0	50,0	50,3	49,2	51,5	49,6	51,1	48,0
Irak	54,2	54,4	54,0	54,2	54,4	54,0	-	-	-
Iran	58,9	58,6	59,3	58,9	58,6	59,3	-	-	-
Afghanistan	58,1	61,3	52,1	58,1	61,3	52,1	-	-	-
Pakistan	50,8	52,7	48,8	50,2	53,2	46,9	51,8	51,9	51,7
Sri Lanka	61,0	59,2	62,9	61,3	62,2	60,3	60,6	54,6	66,5
Vietnam	47,7	46,9	48,5	45,7	46,1	45,4	50,7	48,0	53,2
Eritrea	62,4	59,8	65,3	62,4	59,8	65,3	-	-	-
Somalia	46,6	46,2	47,0	46,6	46,2	47,0	-	-	-

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Tiltak for å bedre svarinngangen

Underveis i datafangsten ble det gjennomført en del tiltak for å bedre svarinngangen. Nedenfor nevnes de viktigste.

Påminning på epost og SMS

Etter fire til åtte uker i felt ble det sendt ut epost med tilhørende SMS til de vi fortsatt ikke hadde fått kontakt med[4]. Både eposter og SMS-tekster ble oversatt til vietnamesisk og somalisk, og det ble brukt spesielt utvalgte intervjuere til å ringe disse to landgruppene etter utsending. Årsaken til at det tok så mange uker før påminning ble sendt ut, var at systemet for utsending av epost og SMS var tungvint, og vi måtte begrense antall utsendinger.

Det ble sent ut til sammen 1 857 eposter med tilhørende SMS fra kontoret. I tillegg har intervjuere sendt ut egne SMS til enkeltpersoner. Tabell 3.2 viser sluttstatus for de intervjuobjektene som mottok både epost og SMS. Totalt sett er det litt over én av fire som har svart etter påminning, det vil si mer enn fire uker etter at intervjuerne begynte å ringe. Ved fordeling etter landbakgrunn i Tabell 3.2 har vi utelatt Sri Lanka, Polen og Eritrea fordi det nesten ikke ble foretatt oppfølging i disse landene. Det er vanskelig å måle effekten av epost- og SMS-påminninger, da det er mulig at intervjuobjektene hadde svart uten slik påminning dersom vi bare hadde ringt flere ganger.

Tabell 3.2 Intervju og frafallsårsaker blant dem som fikk påminning på epost/SMS. Etter landbakgrunn. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre samlet. Prosent

	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafalls-grunner	Antall epost/ SMS sendt
I alt	**26,9**	**19,9**	**49,1**	**1,6**	**1857**
Bosnia-Hercegovina	31,9	16,7	46,4	5,1	138
Kosovo	27,6	13,5	57,7	1,3	156
Tyrkia	23,3	25,3	47,4	4,0	253
Irak	25,2	17,8	52,6	4,4	135
Iran	32,1	20,6	45,0	2,3	131
Afghanistan	31,9	15,3	50,0	2,8	144
Pakistan	28,4	19,5	48,9	3,2	282
Vietnam	26,8	21,9	50,2	1,1	265
Somalia	27,8	14,8	57,4	-	162

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

[4] Se Vedlegg E: epost og Vedlegg F: SMS

Nekteroppfølging

Mange av dem som ikke ønsket å delta i undersøkelsen, ble fulgt opp med ny kontakt (nekteroppfølging). Disse fikk tilsendt nytt brev før en intervjuer ringte på nytt[5]. Tabell 3.3 viser resultatet av nekteroppfølgingen totalt og fordelt på land. Også her har vi utelatt Polen, Sri Lanka og Eritrea. Gjennomsnittlig fikk vi intervju med femten prosent av nekterne, og det var flere innvandrere enn norskfødte som lot seg intervjue ved ny kontakt. Det var enklest å få med nektere fra Kosovo, Iran og Somalia, og vanskeligst å få med norskfødte med foreldre fra Vietnam.

Tabell 3.3 Intervju ved nekteroppfølging. Etter landbakgrunn og innvandringskategori. Prosent av antall nekterbrev sendt

	Intervju			Antall nekterbrev sendt		
	Totalt	Innvandrere	Norskfødte	Totalt	Innvandrere	Norskfødte
I alt	**15,2**	**15,3**	**12,2**	**1284**	**1004**	**280**
Bosnia-Hercegovina	16,1	16,1	-	87	87	-
Kosovo	20,2	20,2	-	109	109	-
Tyrkia	16,0	14,9	17,3	121	121	104
Irak	10,0	10,0		101	101	
Iran	18,8	18,8	-	40	40	-
Afghanistan	15,2	15,2	-	99	99	-
Pakistan	12,9	12,0	13,9	92	92	79
Vietnam	7,6	9,9	3,6	141	141	83
Somalia	18,8	18,7	-	138	138	-

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Forespørsel om kontaktinformasjon

Det ble sendt ut kontaktbrev og epost til personer som ikke hadde telefonnummer. Effekten av å sende ut papirbrev med forespørsel om kontaktopplysninger var lav. Kun 2 prosent responderte på henvendelsen.

Målrettet oppfølging

De landene hvor vi slet mest med svarinngangen var Irak, Tyrkia, Pakistan, Vietnam og Somalia. En stor del av innsatsen den siste måneden av feltperioden ble brukt på intervjuobjekter med bakgrunn fra disse fem landene. Målrettet innsats fra gode intervjuere som snakket morsmålet, førte til at vi kom i mål også her til slutt.

Når det gjaldt pakistanere ble det brukt litt ulik strategi for menn og kvinner. Alle pakistanske menn over førti år ble ringt av intervjuere som snakket urdu, mens pakistanske kvinner ofte ikke ønsket pakistansk intervjuer og ble oppringt på norsk.

Kurdere ville som regel ikke gjennomføre intervjuet på arabisk, så de ble stort sett intervjuet på norsk. Vi hadde også to intervjuere tilgjengelig som snakket en type kurdisk (sorani). Disse var begge fra Irak.

Tyrkiske menn ble stort sett oppringt av tyrkisk intervjuer. For å få med flere tyrkiske menn, virket det positivt å besøke tyrkiske kafeer og gjennomføre intervjuene der. Dette ga positive ringvirkninger også for å få med andre.

Vietnamesere var mest skeptiske til å la seg intervjue. Noen ganger ble intervjuere bedt om å identifisere seg med kort, eventuelt sende dette i posten før de lot seg intervjue. Vietnameserne var også opptatt av dialekten til intervjueren. Det viste seg at de var langt mindre skeptiske dersom intervjueren snakket sør-vietnamesisk.

Også blant serbere og kurdere opplevde vi en del skepsis. Serbere (fra Kosovo) ville blant annet ikke la seg intervjue av albanske intervjuere og kurdere fra Irak ville helst ikke intervjues av irakere.

[5] Se Vedlegg D: Brev til nektere.

Respondenter fra Somalia visste ofte ikke hvem SSB var, og intervjuerne brukte mye tid på å forklare dette. De mistenkte av og til at intervjuer var fra NAV, barnevernet eller lignende. De fikk mer tillit når de ble kontaktet av somalisk intervjuer.

Informasjonskampanje
I starten av 2106 ble det besluttet å gjennomføre en informasjonskampanje for å gjøre undersøkelsen mer kjent i de miljøene hvor vi trengte flere intervju. Det ble laget plakater som ble hengt opp i kirker, moskeer, på T-banestasjoner, NAV kontorer og lignende. Lars Østby fra Seksjon for levekårsstatistikk og et utvalg intervjuere dro på besøk til en rekke ulike moskeer og kirker i Oslo og østlandsområdet. Besøkene var veldig positive. De fikk snakket med både imamer, prester og foran forsamlinger. Det ble også gjennomført flere vellykkede radiointervju på InterFM, blant annet på urdu og tyrkisk. Det er vanskelig å måle effekt av besøkene og radiointervjuene. Vi tror imidlertid det er viktig, ikke bare for denne undersøkelsen, men for SSB generelt, at organisasjonen blir mer kjent i disse miljøene.

Manuell sporing av telefonnummer
Blant vietnamesere opplevde vi at mange av telefonnumrene vi hadde koblet på var feil. Manuell sporing ble gjort ved oppslag på navn til intervjuobjekter eller familiemedlemmer i folkeregisteret, i telefonkatalogen og andre adressekilder. En kompliserende faktor i dette arbeidet var navnestrukturen for noen av landgruppene. Hva som praktiseres som fornavn og etternavn kan variere i ulike registre. Det viste seg at det var mulig å finne mange telefonnummer på denne måten. Av de 300 vi sporet, fant vi telefonnummer til intervjuobjektene eller deres familiemedlemmer i 63 prosent av tilfellene. Av disse var 55 prosent av numrene til familiemedlemmer.

Intervjutid

Tabell 3.4 viser at intervjutiden i gjennomsnitt var 48 minutter. Lengden varierte etter type intervju (besøk eller telefon), innvandringskategori og landbakgrunn. Besøksintervjuene tok i gjennomsnitt fire minutter mer enn telefonintervjuene, men det er variasjoner mellom landgruppene. For tyrkere tok telefonintervjuene fire minutter mer enn besøksintervjuene.

Intervjulengden varierer ganske mye med landbakgrunn. Intervjuene med innvandrere fra Eritrea tok i gjennomsnitt 58 minutter, mens intervjuene med innvandrere fra Sri Lanka i gjennomsnitt bare tok 41 minutter.

Tabell 3.5 viser at det tok i gjennomsnitt fire minutter mer å gjennomføre intervjuet på morsmålet enn på norsk. Det er også her store forskjeller mellom landgruppene. For innvandrere fra Sri Lanka tok det i gjennomsnitt 16 minutter kortere tid å gjennomføre intervjuet på morsmålet.

Intervjuerne rapporterte om store forskjeller i hvordan de ble mottatt og hvordan intervjuene fant sted hjemme hos folk eller andre steder. I noen av landgruppene var det vanlig med bevertning, og normen for hvor mye tid det er passende å bruke under intervjuet varierer. Gjennomsnittlig intervjutid har gått noe ned mot slutten av feltarbeidet, antakelig fordi intervjuerne blir mer erfarne i å håndtere skjemaet.

Tabell 3.4 Gjennomsnittlig intervjutid i minutter. Etter modus, landbakgrunn og innvandringskategori. Prosent

	Alle			Innvandrere			Norskfødte		
	I alt	Telefon	Besøk	I alt	Telefon	Besøk	I alt	Telefon	Besøk
I alt	**48**	**47**	**51**	**49**	**45**	**55**	**42**	**42**	**41**
Polen	45	44	48	45	44	48	-	-	-
Bosnia-Hercegovina	45	45	48	45	45	48	-	-	-
Kosovo	49	47	55	49	47	55	-	-	-
Tyrkia	49	50	46	54	55	51	42	43	39
Irak	48	47	53	48	47	53	-	-	-
Iran	47	45	55	47	45	55	-	-	-
Afghanistan	49	47	57	49	47	57	-	-	-
Pakistan	51	49	57	55	53	61	45	44	48
Sri Lanka	41	40	45	41	40	52	40	40	41
Vietnam	44	44	43	47	46	52	41	41	39
Eritrea	58	56	68	58	56	68	-	-	-
Somalia	48	48	50	48	48	50	-	-	-

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.5 Gjennomsnittlig intervjutid i minutter. Etter intervjuspråk (norsk eller morsmål) og landbakgrunn. Kun innvandrere. Prosent

	Norsk	Morsmål
I alt	**47**	**51**
Polen	47	44
Bosnia-Hercegovina	47	40
Kosovo	46	54
Tyrkia	46	60
Irak	48	48
Iran	44	55
Afghanistan	47	55
Pakistan	50	65
Sri Lanka	51	35
Vietnam	42	51
Eritrea	58	57
Somalia	44	62

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Besøksandel

I utgangspunktet ble det lagt opp til høy besøksandel på grunn av lengden på spørreskjemaet og behovet for direkte kommunikasjon mellom intervjuer og respondent. Det viste seg imidlertid at det ofte var vanskelig å få respondentene til å gjennomføre besøksintervju.

Det er mange grunner til at besøksintervjuer ikke alltid lar seg gjennomføre. Noen respondenter ønsker ikke å treffe intervjuerne direkte, noen har dårlig tid, andre bor langt unna eller oppholder seg andre steder enn på det registrerte bostedet. Det gjaldt relativt mange i denne undersøkelsen. Intervjuerne rapporterte om mange respondenter som ville unngå vanlig besøksintervju, og som satte telefonintervju som en betingelse for å svare. Beslutningen om å trekke utvalget tilfeldig i hele landet, førte også til at det ble flere telefonintervju fordi vi stort sett bare hadde intervjuere i Oslo. Les mer om dette i avsnittet om rekruttering av respondenter på side 15.

Noen intervjuere mente besøksintervju var slitsomt fordi folk ville snakke så mye privat i etterkant. Andre foretrakk besøk, for da fikk man bedre kontakt og respondentene tok seg mer tid. Enkelte mente telefonintervju virket stressende for respondenten når denne ikke behersket språket godt nok, for eksempel når intervjuet skulle gjennomføres på norsk. I en del tilfeller hadde respondentene overvurdert sine norskferdigheter. Intervjusituasjonen ble da vanskelig dersom intervjueren ikke kunne morsmålet til respondenten. I en del tilfeller ble det satt opp nye avtaler.

Andelen besøksintervju endte på totalt på 20 prosent når vi ser innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre samlet. Til sammenligning var besøksandelen i 2005/2006 på 62 prosent og hele 93 prosent i 1996. Figur 3.3 viser andelen besøksintervju etter landbakgrunn og innvandringskategori. Andelen besøksintervju er lavest blant respondenter med somalisk og polsk bakgrunn og høyest blant respondenter med bakgrunn fra Pakistan, Tyrkia og Iran.

Figur 3.3 Besøksandel etter landbakgrunn og innvandringskategori.

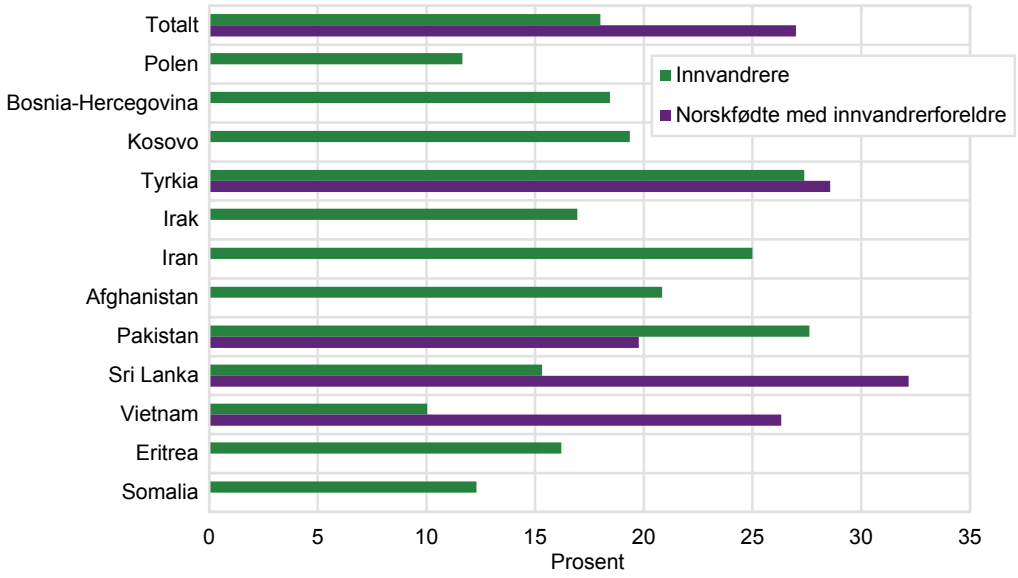

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Intervjuspråk

Respondentene kunne velge å gjennomføre intervjuet på norsk, engelsk eller morsmålet. Veldig mange valgte å gjennomføre intervjuet på norsk. Engelsk ble i veldig liten grad benyttet. I noen tilfeller måtte man imidlertid bytte språk underveis fordi respondenten hadde overvurdert sine norskkunnskaper. Dette gjaldt ifølge intervjuerne spesielt ved telefonintervju. Figur 3.4 viser andelen intervju som er gjennomført på norsk for de ulike landgruppene.

Figur 3.4 Andel gjennomførte intervju på norsk. Etter landbakgrunn. Kun innvandrere.

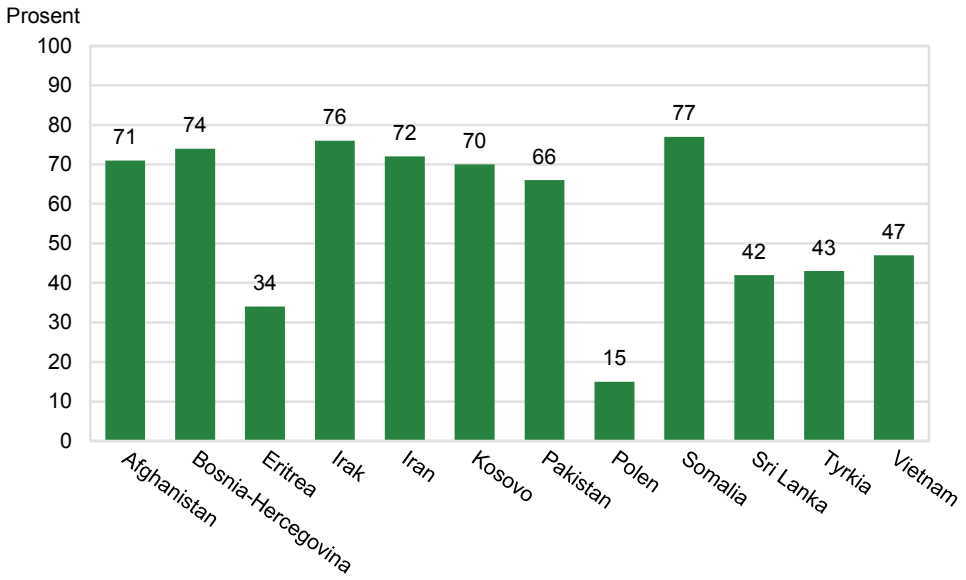

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Totalt 48 prosent av alle intervjuene foregikk på norsk, men andelen varierer ganske mye mellom landgruppene. Blant innvandrer fra Polen ble bare 15 prosent av intervjuene gjort på norsk, mens tre av fire intervjuer med innvandrere fra Somalia og Irak er gjort på norsk. Andelen som brukte norsk intervjuskjema i 2005/2006 var 40 prosent.

4. Datakvalitet

4.1. Skjevhet

Utvalgsskjevhet innebærer at fordelingen etter et bestemt kjennetegn er annerledes blant dem som svarte enn den populasjonen man ønsker å si noe om. I en utvalgsundersøkelse kan skjevhet introduseres på forskjellige måter.

En kilde til utvalgsskjevhet er når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i bruttoutvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Dette kan skyldes tilfeldigheter under trekkingen av utvalget eller bevisst oversampling av visse grupper. Denne typen skjevhet er kommentert i avsnitt 2.3. Der konkluderte vi med at det for noen land har oppstått skjevheter i trekkingen for kjennemerkene kjønn og alder. Disse skjevhetene er det imidlertid justert for gjennom vektingen, se avsnitt 5.2.

En annen kilde til skjevhet er hvis mange i utvalget ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder døde og personer som er utvandret til utlandet. Disse kalles «avgang». I denne undersøkelsen var det 225 avganger av det opprinnelige utvalget på over 10 000 personer (se avsnitt 2.4). Disse utgjør en så liten andel av utvalget at vi også kan se bort fra denne kilden til skjevhet i utvalget.

Antall personer vi står igjen med etter at avganger er fjernet, kalles «bruttoutvalg». Bruttoutvalget er det utvalget vi faktisk forsøker å intervjue. Antallet personer vi oppnådde intervju med, kalles «nettoutvalget». Differansen mellom brutto- og nettoutvalget kalles «frafall». Frafall er den tredje kilden til skjevhet i en utvalgsundersøkelse. Når fordelingen mellom brutto- og nettoutvalget for et bestemt kjennetegn er annerledes blant dem som svarte enn blant dem som ble forsøkt intervjuet, kan det føre til skjevhet. Det innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet etter ett kjennetegn medfører imidlertid ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt etter andre kjennetegn. På den annen side gir liten skjevhet for ett eller flere kjennetegn ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt etter andre kjennetegn, som det ikke kontrolleres for.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte størst oppmerksomhet til avvikene mellom netto- og bruttoutvalget. Hvis temaet en studerer - den avhengige variabelen - har en særlig sterk sammenheng med kjennetegn som er skjevt fordelt i nettoutvalget, kan en vurdere å vekte datamaterialet for å minske effekten av skjevhetene (se beregning av vekter i kapittel 5).

Tabell 4.1 til tabell 4.3 viser fordelingen av kjennemerkene kjønn, alder, utdanning, botid og landbakgrunn i bruttoutvalget, nettoutvalget og frafallet, samt avvik mellom brutto- og nettoutvalget, både for hele utvalget samlet og fordelt på innvandringskategori. Det foreligger utvalgsskjevhet for et bestemt kjennetegn dersom det er betydelige avvik mellom netto- og bruttoutvalget (mer enn ± 1 prosentpoeng).

Tabell 4.1 Bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall. Etter kjønn, alder, utdanning og landbakgrunn. Hele utvalget. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	**100.0**	**100.0**	**100.0**	
Kjønn				
Mann	53,3	53,8	52,8	0,5
Kvinne	46,7	46,2	47,2	-0,5
Alder				
16 til 24 år	22,6	23,5	21,7	0,9
25 til 39 år	38,7	39,3	38,1	0,6
40 til 54 år	26,9	26,9	26,9	0
55 til 74 år	11,7	10,3	13,3	-1,4
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	42,6	39,7	46,0	-2,9
Videregående utdanning	25,2	25,6	24,7	0,4
Universitets- eller høyskoleutdanning	18,9	23,0	13,9	4,1
Uoppgitt	13,4	11,7	15,3	-1,7
Landbakgrunn				
Polen	6,5	6,7	6,3	0,2
Bosnia-Hercegovina	6,1	6,5	5,5	0,4
Kosovo	6,6	6,8	6,3	0,2
Tyrkia	12,2	11,3	13,2	-0,9
Irak	6,5	6,6	6,5	0,1
Iran	6,6	7,2	5,9	0,6
Afghanistan	6,1	6,6	5,6	0,5
Pakistan	12,3	11,6	13,2	-0,7
Sri Lanka	10,4	11,8	8,9	1,4
Vietnam	12,7	11,2	14,4	-1,5
Eritrea	6,1	7,1	5,0	1
Somalia	7,7	6,7	9,0	-1

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.2 Bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall. Etter kjønn, alder, utdanning, botid og landbakgrunn. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	**100.0**	**100.0**	**100.0**	
Kjønn				
Mann	53,8	54,8	52,8	1
Kvinne	46,2	45,2	47,2	-1
Alder				
16 til 24 år	12,7	13,6	11,6	0,9
25 til 39 år	39,3	40,3	38,1	1
40 til 54 år	33,5	33,3	33,7	-0,2
55 til 74 år	14,5	12,7	16,7	-1,8
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	42,0	39,5	45,0	-2,5
Videregående utdanning	25,1	25,4	24,7	0,3
Universitets- eller høyskoleutdanning	18,6	23,0	13,5	4,4
Uoppgitt	14,3	12,1	16,9	-2,2
Botid				
To til fire år	18,1	19,9	15,9	1,8
Fem til fjorten år	35,3	36,0	34,5	0,7
Femten år eller mer	46,6	44,1	49,6	-2,5
Landbakgrunn				
Polen	8,1	8,3	7,9	0,2
Bosnia-Hercegovina	7,5	8,1	6,9	0,6
Kosovo	8,2	8,4	7,9	0,2
Tyrkia	8,7	8,1	9,5	-0,6
Irak	8,1	8,1	8,2	0
Iran	8,2	8,9	7,4	0,7
Afghanistan	7,6	8,1	7,0	0,5
Pakistan	9,1	8,4	9,9	-0,7
Sri Lanka	7,7	8,7	6,5	1
Vietnam	9,4	7,9	11,1	-1,5
Eritrea	7,6	8,8	6,3	1,2
Somalia	9,6	8,3	11,3	-1,3

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.3 Bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall. Etter kjønn, alder, utdanning og landbakgrunn. Norskfødte med innvandrerforeldre. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	**100,0**	**100,0**	**100,0**	
Kjønn				
Mann	51,2	49,7	52,8	-1,5
Kvinne	48,8	50,3	47,2	1,5
Alder				
16 til 24 år	63,5	65,0	61,9	1,5
25 til 39 år	36,5	35,0	38,1	-1,5
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	44,9	40,1	50,3	-4,8
Videregående utdanning	25,6	26,3	24,9	0,7
Universitets- eller høyskoleutdanning	19,8	23,5	15,7	3,7
Uoppgitt	9,7	10,1	9,2	0,4
Landbakgrunn				
Tyrkia	26,3	24,7	28,1	-1,6
Pakistan	25,6	25,1	26,1	-0,5
Sri Lanka	21,7	24,9	18,1	3,2
Vietnam	26,4	25,4	27,6	-1

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Generelt sett er avvikene mellom netto- og bruttoutvalget forholdsvis små. Det er imidlertid skjevheter knyttet til utdanning. De med høyere utdanning har større tilbøyelighet til å delta enn de med lavere eller uoppgitt utdanning. Tabellene i vedlegg G viser eventuelle skjevheter på grunn av frafallet for kjennemerkene kjønn, alder, utdanning og botid for hvert land. Variasjonen i frafallstilbøyeligheten er ganske stor, både etter landbakgrunn og for de ulike kjennemerkene innen hvert av de ulike landene. Dette gir en del skjevhet i representasjonen mellom de som svarer i undersøkelsen (nettoutvalget) og de som ble trukket ut (bruttoutvalget). Tabell 4.4 oppsummerer alle avvikene mellom netto- og bruttoutvalget etter landbakgrunn. Nedenfor nevnes de viktigste.

Tabell 4.4 Avvik i prosentpoeng mellom nettoutvalget og bruttoutvalget for ulike landgrupper. Innvandrere. Etter kjønn, alder, utdanning og botid

	Polen	Bosnia-Herce-govina	Kosovo	Tyrkia	Irak	Iran	Afghani-stan	Paki-stan	Sri Lanka	Viet-nam	Eritrea	Somalia
Kjønn												
Mann	1	0,9	2,8	-1,1	0,2	-0,3	3,6	3,1	0,8	0,3	-2,2	-0,4
Kvinne	-1	-0,9	-2,8	1,1	-0,2	0,3	-3,6	-3,1	-0,8	-0,3	2,2	0,4
Alder												
16 til 24 år	-1	0,2	1,9	0,5	0,5	0,2	2,7	0,3	0,4	0,9	-1,3	4,7
25 til 39 år	-0,8	1,6	1,9	0,7	-1,2	2,6	-0,1	-0,1	-1,8	5,3	3,1	-0,4
40 til 54 år	1,0	2,4	-2,8	3,1	1,3	-1,2	-0,3	-0,3	2,5	-2,4	-1,6	-3,0
55 til 74 år	0,8	-4,3	-0,9	-4,4	-0,5	-1,6	-2,4	-2,4	-1,1	-3,8	-0,3	-1,2
Utdanning												
Grunnskole eller Ingen utdanning	1,0	-4,8	-1,7	-3,2	0,4	-4,4	-1,7	-1,7	-2,9	-6,7	-0,5	-1,0
Videregående utdanning	2,6	1,6	0,5	1,3	-1,1	-1,6	1,3	1,3	0,6	0,0	-0,9	-0,9
Universitet- eller høyskoleutdanning	4,5	4,3	2,5	6,1	3,4	7,7	1,6	1,6	3,2	8,7	1,2	0,7
Uoppgitt	-8,1	-1,1	-0,3	-4,1	-2,8	-1,7	-1,2	-1,2	-0,9	-2,1	0,3	1,2
Botid												
2-4 år	-4,8	-0,1	1,2	0,8	1,2	4,8	-0,1	-0,1	-0,8	0,7	5,2	8,0
5-14 år	4,5	-1,7	-0,3	0,7	4,1	0,4	0,2	0,2	1,0	2,4	-2,0	-3,8
15 år eller mer	0,3	1,6	-0,8	-1,5	-5,3	-5,2	-0,1	-0,1	-0,3	-2,9	-3,2	-4,2

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Sammenlignet med bruttoutvalget, er kvinner fra Kosovo, Pakistan og Afghanistan klart underrepresentert og menn klart overrepresentert i nettoutvalget.

For kjennemerket alder, er det spesielt respondenter under 25 år fra Somalia og personer i alderen 25-35 år fra Vietnam som er overrepresentert i nettoutvalget. Personer fra 55 år og oppover fra Bosnia-Hercegovina og Tyrkia er klart underrepresentert.

Når det gjelder utdanning, er det en klar underrepresentasjon av personer med grunnskole som høyeste utdanningsnivå i nettoutvalget for Bosnia-Hercegovina, Tyrkia, Iran, Sri Lanka og Vietnam. Disse landene har tilsvarende overrepresentasjon av personer med universitets- eller høyskoleutdanning i nettoutvalget. Det er også en klar overrepresentasjon av personer med høyt utdanningsnivå i nettoutvalget for Polen, Irak, og Sri Lanka.

Personer med botid under fem år er klart overrepresentert i nettoutvalget for Iran, Eritrea og Somalia. For Irak er det personer med botid under femten år som er overrepresentert. Tilsvarende er det en klar underrepresentasjon av personer med lang botid i nettoutvalget for Irak, Iran, Eritrea og Somalia. Respondenter med botid under fem år er underrepresentert i nettoutvalget for Polen, mens de med lenger botid er overrepresentert.

Tabell 4.5 oppsummerer alle avvikene for norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn.

Tabell 4.5 Avvik i prosentpoeng mellom nettoutvalget og bruttoutvalget. Etter landbakgrunn, kjønn, alder og utdanning. Norskfødte med innvandrerforeldre

	Tyrkia	Pakistan	Sri Lanka	Vietnam
Kjønn				
Mann	1,6	0,1	-4,9	-2,6
Kvinne	-1,6	-0,1	4,9	2,6
Alder				
16 til 24 år	0,6	0,7	-1,8	2,9
25 til 39 år	-0,6	-0,7	1,8	-2,9
Utdanning				
Grunnskole eller Ingen utdanning	-6,5	-6,0	-3,2	-3,2
Videregående utdanning	2,1	-0,7	0,7	0,4
Universitets- eller høyskoleutdanning	5,2	6,1	2,8	1,1
Uoppgitt	-0,9	0,6	-0,2	1,6

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Sett i forhold til bruttoutvalget, er kvinner klart overrepresentert og menn underrepresentert i nettoutvalget for norskfødte med innvandrerforeldre fra Sri Lanka og Vietnam.

Fordelingen etter alder viser at det er overrepresentasjon i nettoutvalget av norskfødte under 25 år med innvandrerforeldre fra Vietnam. Fordelingen etter utdanning viser klare avvik også for norskfødte. For norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan og Tyrkia, er det en klar overrepresentasjon av personer med universitets- og høyskoleutdanning i nettoutvalget, mens de som bare har grunnskoleutdanning er tilsvarende underrepresentert.

Tabell 4.6 og tabell 4.7 viser avvik for kjennemerkene kjønn og alder når man tar hensyn til både skjevhetene i trekkingen (se avsnitt 2.3) og skjevhetene fra frafallet. Vi får da i de fleste tilfellene en forsterkning av avvikene nevnt over.

Tabell 4.6 Avvik i prosentpoeng mellom nettoutvalget og populasjon. Etter landbakgrunn, kjønn og alder. Innvandrere

	Polen	Bosnia-Herce-govina	Kosovo	Tyrkia	Irak	Iran	Afghani-stan	Pakistan	Sri Lanka	Vietnam	Eritrea	Somalia
Kjønn												
Mann	0,1	3,1	2,5	-2,8	-3,5	0,1	5,9	3,7	0,6	-0,1	-3,9	-3,7
Kvinne	-0,1	-3,1	-2,5	2,8	3,5	-0,1	-5,9	-3,7	-0,6	0,1	3,9	3,7
Alder												
16 til 24 år	-0,2	0	1,7	0,8	-0,3	0,2	6	-0,4	0	0,7	0,4	4,9
25 til 39 år	-0,2	-0,4	3,3	0,7	-1,8	2,7	-0,5	0,3	-2,5	5,4	1,6	-3
40 til 54 år	0,7	2,8	-4	4,5	2,1	-1,3	-3,8	1,3	3,9	-2,8	-2,4	-0,7
55 til 74 år	-0,2	-2,6	-0,9	-5,9	0,1	-1,5	-1,7	-1	-1,4	-3,2	0,2	-1,1

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.7 Avvik i prosentpoeng mellom nettoutvalget og populasjon. Etter landbakgrunn, kjønn og alder. Norskfødte med innvandrerforeldre

	Tyrkia	Pakistan	Sri Lanka	Vietnam
Kjønn				
Mann	2,3	1,5	-5,1	-5,6
Kvinne	-2,3	-1,5	5,1	5,6
Alder				
16 til 24 år	-1,7	0	-2,5	4,5
25 til 39 år	1,7	0	2,5	-4,5

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Det er beregnet vekter som korrigerer for skjevheter oppstått i trekkingen og på grunn av frafall, for kjennemerkene kjønn, alder, utdanning, landsdel og landbakgrunn. Kapittel 5 omhandler hvordan beregningen av vekter er gjennomført.

4.2. Frafall

Vi vil aldri kunne få svar fra alle som er trukket ut til en undersøkelse. Av de i alt 10 367 som var trukket ut til å delta, var 225 personer utenfor målgruppen og ble klassifisert som avgang (se avsnitt 2.4). Bruttoutvalget besto dermed av 10 142 personer. I tillegg til avganger er det en del som ikke blir med fordi de ikke ønsker å delta, er forhindret fra å delta eller ikke er mulige å oppnå kontakt med, uten at vi har opplysninger som gjør at vi med sikkerhet kan klassifisere dem som avgang. Alt dette kalles *frafall*. I denne undersøkelsen gjaldt det 4 658 personer, tilsvarende nesten 46 prosent av bruttoutvalget. I tabell 4.8 til tabell 4.10 har vi tatt utgangspunkt i bruttoutvalget, og sett hvordan svarprosenten og ulike frafallsårsaker varierer med kjønn, alder utdanning, botid og landbakgrunn, både for hele utvalget samlet og fordelt på innvandringskategori. I vedlegg H finnes tilsvarende tabeller for hvert land etter kjønn og utdanning.

Tabell 4.8 Intervju og frafallsårsaker etter kjønn, alder utdanning og landbakgrunn. Prosent av bruttoutvalg. Innvandrere og norskfødte samlet.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafalls-grunner	Antall
I alt	100,0	54,1	17,5	25,2	3,3	10 142
Kjønn						
Mann	100,0	54,5	17,5	24,8	3,2	5 408
Kvinne	100,0	53,5	17,5	25,6	3,4	4 734
Alder						
16 til 24 år	100,0	56,0	17,4	24,8	1,8	2 297
25 til 39 år	100,0	54,8	17,4	25,5	2,3	3 929
40 til 54 år	100,0	54,1	17,8	24,2	3,9	2 731
55 til 74 år	100,0	47,7	17,5	27,0	7,8	1 185
Utdanning						
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	100,0	50,4	19,2	26,8	3,7	4 319
Videregående utdanning	100,0	54,9	18,5	23,4	3,2	2 554
Universitets- eller høyskoleutdanning	100,0	66,1	13,1	18,5	2,3	1 913
Uoppgitt	100,0	47,4	16,4	32,8	3,4	1 356
Landbakgrunn						
Polen	100,0	55,6	12,5	28,0	3,9	664
Bosnia-Hercegovina	100,0	58,2	18,4	19,8	3,6	615
Kosovo	100,0	55,8	15,7	25,0	3,4	667
Tyrkia	100,0	50,0	21,1	24,1	4,8	1 234
Irak	100,0	54,2	18,1	24,1	3,6	664
Iran	100,0	58,9	15,2	23,1	2,8	672
Afghanistan	100,0	58,1	19,5	20,6	1,8	620
Pakistan	100,0	50,8	18,9	26,1	4,2	1 251
Sri Lanka	100,0	61,0	12,9	22,4	3,7	1 059
Vietnam	100,0	47,7	21,7	28,1	2,5	1 288
Eritrea	100,0	62,4	13,2	21,3	3,0	623
Somalia	100,0	46,6	17,2	35,7	0,5	785

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.9 Intervju og frafallsårsaker etter kjønn, alder, utdanning, botid og landbakgrunn. Prosent av bruttoutvalg. Innvandrere

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	54,4	17,0	25,0	3,5	8 156
Kjønn						
Mann	100,0	55,3	16,7	24,6	3,4	4 392
Kvinne	100,0	53,3	17,4	25,6	3,7	3 764
Alder						
16 til 24 år	100,0	58,5	15,5	24,9	1,2	1 035
25 til 39 år	100,0	55,8	16,7	25,1	2,4	3 205
40 til 54 år	100,0	54,1	17,8	24,2	3,9	2 731
55 til 74 år	100,0	47,7	17,5	27,0	7,8	1 185
Utdanning						
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	100,0	51,2	18,5	26,2	4,1	3 427
Videregående utdanning	100,0	55,1	17,7	23,7	3,6	2 045
Universitets- eller høyskoleutdanning	100,0	67,0	13,0	17,6	2,5	1 520
Uoppgitt	100,0	46,1	16,8	33,9	3,2	1 164
Botid						
2-4 år	100,0	59,9	13,4	24,6	2,1	1 476
5-14 år	100,0	55,4	17,3	24,6	2,6	2 882
15 år eller mer	100,0	51,4	18,2	25,6	4,8	3 798
Landbakgrunn						
Polen	100,0	55,6	12,5	28,0	3,9	664
Bosnia-Hercegovina	100,0	58,2	18,4	19,8	3,6	615
Kosovo	100,0	55,8	15,7	25,0	3,4	667
Tyrkia	100,0	50,3	19,2	24,0	6,5	712
Irak	100,0	54,2	18,1	24,1	3,6	664
Iran	100,0	58,9	15,2	23,1	2,8	672
Afghanistan	100,0	58,1	19,5	20,6	1,8	620
Pakistan	100,0	50,2	17,2	27,1	5,5	743
Sri Lanka	100,0	61,3	13,4	21,0	4,3	628
Vietnam	100,0	45,7	23,5	27,3	3,5	763
Eritrea	100,0	62,4	13,2	21,3	3,0	623
Somalia	100,0	46,6	17,2	35,7	0,5	785

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.10 Intervju og frafallsårsaker etter kjønn, alder, utdanning og landbakgrunn. Prosent av bruttoutvalg. Norskfødte med innvandrerforeldre

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Andre frafallsgrunner	Ikke kontakt	Antall
I alt	100,0	52,8	19,4	2,1	25,7	1 986
Kjønn						
Mann	100,0	51,3	20,8	2,2	25,8	1 016
Kvinne	100,0	54,4	17,9	2,0	25,7	970
Alder						
16 til 24 år	100,0	54,0	18,9	2,4	24,6	1 262
25 til 39 år	100,0	50,7	20,2	1,5	27,6	724
Utdanning						
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	100,0	47,2	21,6	1,9	29,3	892
Videregående utdanning	100,0	54,2	21,8	1,8	22,2	509
Universitets- eller høyskoleutdanning	100,0	62,6	13,7	1,5	22,1	393
Uoppgitt	100,0	55,2	14,1	4,7	26,0	192
Landbakgrunn						
Tyrkia	100,0	49,6	23,6	2,5	24,3	522
Pakistan	100,0	51,8	21,5	2,2	24,6	508
Sri Lanka	100,0	60,6	12,3	2,8	24,4	431
Vietnam	100,0	50,7	19,0	1,0	29,3	525

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

Svarprosenten varierer relativt mye med landbakgrunn. Den er godt under 50 prosent for innvandrerne fra Somalia og Vietnam, mens den er over 60 prosent for innvandrerne fra Eritrea og Sri Lanka. Utdanningsnivå gir et tydelig utslag på svarprosenten. Personer med høgskole- eller universitetsutdanning har langt høyere svarprosent enn de med ingen utdanning eller bare grunnskoleutdanning. Dette er sammenfallende med hva vi finner i blant annet EU-SILC[6].

Den viktigste årsaken til frafall er at det ikke har vært mulig å få tak i en del av intervjuobjektene. Tidligere var det nekt som var den viktigste frafallsårsaken i stort sett alle undersøkelser, men dette har endret seg de siste årene. Dette skyldes blant annet at det nå er enklere for folk å avvise eller ikke svare på telefonhenvendelser fordi de ser hvem som ringer.

De ulike frafallsårsakene varierer etter landbakgrunn. Andelen som ikke ønsker å delta er nesten 24 prosent blant innvandrere fra Vietnam, men bare rundt 13 prosent for innvandrere fra Polen, Sri Lanka og Eritrea. Kategorien «Ikke kontakt» omfatter alle personer vi ikke fikk kontakt med på telefon etter gjentatte oppringningsforsøk i løpet av feltperioden. Det har vært spesielt vanskelig å få tak i innvandrere fra Polen, Vietnam og Somalia.

Å være forhindret fra å delta er mest alminnelig blant de eldste personene i utvalget, og dette kan i stor grad knyttes til sykdom. Språkproblemer har i svært liten grad forårsaket frafall fordi skjemaet er oversatt til så mange språk. At vi ikke har hatt skjema tilpasset kurdere, ser ikke ut til å ha forårsaket vesentlig frafall blant personer fra Tyrkia, Irak eller Iran.

Kontaktrate og rekrutteringsrate

Vi kan beregne hvor stor andel av bruttoutvalget vi faktisk fikk snakket med i løpet av feltperioden. Dette kaller vi kontaktraten. For å få bedre innsikt i svarvilligheten blant dem vi faktisk kom i kontakt med, er det også interessant å se på andelen gjennomførte intervju av alle de vi faktisk fikk snakket med. Dette kan vi kalle rekrutteringsraten. Tabell 4.11 viser kontakt- og rekrutteringsraten for hele utvalget totalt og etter landbakgrunn.

[6] Årlig levekårsundersøkelse som gjennomføres av Statistisk sentralbyrå. Undersøkelsen brukes til offisiell statistikk og er også en del av EU-SILC-samarbeidet koordinert av Eurostat. Forkortelsen står for European Union Statistics on Income and Living Conditions.

Tabell 4.11 Kontakt- og rekrutteringsrater. Etter landbakgrunn. Hele utvalget. Prosent

	Kontaktrate	Rekrutteringsrate
I alt	**74,8**	**72,3**
Polen	72,0	77,2
Bosnia-Hercegovina	80,2	72,6
Kosovo	75,0	74,4
Tyrkia	75,9	65,9
Irak	75,9	71,4
Iran	76,9	76,6
Afghanistan	79,4	73,2
Pakistan	73,9	68,8
Sri Lanka	77,6	78,6
Vietnam	71,9	66,4
Eritrea	78,7	79,4
Somalia	64,3	72,5

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå.

I løpet av feltperioden kom vi i kontakt med 75 prosent av utvalget, noe som må sies å være lavt sammenlignet med ordinære levekårsundersøkelser (se avsnitt 4.3). Det er grunn til å anta at dette har en viss sammenheng med stor grad av uregistrert flytting og utvandring. Det er personer fra Somalia vi har hatt størst problemer med å få tak i gjennom feltperioden.

Av dem vi kom i kontakt med, har vi fått svar fra vel 72 prosent. Lavest svarvillighet når kontakten først er opprettet, har personer med bakgrunn fra Tyrkia, Pakistan og Vietnam. Høyest svarvillighet har personer fra Sri Lanka og Eritrea.

4.3. Frafallet sammenlignet med andre levekårsundersøkelser

Tabell 4.12 viser gjennomsnittstallene for intervju, kontakt- og rekrutteringsrater i Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn (LKI 2016) sammenlignet med de siste års ordinære levekårsundersøkelser.

Andelen som ikke vil eller kan delta ligger litt over eller på samme nivå som for de andre levekårsundersøkelsene. Andelen vi ikke kommer i kontakt med er imidlertid vesentlig høyere i denne levekårsundersøkelsen enn i de ordinære levekårsundersøkelsene.

Tabell 4.12 Andel intervju, kontakt- og rekrutteringsrate. Sammenlignbare levekårsundersøkelser. Prosent

	Andel intervju	Kontaktrate	Rekrutteringsrate
LKI 2016	54 %	75 %	72 %
Levekårsundersøkelsen om helse EHIS 2015	59 %	81 %	73 %
Levekårsundersøkelsen EU-SILC 2015	56 %	83 %	67 %
Levekårsundersøkelsen EU-SILC 2016	60 %	86 %	70 %

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

5. Vekting av utvalget

5.1. Stratifiserte vekter

Som beskrevet i avsnitt 2.1 var målgruppen for undersøkelsen personer innen to innvandringskategorier: innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Trekkgrunnlaget ble så delt inn i strata etter landbakgrunn og de to nevnte kategoriene. For kategorien innvandrere ble det trukket fra alle de tolv landene som

var med i undersøkelsen, og aldersgruppen var 16–74 år. For norskfødte med innvandrerforeldre ble trukket fra fire land innen aldersgruppen 16–39 år. Innenfor hver innvandringskategori ble det trukket omtrent like mange fra hver landgruppe, men antallet ble justert noe ut fra forventninger om svarprosent, se avsnitt 2.2 for detaljer. Svarprosenten var høyest for kategorien innvandrere, men varierte også for en del andre kjennetegn, se tabell 4.9 og tabell 4.10.

Utvalgsplanen, med stratifisering etter landbakgrunn og innvandringskategori, gjør at vi må lage en vekt innen hvert stratum. Denne *stratifiserte* vekten, la oss kalle den d_i, beregnes som forholdet mellom populasjons- og nettoutvalgsstørrelsen i stratumet. For eksempel vil en innvandrer med landbakgrunn fra Polen da få vekt 68407/369 = 185,4, mens en norskfødt med innvandrerforeldre og landbakgrunn fra Tyrkia får vekt 3035/259 = 11,7. En slik stratifisert vekt vil justere for utvalgs- og frafallsskjevhet mht. innvandringskategori og landbakgrunn.

5.2. Kalibrering av vektene

Vektene d_i vil trolig være for «primitive» til å kunne gi god statistikk for de mange interessevariablene i undersøkelsen. Vi forbedret derfor de etterstratifiserte vektene ved å kalibrere dem. Kalibrering har som utgangspunkt at det er en sammenheng mellom en interessevariabel y og en eller flere registervariable x, f.eks. ved den lineære regresjonsmodellen

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 x_{i1} + \beta_2 x_{i2} + \cdots + \beta_p x_{ip} + \varepsilon_i$$

Vi lar s betegne nettoutvalget og U populasjonen. Ideen er nå at vekter w_i som er kalibrerte slik at de kan brukes til å estimere både populasjonsstørrelsen N og populasjonstotalene av de aktuelle registervariablene helt riktig, dvs.

$$\sum_{i \in s} w_i = N \text{ og} \sum_{i \in s} w_i x_{ij} = \sum_{i \in U} x_{ij}\,, j = 1,2, \ldots, p,$$

også vil estimere populasjonstotalen til y bra. Det er mange sett av vekter som har denne egenskapen, men det er vanlig å velge de vektene som endrer minst mulig på d_i, i praksis de som minimaliserer avstandsfunksjonen

$$D = \sum_{i \in s} \frac{(w_i - d_i)^2}{d_i}$$

De kalibrerte vektene w vil også være slik at

$$\sum_{i \in s} w_i y_i = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 \sum_{i \in U} x_{i1} + \hat{\beta}_2 \sum_{i \in U} x_{i2} + \cdots + \hat{\beta}_p \sum_{i \in U} x_{ip}$$

Her er $(\hat{\beta}_0, \hat{\beta}_1, \ldots, \hat{\beta}_p)$ parameterestimatene fra den vektede regresjonen av y mot $x_1, x_2, \ldots, x_p$, med vekter d_i. Den vektede summen av y blir altså det samme som det vi ville fått hvis vi i stedet hadde predikert alle y-verdier ved hjelp av regresjonsmodellen. For flere detaljer om kalibrering av vekter, se Deville & Särndal (1992).

Variablene vi kalibrerte mot, våre x-variable, var kjønn, alder, høyeste utdanning, landsdel og landbakgrunn. Tabell 5.1 viser kategoriseringen av variablene. Vi gjorde separate kalibreringer for de to innvandringskategoriene, og kalibreringen var kun mot marginaler, ikke mot krysssklassifiseringer av variablene. Vektene er altså slik at vi greier å estimere riktig antall menn i populasjonen av innvandrere, riktig antall i alderen 16–24 år i populasjonen av norskfødte med

innvandrerforeldre, osv. Som programverktøy for kalibrering brukte vi R-pakken ReGenesees (Zardetto, 2015, 2016; R Core Team, 2017).

Tabell 5.1 Gjennomsnitt til kalibrerte vekter for ulike kjennemerker

	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre
Kjønn		
Menn	50,7	18,5
Kvinner	45,3	17,1
Alder		
16–24 år	40,8	15,9
25–44 (39) år	51,2	21,3
45–66 år	46,0	-
67–74 år	56,5	-
Høyeste utdanning		
Ingen eller grunnskole	41,4	19,3
Videregående	50,9	18,4
Universitet	41,4	16,1
Uoppgitt	78,3	13,9
Landsdel		
Oslo og Akershus	47,7	19,6
Hedmark og Oppland	46,3	18,8
Sør-Østlandet	46,6	16,1
Agder og Rogaland	51,0	14,2
Vestlandet	55,7	12,7
Trøndelag	46,0	13,4
Nord-Norge	42,0	12,6
Landbakgrunn		
Polen	185,4	-
Tyrkia	28,1	11,7
Bosnia & Hercegovina	33,8	-
Kosovo	25,1	-
Eritrea	24,3	-
Somalia	58,4	-
Afghanistan	30,9	-
Sri Lanka	22,0	8,9
Irak	54,2	-
Iran	36,8	-
Pakistan	46,0	34,9
Vietnam	35,8	15,4

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå

Det er ikke ønskelig at kalibreringen gir en svært stor økning i vektenes spredning. En anbefaling fra EHIS (2013, s. 159–160) sier at størrelsen

$$\frac{w_i/\overline{w}}{d_i/\bar{d}}$$

skal ligge innenfor intervallet $(1/3, 3)$. Hvis $\overline{w} = \bar{d}$, slik som i vårt tilfelle, kan denne forenkles til w_i/d_i. Tabell 5.2 viser at vi er godt innenfor kravet.

Tabell 5.2 Fordelingen til etterstratifiserte vekter, kalibrerte vekter og forholdet mellom dem

	Minimum	1. kvartil	Median	3. kvartil	Maksimum
Innvandrere					
d_i	22,0	25,1	33,8	46,0	185,4
w_i	14,9	26,3	33,5	48,9	242,0
w_i/d_i	0,63	0,91	0,99	1,07	1,83
Norskfødte med innvandrerforeldre					
d_i	8,9	11,7	15,4	34,9	34,9
w_i	5,6	10,1	13,4	21,3	44,8
w_i/d_i	0,57	0,86	1,01	1,13	1,37

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn 2016, Statistisk sentralbyrå

6. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser

Utvalget til undersøkelsen er trukket tilfeldig fra BeReg, Statistisk sentralbyrås kopi av Folkeregisteret. Gjennom utvalgsundersøkelser kan vi anslå forekomsten av ulike fenomener i en stor gruppe (populasjonen) ved å måle forekomsten bare i et mindre utvalg som er trukket fra populasjonen. Det gir store besparelser sammenlignet med om vi skulle gjennomført målingen i hele populasjonen, men samtidig får vi en viss usikkerhet i anslagene. Denne usikkerheten kan vi beregne når vi kjenner sannsynligheten for at hver enkelt enhet i populasjonen skal bli trukket til utvalget.

Metoden som brukes til å beregne et anslag (estimatet), kalles en estimator. Det er to aspekter ved en estimator som er viktige. For det første bør estimatoren gi omtrent korrekt verdi ved gjentatte forsøk. Det vil si at den «treffer målet» i den forstand at ved gjentatt trekking av utvalg, vil gjennomsnittsverdien av estimatene være sentret rundt den sanne populasjonsverdien; estimatoren er *forventningsrett*. I tillegg trenger vi et mål på hvor stor variasjon rundt populasjonsverdien estimatene har ved gjentatt trekking av utvalg. Det er denne variasjonen som er den statistiske usikkerheten til estimatet, og det vanlige målet er *standardfeilen, SE* (fra det engelske begrepet «standard error»), til estimatet. *SE* er definert som det estimerte standardavviket til estimatoren. *SE* forteller dermed hvor mye et anslag i gjennomsnitt vil avvike fra den sanne verdien.

Som en illustrasjon: La oss si vi ønsker å estimere prosentandelen kvinner, P_0, i en befolkning (populasjon) med størrelse N. Anta utvalget av størrelse n er trukket tilfeldig, det vil si at alle enheter har samme sannsynlighet n/N for å bli med i utvalget. La P være prosentandelen kvinner i utvalget. Da er P en forventningsrett estimator for P_0 og standardfeilen er gitt ved:

$$SE(P) = \sqrt{\frac{P(100-P)}{n} \cdot (1 - \frac{n}{N})} \ .$$

Estimeringsfeilen vi begår er forskjellen mellom P og P_0. Denne er selvfølgelig ukjent, men vi kan gi et anslag, *feilmarginen*, på hvor stor den med en gitt sannsynlighet kan være. Feilmarginen er definert som $2 \cdot SE$. Intervallet

$$(P - 2 \cdot SE, P + 2 \cdot SE)$$

er et 95 prosent konfidensintervall. Det betyr at sannsynligheten for at intervallet dekker den sanne verdien P_0 er 0,95 (95 prosent). Eller sagt på en annen måte, ved gjentatte utvalg så vil 95 prosent av intervallene dekke den sanne verdien P_0. Vi sier da et det er 95 prosent *sikkerhet* for at det *beregnede* intervallet dekker den sanne verdien. For utledning av disse formlene og tilsvarende resultater for andre typer variable og for mer kompliserte utvalgsplaner som stratifiserte utvalg og flertrinnsutvalg viser vi til Bjørnstad (2000).

I faktaboksen oppsummeres begrepsdefinisjoner og formler for estimering av prosenttall i en populasjon.

Statistisk usikkerhet for estimering av prosentandel av et kjennetegn ved enkelt tilfeldig utvalg

N	antall enheter i populasjonen
n	antall enheter i utvalget, trukket enkelt tilfeldig
P_0	prosentandel i populasjonen med kjennetegn a
x	antall enheter i utvalget med kjennetegn a
P	prosentandel i utvalget med kjennetegn a, P = 100·(x/n)
100 – P	prosentandel i utvalget som ikke har kjennetegn a

Utvalgsvarians Var(P) = $\frac{P_0(100-P_0)}{n}\cdot(1-\frac{n}{N})$

95 prosent konfidensintervall for P_0: P ± 2·SE

Standardfeil: SE = $\sqrt{\frac{P(100-P)}{n}\cdot(1-\frac{n}{N})}$

Feilmargin = 2· SE

I de fleste utvalgsundersøkelsene i SSB utgjør utvalget en svært liten del av populasjonen. Undersøkelsene tar sikte på å dekke store populasjoner, som for eksempel den norske befolkningen i sin helhet, alle arbeidstakere, alle norske bedrifter osv. Utvalgene som skal dekke disse populasjonene er små i forhold til populasjonsstørrelsene. Det betyr at utvalgsandelen n/N er neglisjerbar i formelen for *SE,* og vi kan benytte formelen

$$SE = \sqrt{\frac{P(100-P)}{n}}$$

Vi legger merke til at konfidensintervallets størrelse er avhengig av størrelsen på utvalget, men ikke av populasjonen. Standardfeilen blir mindre dess flere som er med i utvalget, og sammenhengen mellom størrelsen på standardfeilen og n er ikke lineær. For å få standardfeilen halvert, med samme verdi av P, så må utvalgsstørrelsen firedobles.

Vi ser at standardfeilen er størst når utvalgsresultatet er 50 prosent, og avtar symmetrisk etter hvert som prosentandelen nærmer seg 0 og 100.

I stedet for å foreta beregninger for hvert enkelt resultat, kan tabell 6.1 benyttes. Den viser standardfeil for observerte prosentandeler etter utvalgets størrelse, trukket enkelt tilfeldig.

Tabell 6.1 Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser

n: \ *P*:	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	45/55	50/50
25	4,4	6,1	7,3	8,2	8,8	9,4	9,7	10,0	10,2	10,2
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,4	4,6	4,8	4,9	5,0	5,0
373	1,1	1,6	1,8	2,1	2,2	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6
2000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
3000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
4000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
5000	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
6000	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
8000	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
10 000	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5

Et utvalgsresultat på 40 prosent fra enkelt tilfeldig utvalg med 10 000 enheter har en standardfeil på 0,5 prosentpoeng. Dvs. at feilmarginen er 1,0 prosentpoeng og 95 prosent konfidensintervall er (39 - 41) prosent. Vi kan anslå med 95 prosent sikkerhet at andelen i populasjonen ligger mellom 39 og 41 prosent.

6.1. Eksempel på bruk av formel og tabell

Vi ønsker å anslå andelen personer mellom 16 og 74 år med landbakgrunn fra Pakistan som bor i «Stort hus med mange boliger», dvs. blokk, bygård eller lignende. Vi har fått svar fra 373 personer (n) som var trukket blant innvandrere i Norge mellom 16 og 74 år med landbakgrunn fra Pakistan og med minst to års botid. Per 1. oktober 2015 utgjorde dette 17 177 personer (N). 172 (x) av de 373 spurte oppga at de bodde i stort hus med mange boliger. Andelen som bor i stort hus med mange boliger er da x/n = 172 / 373 = 0,461, eller 46,1 prosent. Siden n/N = 0,02 så kan vi bruke den forenklede formelen for SE og får konfidensintervallet:

$$46{,}1 \pm 2 * \frac{\sqrt{46{,}1(1000 - 46{,}1)}}{373} = 46{,}1 \pm 2 * 2{,}6 = 46{,}1 \pm 5{,}2$$

Estimatet for andelen med landbakgrunn fra Pakistan som bor i «Stort hus med mange boliger» er 46,1 prosent. Feilmarginen for estimatet er 5,2 prosent, mens konfidensintervallet med 95 prosent sikkerhet forteller at andelen ligger mellom 40,9 og 51,3 prosent.

Vi kan også bruke tabell 6.1. Vi går inn på raden 373 og kolonnen 45/55; som er kolonnen som ligger nærmest resultatet, og vi leser her at standardfeilen er 2,6. Et 95 prosent konfidensintervall blir da 46,1 ± 2 (2,6) = 46,1 ± 5,2, som er det samme som over.

7. Innsamlings- og bearbeidingsfeil

I enhver datainnsamling vil det forekomme feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidingen av data. Innsamlingsfeil kan komme av at respondenten avgir feil svar i forhold til spørsmålets intensjon. Det kan skyldes at spørsmål eller svarkategorier misforstås; at de ikke gir respondenten bilder eller kategorier i hodet som de kjenner igjen i den kognitive prosessen som foregår når man oppfatter og svarer på et spørsmål. Fordi spørreskjemaet til LKI 2016 ble oversatt til så mange språk, er det sannsynlig at enkelte spørsmål på noen språk har fått en noe annen ordlyd enn det intensjonen var. Oversettelsene var

forsøkt å være så tro til formuleringene i de norske spørsmålene som mulig, men de måtte i mange tilfeller tilpasses det enkelte språk for eksempel på grunn av at ord og uttrykk som brukes på norsk ikke fantes på de andre språkene. Og selv om oversettelsene har vært gjennom grundig kvalitetssikring, vil det ikke være mulig at alle spørsmålene blir helt like. Dette kan påvirke hvordan respondenter fra de ulike landene svarer på de ulike spørsmålene.

Innsamlingsfeil kan også skyldes at man spør om informasjon som er vanskelig å rekonstruere, for eksempel om forhold som ligger tilbake i tid. Feil kan også oppstå fordi visse spørsmål oppfattes som ømtålige, støtende eller sensitive. Dette kan gi svar av varierende kvalitet. Respondentene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar, eller unnlate å svare. I denne undersøkelsen kompliseres dette av at spørsmål kan oppfattes og vurderes ulikt av mennesker fra ulike kulturer.

I avsnitt 7.2 presenterer vi feil som vi vet har eller kan ha oppstått i undersøkelsen, og bakgrunnen for disse. Intervjuernes arbeid gjør at de er i en suveren posisjon til å vurdere hvordan innsamlingsinstrumentene faktisk fungerer i praksis i datafangsten. Dette forsøkte vi å kartlegge gjennom samlinger der intervjuerne fikk anledning til å fortelle om sine erfaringer med undersøkelsen og skjemaet. Innspillene fra disse samlingene er systematisert og deler av dette gjengis i avsnitt 7.2. Informasjonen fra intervjuerne er viktig for å forstå resultatene, både med hensyn til svarprosent og frafall, men også når det gjelder svarkvalitet og tolking av datamaterialet. I tillegg var informasjonen nyttig som erfaringskilde for intervjuerne underveis i datafangsten. De fikk tips av hverandre om hvordan gå fram for å sikre gode resultater og best mulig fremgangsmåte eller framtreden overfor de ulike gruppene av respondenter.

7.1. Innsamlingsmetode

Datainnsamlingen i denne undersøkelsen ble gjort på telefon eller ved personlig møte med respondenten. Intervjueren fulgte skjemaet på et dataprogram og fikk opp ett spørsmål av gangen. Intervjueren leste opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerte svarene direkte på datamaskinen En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at alle filtre i spørreskjemaet programmeres på forhånd, og vi kan dermed redusere faren for at intervjuerne stiller feil spørsmål til feil personer. Samtidig ligger det farer i det at filtrene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse.

Skjemaet i denne undersøkelsen inneholdt veldig mange filtre, og skjemaet ble grundig testet i forkant av datafangsten. Likevel ble det i kontrollene i etterkant oppdaget feil på to filtre. Den ene feilen dreide seg om samboere. Det viste seg at 144 personer som oppga at de har samboer, ikke hadde fått spørsmålene om samboers arbeid.

Den andre filterfeilen var i forbindelse med spørsmålene om norskferdigheter. Alle de 753 personene som hadde opplysninger om introduksjonskurs fra register ble ikke stilt spørsmålene om norskferdigheter.

Det ble bestemt av styringsgruppen for prosjektet at filterfeilen om norskferdigheter var av en slik alvorlighetsgrad at den måtte rettes opp ved å kontakte de aktuelle respondentene på nytt. Det dreide seg da om et intervju på omtrent fem minutter. Intervjuene ble gjennomført i oktober og november 2016 og det ble oppnådd en svarprosent på 70. De manglende opplysningene om samboeres arbeid, ble erstattet med registeropplysninger.

Elektronisk spørreskjema gir muligheter for å tilpasse ordlyden i spørsmålene til intervjupersonenes situasjon eller svar på tidligere spørsmål. I denne undersøkelsen kunne man for eksempel tilpasse ordlyden i noen spørsmål etter om respondenten var gift, samboer, forlovet, eller hadde kjæreste. Man slapp også å skrive for eksempel «du/dere», «hans/hennes» eller lignende i mange av spørsmålene.

Elektronisk skjema gir også mulighet for direkte kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. I mange av spørsmålene er det lagt inn grenser for gyldige verdier. En del feilmeldinger er absolutte, og kan ikke overstyres. Andre ganger legges det inn advarsler som intervjuerne kan velge å se bort fra. I dette skjemaet fikk man for eksempel en advarsel dersom man oppga mer enn ti timer i uken på frivillig arbeid.

Det at intervjuene er gjort både på telefon og ansikt-til-ansikt, som er ulike former for såkalt modus, kan ha betydning for svarfordelingen på enkelte spørsmål - spesielt når det gjelder sensitive spørsmål som f.eks. helse, religion, holdninger og sosial kontakt. Det kan være vanskelig å vite om forskjellig svarfordeling på enkeltspørsmål for henholdsvis telefonintervju og besøksintervju kommer av rene moduseffekter eller av at ulike personer foretrekker ulike modus – såkalt modusrelatert skjevhet. Rene moduseffekter handler om at man får forskjellig svar på enkeltspørsmål grunnet intervjumetoden (her: besøk vs. telefon). Modusrelaterte skjevheter handler om at man får med en viss gruppe ved å tilby en modus fremfor en annen, som vil føre til skjevheter i nettoutvalget. For eksempel kan man ved å tilby besøksintervju få med flere med dårlige norskkunnskaper eller flere med dårlig helse. Det ikke gjort en analyse av eventuelle moduseffekter på resultatene for LKI 2016.

7.2. Feil i oversettelsene og vanskelige ord og uttrykk

Spørreskjemaet og informasjonsmateriellet i denne undersøkelsen ble som tidligere nevnt oversatt til fjorten språk i tillegg til norsk. Se avsnitt 3.2 for mer informasjon utvikling av spørreskjemaet og oversettelsesarbeidet.

Til tross for omfattende kartlegging og testing, er det ikke lett å forutsi hvordan et skjema vil virke ute i felt. Dessuten er det aldri mulig å planlegge seg helt bort fra utilsiktede effekter, siden hendelser i samtiden, medieoppslag eller nye felles eller individuelle erfaringer hos intervjuobjektene alltid vil påvirke intervjusituasjonen. Intervjuerens atferd har også stor effekt, ved at deres holdninger til enkeltspørsmål eller tema har betydning for måten de fremfører spørsmålene på, selv om det i opplæringen legges vekt på å motvirke slike effekter.

Erfaringer fra feltarbeidet har vist at det er utfordrende å få spørreskjemaet til å fungere likt for alle spørsmål på alle språk. Tilbakemeldingen fra intervjuerne var at skjemaet generelt sett fungerte ganske bra. Det var en del vanskelige ord og uttrykk som ofte måtte forklares, men skjemaet var stort sett greit å forstå og de fleste spørsmålene greit formulert. Flere mente imidlertid at språket som ble benyttet var unødvendig vanskelig og akademisk, og at tonen var for formell. Mange er vant til et enklere språk i hverdagen. Det er imidlertid viktig å huske at språk, språktone og oversettelser aldri kan være en eksakt øvelse som det bare finnes én korrekt versjon av. Uenighet om oversettelser kan til en viss grad ses på som ulike tolkninger.

Det ble ikke tatt hensyn til ønsker fra intervjuere om bedre formuleringer, enklere begreper eller lignende etter at intervjuingen startet. Feil i enkeltspørsmål og oversettelser ble imidlertid rettet opp fortløpende etter hvert som vi fikk tilbakemeldinger fra intervjuerne. I starten av datafangstperioden ble det oppdaget spørsmål i flere av skjemaene hvor det ikke var lagt inn oversettelse fra norsk eller det var lagt inn oversettelse på feil språk. Det var blant annet noen mangler i det

polske skjemaet, slik at noen spørsmål kom opp på norsk. I skjemaet på urdu var den persiske oversettelsen lagt inn på noen av spørsmålene.

Nøkkelbegrepene i en levekårsundersøkelse er generelt ganske «tunge» i betydningen abstrakte og vanskelige å forklare, også i en norsk sammenheng. Det er derfor ikke overraskende at de er vanskelige å oversette. For en del av språkene var det utfordringer knyttet til en del ord og uttrykk. Noen av språkene har for eksempel ikke spesifikke ord for samboer eller kjæreste.

I listen nedenfor har vi samlet opp en del ord og uttrykk hvor det har vært problemer med å finne gode oversettelser eller som respondentene har hatt problemer med å forstå:

- Samboer/kjæreste – ordene finnes ikke på mange språk
- Slekt – ulikt hva man legger i dette begrepet i ulike kulturer
- Hjemmearbeidende – ble ofte feiltolket til å gjelde «å jobbe hjemmefra/hjemmekontor»
- Politisk system
- «Å få endene til å møtes» - hva betyr egentlig det?
- Arbeidsavklaringspenger
- Hvor ofte man er sammen med gode venner - mente vi i Norge eller utlandet?
- Om man løfter i ubekvemme stillinger - mange forsto ikke hva en ubekvem stilling var
- Tilhørighet – veldig ulikt hva folk la i dette begrepet
- Ytringsfrihet – en del visste ikke hva ytringsfrihet betydde
- Rettsvesen
- Utgifter
- Regelmessig
- «Minst fire uker» - det var vanskelig å forstå at det dreide seg om opphold som var lenger enn fire uker. Spørsmålet kunne vært lettere å forstå hvis man spurte om man har hatt opphold på mer enn en måned
- Minst én times inntektsgivende arbeid – mange tolket det som svart arbeid, eller forsto det ikke i det hele tatt. De jobbet jo 38 timer i uka!
- Bi-jobb
- Nedstemt eller tungsindig
- Sosial kontakt med familie – det manglet svaralternativ for ikke kontakt

For noen var det også vanskelig å forholde seg til skalaer fra 0-10 uten benevning på alle punkter. Spesielt var dette vanskelig for eldre eller dem uten utdanning. Det ble for abstrakt. Det var også problematisk at det var ulike punktskalaer (1-7 og 0-10).

Når det blir spurt om forhold som folk finner kompliserte eller det benyttes ord og begreper enkelte ikke forstår eller som er dårlig oversatt, må en regne med å få en del feilaktige svar. På grunn av alle språkene og folkegruppene som er involvert, må en regne med en del feil av denne typen i denne undersøkelsen.

7.3. Over- og underrapportering på sensitive spørsmål

Ut fra tilbakemeldinger fra intervjuerne, vet vi at det var noen spørsmål i skjemaet som ofte ble oppfattet som sensitive og som enkelte var skeptiske til å svare på. Det var spørsmålene om navn og fødselsdato på husholdningsmedlemmer, og da spesielt barn, som flest var skeptiske til å svare på. Noen intervjuere mente derfor at det kanskje ikke var så lurt å starte skjemaet med husholdningskartleggingen. Folk ble mistenksomme og enkelte valgte å avslutte skjemaet allerede etter noen få

spørsmål. Det ville vært bedre å starte litt mykt med interessante spørsmål som for eksempel språk.

Etter samtaler og tilbakemeldinger fra intervjuere, har vi registrert at mange respondenter var skeptiske til å svare på følgende spørsmål/tema i skjemaet:

- Fødselsdato og navn på ektefeller, samboere og alle barn. Dette gjaldt spesielt for respondenter med bakgrunn fra Afghanistan, Somalia og Vietnam.
- Om ektefelle var i familie /slekt
- Relasjonsspørsmål
- Om man sendte penger til utlandet
- Om man hadde eiendom i utlandet
- Om man hadde kjæreste/er forlovet
- Folk som er skilt/separert ville ikke svare på spørsmål om barn
- Tillit til politi, rettsvesen osv.
- Spørsmål om vekt (særlig kvinner)
- Foreldres aktivitet i hjemlandet og foreldres utdanning
- Adresse til arbeidsplassen sin
- Religion

Intervjuerne spilte en veldig viktig rolle i å overbevise respondentene om hvorfor det var viktig å stille disse spørsmålene og at det var «ufarlig» å svare på dem.

De vurderinger som ligger til grunn for svaret på et spørsmål, kan også påvirkes av hva respondentene oppfatter som sosialt ønskelig i intervjusituasjonen, særlig om det er flere enn intervjueren til stede, for eksempel familiemedlemmer eller besøkende. Vi vet at intervjuerne rapporterte om problemer med å holde fokus hos respondenten når intervjuet forgikk hjemme, fordi det kunne være mange andre til stede i boligen. Dette er imidlertid et vanlig problem i undersøkelser basert på personlig intervju hjemme hos folk. For denne undersøkelsen er eneste forskjell at husholdningene eventuelt er større, eller at folk oftere har besøk, samtidig som intervjueren er på besøk.

7.4. Bearbeidingsfeil

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Dataene fra undersøkelsen er kontrollert uten at det er oppdaget feil som kan ha betydning for resultatene.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlings- og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

Referanser

Blom, Svein og Kristin Henriksen (2008). Levekår blant innvandrere 2005/2006. Rapport 2008/5, Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_200805/rapp_200805.pdf

Daugstad, Gunnlaug og Benedicte Lie (2004). Kvalitativ forstudie til levekårsundersøkelse blant ikke-vestlige innvandrere. Notat 2004/88. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/00/02/notat_200488/notat_200488.pdf

Deville, J.-C. & Särndal, C.-E. (1992). Calibration Estimators in Survey Sampling, Journal of the American Statistical Association, 87, 376–382.

EHIS (2013). European Health Interview Survey (EHIS wave 2): Methodological manual – 2013 Edition. Hentet fra https://www.destatis.de/Europa/EN/Publications/Eurostat/PopulationLabourSocial/Health/MW_KSRA13018EN.html

Feskens, Remco, Joop Hox, Gerty Lensvelt-Mulders, and Hans Schmeets (2007). Nonrespone among ethnic minorities: A Mulitivariate Analysis. Journal of Official Statistics, Vol. 23, No. 3, 2007. Statistics Sweden.

Fosen, Johan, Ann Kristin Johnsen og Greta Røyne (2000). Frafall blant innvandrere, En undersøkelse av frafall i Utdanningsundersøkelsen 1999 og i utvalgsundersøkelser blant innvandrere. Notater 2000/78. Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200078/notat_200078.pdf

Gulløy, Elisabeth, Svein Blom og Agnes Aall Ritland (1997). Levekår blant innvandrere 1996. Dokumentasjonsrapport med tabeller. Notater 97/6. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/a/histstat/not/not_9706.pdf

Gulløy, Elisabeth (2008). Levekår blant innvandrere 2005/2006. Dokumentasjonsrapport. Notater 2008/05. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200805/notat_200805.pdf

R Core Team (2015). R: A language and environment for statistical computing. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria. https://www.r-project.org/

Vrålstad, Signe og Kjersti Stabell Wiggen (2017). Levekår blant innvandrere i Norge 2016. Rapport 2017/13, Statistisk sentralbyrå.

Zardetto, D. (2015). ReGenesees: an Advanced R System for Calibration, Estimation and Sampling Error Assessment in Complex Sample Surveys. Journal of Official Statistics, 31, 177–203.

Vedlegg A: Informasjonsbrev til respondentene

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå (SSB) har hovedansvaret for å lage offisiell statistikk om det norske samfunnet.
Offisiell statistikk er vårt felles faktagrunnlag og viktig for et levende demokrati.
SSB er politisk og faglig uavhengig.

Oslo, oktober 2015
Saksbehandler: Aina Holmøy
E-post: *levekar-innv@ssb.no*
Telefon 62 88 56 08 (kl. 9.00 - 21.00)

Vi ønsker å intervjue deg om dine levekår i Norge

En av våre intervjuere vil om kort tid ringe deg for å avtale et intervju. Vi ønsker å stille deg noen spørsmål om blant annet boforhold, arbeid, egen helse, økonomi, kontakt med familie og venner, holdninger og verdier. Formålet med undersøkelsen er å se på viktige sider ved levekårene til personer med innvandrerbakgrunn i dagens Norge.

Alle som deltar får et gavekort på kr 300.

Du er en av omlag 9 500 personer som er trukket ut fra folkeregisteret til SSBs levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn. Svarene du gir brukes til å lage statistikk som er viktig for å forstå samfunnet vårt og for å kunne planlegge for framtiden. SSBs statistikk er tilgjengelig for alle, og brukes blant annet av offentlige myndigheter, forskere, mediene og interesseorganisasjoner.

Ditt svar er viktig. Vi er avhengige av at flest mulig av de som er trukket ut blir med i undersøkelsen for at vi skal få en riktig fordeling av alder, kjønn og bosted. Svarene dine skal benyttes til å lage statistikk, og vi vil aldri offentliggjøre opplysninger om deg. Alle våre ansatte har taushetsplikt. Undersøkelsen er frivillig, og du kan når som helst trekke deg og kreve svarene slettet.

Du kan lese mer om undersøkelsen og personvern i den vedlagte brosjyren og på *ssb.no/levekar-innv*. Du kan gjerne ta kontakt med oss på telefon eller e-post dersom du selv ønsker å avtale tidspunkt for intervju.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

Christine Meyer
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
0033 Oslo

www.ssb.no

Org.nr.: NO 971 526 920 MVA

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Statistics Norway has overall responsibility for producing official statistics on Norwegian society.
Official statistics are our common factual basis and are essential for a living democracy.
Statistics Norway is politically and professionally autonomous.

Oslo, October 2015
Executive officer: Aina Holmøy
E-mail: *levekar-innv@ssb.no*
Tel.: (+47) 62 88 56 08 (9.00 am–9.00 pm)

We would like to interview you about your living conditions in Norway

One of our interviewers will call you soon to arrange an interview. We would like to ask you some questions about housing, work, your health, finances, contact with family and friends, attitudes and values, among other things. The purpose of the survey is to examine key aspects of the living conditions of persons with an immigrant background in Norway.

Everyone who takes part will receive a gift voucher worth NOK 300.

You are one of approximately 9 500 people who have been randomly selected from the Central Population Register to take part in Statistics Norway's survey on living conditions among persons with an immigrant background. The answers you provide will be used to produce statistics that are vital to understanding our society and planning for the future. Statistics Norway's statistics are accessible to everyone, and are used by public authorities, researchers, the media and professional and industrial bodies.

Your answers are important. We rely on the majority of those selected taking part in the survey in order to get the right distribution of age, gender and place of residence. The answers you give will be used to compile statistics, and we will never disclose information about you. All of our employees are bound by confidentiality. The survey is voluntary, and you can withdraw at any time and demand that your answers are deleted.

You can read more about the survey and privacy protection in the enclosed brochure and at *ssb.no/levekar-innv*. If you would prefer to make contact with us, feel free to call or e-mail to arrange an interview appointment.

Thank you for your help.

Yours faithfully

Christine Meyer
Director general

Bengt Oscar Lagerstrøm
Head of division

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
0033 Oslo

www.ssb.no

Org.nr.: NO 971 526 920 MVA

Vedlegg B: Informasjonsbrev til foresatte

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Statistics Norway has overall responsibility for producing official statistics on Norwegian society.
Official statistics are our common factual basis and are essential for a living democracy.
Statistics Norway is politically and professionally autonomous.

Oslo, October 2015
Executive officer: Aina Holmøy
E-mail: *levekar-innv@ssb.no*
Tel.: (+47) 62 88 56 08 (9.00 am–9.00 pm)

We would like to interview you about your living conditions in Norway

One of our interviewers will call you soon to arrange an interview. We would like to ask you some questions about housing, work, your health, finances, contact with family and friends, attitudes and values, among other things. The purpose of the survey is to examine key aspects of the living conditions of persons with an immigrant background in Norway.

Everyone who takes part will receive a gift voucher worth NOK 300.

You are one of approximately 9 500 people who have been randomly selected from the Central Population Register to take part in Statistics Norway's survey on living conditions among persons with an immigrant background. The answers you provide will be used to produce statistics that are vital to understanding our society and planning for the future. Statistics Norway's statistics are accessible to everyone, and are used by public authorities, researchers, the media and professional and industrial bodies.

Your answers are important. We rely on the majority of those selected taking part in the survey in order to get the right distribution of age, gender and place of residence. The answers you give will be used to compile statistics, and we will never disclose information about you. All of our employees are bound by confidentiality. The survey is voluntary, and you can withdraw at any time and demand that your answers are deleted.

You can read more about the survey and privacy protection in the enclosed brochure and at *ssb.no/levekar-innv*. If you would prefer to make contact with us, feel free to call or e-mail to arrange an interview appointment.

Thank you for your help.

Yours faithfully

Christine Meyer
Director general

Bengt Oscar Lagerstrøm
Head of division

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
0033 Oslo

www.ssb.no

Org.nr.: NO 971 526 920 MVA

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Statistics Norway has overall responsibility for producing official statistics on Norwegian society.
Official statistics are our common factual basis and are essential for a living democracy.
Statistics Norway is politically and professionally autonomous.

Oslo, October 2015
Executive officer: Aina Holmøy
E-mail: *levekar-innv@ssb.no*
Tel.: (+47) 62 88 56 08 (9.00 am–9.00 pm)

We would like to interview your child

Your child is one of approximately 9 500 people who have been randomly selected from the Central Population Register to take part in Statistics Norway's survey on living conditions among persons with an immigrant background. *[Navn]* has also received a letter about the survey.

One of our interviewers will call *[Navn]* soon to arrange an interview. We would like to ask some questions about housing, work, health, finances, contact with family and friends, attitudes and values, among other things. The purpose of the survey is to examine key aspects of the living conditions of persons with an immigrant background in Norway.

The answers from the survey will be used to produce statistics that are vital to understanding our society and planning for the future. Statistics Norway's statistics are accessible to everyone, and are used by public authorities, researchers, the media and professional and industrial bodies.

We rely on the majority of those selected taking part in the survey in order to get the right distribution of age, gender and place of residence. The answers given will be used to compile statistics, and we will never disclose information about respondents. All of our employees are bound by confidentiality. The survey is voluntary, and respondents can withdraw at any time and demand that their answers are deleted.

You can read more about the survey and privacy protection in the enclosed brochure and at *ssb.no/levekar-innv*.

Thank you for your help.

Yours faithfully

Christine Meyer
Director general

Bengt Oscar Lagerstrøm
Head of division

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
0033 Oslo

www.ssb.no

Org.nr.: NO 971 526 920 MVA

Vedlegg C: Brosjyre

Hvert år gjennomfører Statistisk sentralbyrå (SSB) undersøkelser om folks levekår. Fordi disse undersøkelsene ikke gir nok kunnskap om levekårene til personer med innvandrerbakgrunn, gjennomfører vi omtrent hvert tiende år en utvidet levekårsundersøkelse.

Svarene fra undersøkelsen skal brukes til å lage statistikk som viser hvordan levekårene til personer med innvandrerbakgrunn skiller seg fra levekårene i befolkningen generelt, og hvordan situasjonen har endret seg de siste ti årene. Dette er viktig kunnskap for å forstå samfunnet vårt og for å kunne planlegge for fremtiden.

Vi vil stille deg spørsmål om blant annet:

- Hvordan du bor og hvem du bor sammen med
- Egen helse
- Deltakelse i arbeidslivet
- Kontakt med familie og venner
- Forskjellsbehandling i hverdagen

Du kan lese mer om undersøkelsen på
ssb.no/levekar-innv

Hvem regner SSB som personer med innvandrerbakgrunn?

I Statistisk sentralbyrås innvandrerstatistikk er en person med innvandrer-bakgrunn definert som en person som enten har innvandret selv eller er født i Norge av to foreldre som har innvandret.

Slik gjennomføres undersøkelsen

SSB har hovedansvaret for å lage offisiell statistikk om det norske samfunnet. Dataene samles inn gjennom offentlige registre og gjennom intervjuer. I levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn intervjuer SSB personer om ulike temaer rundt det å bo og leve i Norge.

En intervjuer vil om kort tid ringe deg for å avtale et intervju. Intervjuet tar i underkant av en time og du trenger ikke forberede deg i forkant. Du kan gjennomføre intervjuet på norsk, engelsk eller morsmålet ditt. Intervjuet gjennomføres hjemme hos deg eller på et annet sted som du kan velge, på bibliotek eller kafé, for eksempel. Intervjuet kan tas på telefon dersom du heller ønsker det.

Alle som deltar får et gavekort på kr. 300. Gavekortet kan brukes over hele landet og i de fleste butikker.

Utvalget

Til denne undersøkelsen har SSB trukket et utvalg på 9 500 personer med bakgrunn fra tolv forskjellige land. Du er en av ca 650 personer som er trukket tilfeldig fra folkeregisteret blant personer med samme landbakgrunn som deg.

Disse landene er dekket av undersøkelsen: Afghanistan, Bosnia-Hercegovina, Eritrea, Irak, Iran, Kosovo, Pakistan, Polen, Somalia, Sri-Lanka, Tyrkia og Vietnam

Det er viktig at du er med

Hver enkelt som er trukket ut representerer en større gruppe mennesker. For at alle grupper skal telle med i statistikken, er det viktig at flest mulig svarer. Dersom det for eksempel er mange kvinner som ikke svarer, får vi mindre sikre opplysninger om hvordan kvinner har det. Det er derfor viktig at både kvinner og menn, unge og eldre, og folk i alle livssituasjoner svarer.

Offentlige registre

For å gjøre intervjuet kortere, benytter vi noen opplysninger fra offentlige registre som SSB har tilgang til. Dette gjelder utvalgte opplysninger fra Folkeregisteret, utdanning fra skoleeiere og Lånekassen, opplysninger om arbeid, formue, inntekt, trygder og stønader fra Skatteetaten og NAV, innvandringsgrunn fra Utlendingsdirektoratet og informasjon om gjennomført introduksjonskurs fra kommunene. Enkelte av disse opplysningene skal kobles mot svarene fra undersøkelsen frem til 2026. For alle som er født i Norge henter vi også opplysninger om foreldrenes innvandringsgrunn.

Statistisk sentralbyrå ivaretar personvernet
Undersøkelsen gjennomføres i henhold til statistikkloven og personopplysningsloven. Alle som arbeider i SSB har taushetsplikt. Opplysningene som samles inn skal kun brukes til statistikk og forskning, og vil aldri bli utlevert eller publisert på en slik måte at det framgår hva enkeltpersoner har svart.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, som har bestilt dette oppdraget fra SSB, vil få svarene fra undersøkelsen, men de vil ikke kunne kobles til deg. Innen ett år etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil navn og adresser bli slettet fra datamaterialet, og fødselsnummeret vil bli erstattet med et kodenummer som i ettertid gjør det mulig å se svarene i sammenheng med opplysninger i registrene. Innen utgangen av 2026 vil alle opplysninger bli anonymisert, slik at identifisering av den enkelte ikke er mulig.

Har du spørsmål om personvern, kan du sende en e-post til personvernombud@ssb.no eller lese mer på våre nettsider www.ssb.no/omssb/personvern.

Statistisk sentralbyrå
Levekårsundersøkelsen blant personer
med innvandrerbakgrunn

www.ssb.no/levekar-innv

For spørsmål:
E-post: levekar-innv@ssb.no
Telefon: 62 88 56 08

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Vedlegg D: Brev til nektere

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå (SSB) har hovedansvaret for å lage offisiell statistikk om det norske samfunnet.
Offisiell statistikk er vårt felles faktagrunnlag og viktig for et levende demokrati.
SSB er politisk og faglig uavhengig

LKI

Oslo, 2016
Saksbehandler: Aina Holmøy
E-post: levekar-innv@ssb.no
Telefon 62 88 56 08 (kl. 9.00 - 21.00)

Vi ønsker fortsatt å intervjue deg om dine levekår

For en stund siden ringte vi deg og spurte om du kunne være med på en undersøkelse om hvordan folk med innvandrerbakgrunn har det i Norge. Det er viktig at alle som er trukket ut blir med, og vi tillater oss derfor å kontakte deg igjen. Vi håper at det passer bedre for deg nå, og at vi kan avtale et tidspunkt for å stille deg noen enkle spørsmål når vi ringer deg opp igjen om kort tid.

Svarene fra undersøkelsen skal brukes til å lage offisiell statistikk som viser hvordan levekårene til personer med innvandrerbakgrunn skiller seg fra levekårene i befolkningen generelt. Samfunnet endrer seg stadig og endringene påvirker folk på ulike måter. Gjennom å spørre folk med jevne mellomrom om blant annet bolig, helse, arbeidsmiljø og økonomi, vil vi kunne følge med på utviklingen og se hva som gjør at noen har det bedre eller dårligere enn andre. Denne informasjonen er viktig for offentlig forvaltning, forskere, medier og for folk flest. Du kan lese mer om undersøkelsen på www.ssb.no/levekar-innv.

Det er frivillig å delta, men vi er avhengige av at flest mulig av de som er trukket ut blir med i undersøkelsen. Dersom for eksempel mange med bakgrunn fra et bestemt land ikke svarer, får vi mindre sikre opplysninger om hvordan folk fra dette landet har det. Det er derfor viktig at folk med ulik bakgrunn, både kvinner og menn, unge og eldre, og folk i alle livssituasjoner svarer.

Dersom du har spørsmål om undersøkelsen, kan du sende en e-post til levekar-innv@ssb.no, eller ringe oss på telefonnummer 62 88 56 08. Du kan også spørre intervjueren som ringer deg.

Med vennlig hilsen

Christine Meyer
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
0033 Oslo

www.ssb.no

Org.nr.: NO 971 526 920 MVA

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Statistics Norway has overall responsibility for producing official statistics on Norwegian society.
Official statistics are our common factual basis and are essential for a living democracy.
Statistics Norway is politically and professionally autonomous.

LKI

Oslo, 2016
Executive officer: Aina Holmøy
E-mail: *levekar-innv@ssb.no*
Tel.: (+47) 62 88 56 08 (9.00am – 9.00pm)

We would still like to interview you about your living conditions in Norway

For a while ago we called you and asked if you would like to participate in a survey about how people with an immigrant background live in Norway. It's important that everyone who has been randomly selected attends the survey and therefore we allow ourselves to contact you again. We hope that the timing fits better for you now so that we can agree on a time to ask you some simple questions when we call you up again in short time.

The answers from the survey will be used to produce official statistics which shows how the living conditions of people with an immigrant background separates from the living conditions among the population in general. The society is in constant changes and the changes affect people in different ways. By asking people regularly about things such as housing, health, work environment and economy, we will be able to keep an eye on the evolution and discover the reasons to why some live better or worse than others. This information is important to public authorities, researchers, the media and to most people in general. You can read more about the survey at www.ssb.no/levekar-innv.

It's voluntary to participate in the survey, but we are depending on the participation by as many of the randomly selected as possible. If for example many people with a background from a specific country don't answer, we will get less reliable information about how the conditions are for the people from that country. Therefore it's important that people with different backgrounds, both women and men, young and elderly, and people in all life situations answer.

If you have any questions when it comes to the survey, you can send us an e-mail at levekar-innv@ssb.no, or you can call us at phone number (+47) 62 88 56 08. You can also ask the interviewer that calls you.

With best regards,

Christine Meyer
Director general

Bengt Oscar Lagerstrøm
Head of division

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
0033 Oslo

www.ssb.no

Org.nr.: NO 971 526 920 MVA

Vedlegg E: Påminning epost

Vi ønsker å intervjue deg

For noen uker siden sendte vi deg brev og brosjyre om at du er trukket ut til levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn. Vi har forsøkt å kontakte deg på telefon uten hell. Vi trenger din hjelp og vi håper du har anledning til å bli med på et intervju når vår intervjuer ringer deg opp igjen om kort tid.

Ditt svar er svært viktig for oss. Du er en av bare 650 personer som er blitt trukket ut til undersøkelsen i din landgruppe. Svarene du gir brukes til å lage statistikk som er viktig for å forstå samfunnet vårt og for å kunne planlegge for framtiden. Statistisk sentralbyrås statistikk er tilgjengelig for alle, og brukes blant annet av departementer, forskere, media og interesseorganisasjoner.

Dersom du har spørsmål om undersøkelsen eller ønsker å gjøre en avtale om intervju, kan du ringe oss på telefonnummer 409 09 159 eller sende en e-post (levekar-innv@ssb.no).

Vi har forsøkt å kontakte deg på telefonnummer 99999999. Dersom dette ikke er ditt telefonnummer ber vi deg om å ta kontakt med oss.

Er du for tiden i utlandet, og planlegger å oppholde deg der i minst seks måneder, er det fint om du gir oss beskjed.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen
Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef
Statistisk sentralbyrå

We would like to interview you

We are referring to the letter and brochure sent to you a few weeks ago regarding you being selected for the survey on living conditions among people with an immigrant background. We have tried to contact you on the phone without any luck. We need your help and we hope that you have the opportunity to be interviewed when our interviewer calls you up again in short time.

Your participation is very important to us. You’re one of only 650 people who have been selected among people with the same country background as you. The answers you provide will be used to produce statistics that are vital to understanding our society and planning for the future. Statistics Norway’s statistics are available for everyone and are used by public authorities, researchers, the media and interest organizations among others.

If you have any questions about the survey or you want to arrange an interview appointment, you may call us on phone number 409 90 159 or you can send us an e-mail (levekar-innv@ssb.no).

We have been trying to contact you on the phone number 99999999. If this is not your correct phone number, we ask you to contact us.

Please let us know if you are currently abroad and plan to reside there for at least six months.

Thank you in advance!

Best regards,
Bengt Oscar Lagerstrøm
Head of division
Statistics Norway

Vedlegg F: Påminning SMS

Hei. Statistisk sentralbyrå ønsker å intervjue Åse Åseral i forbindelse med Levekårsundersøkelsen blant personer med innvandrerbakgrunn. En av våre intervjuere kommer til å ringe i løpet av de nærmeste dagene, og vi håper du har mulighet til å delta. Du kan også ringe tlf. 99999999 for gjennomføring av eller avtale om intervju. Mvh Statistisk sentralbyrå

Vedlegg G: Utvalgsskjevhet. Tabeller per land

Tabell G.1 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg. Etter kjønn, alder, utdanning og botid. Polen. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	64,9	65,9	63,7	1
Kvinne	35,1	34,1	36,3	-1
Alder				
16 til 24 år	7,5	6,5	8,8	-1
25 til 39 år	52,6	51,8	53,6	-0,8
40 til 54 år	31,2	32,2	29,8	1,0
55 til 74 år	8,7	9,5	7,8	0,8
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	10,7	11,7	9,5	1,0
Videregående utdanning	34,8	37,4	31,5	2,6
Universitets- eller høyskoleutdanning	18,8	23,3	13,2	4,5
Uoppgitt	35,7	27,6	45,8	-8,1
Botid				
2-4 år	42,5	37,7	48,5	-4,8
5-14 år	51,1	55,6	45,4	4,5
15 år eller mer	6,5	6,8	6,1	0,3

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.2 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og botid. Bosnia-Hercegovina. Innvandrere. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	52,6	55,4	49,2	2,8
Kvinne	47,4	44,6	50,8	-2,8
Alder				
16 til 24 år	15,6	17,5	13,2	1,9
25 til 39 år	41,4	43,3	39,0	1,9
40 til 54 år	31,3	28,5	34,9	-2,8
55 til 74 år	11,7	10,8	12,9	-0,9
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	39,6	37,9	41,7	-1,7
Videregående utdanning	33,0	32,5	33,6	0,5
Universitets- eller høyskoleutdanning	16,9	19,4	13,9	2,5
Uoppgitt	10,5	10,2	10,8	-0,3
Botid				
2-4 år	6,1	7,3	4,7	1,2
5-14 år	25,0	24,7	25,4	-0,3
15 år eller mer	68,8	68,0	69,8	-0,8

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.3 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og botid. Kosovo. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	52,6	55,4	49,2	2,8
Kvinne	47,4	44,6	50,8	-2,8
Alder				
16 til 24 år	15,6	17,5	13,2	1,9
25 til 39 år	41,4	43,3	39,0	1,9
40 til 54 år	31,3	28,5	34,9	-2,8
55 til 74 år	11,7	10,8	12,9	-0,9
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	39,6	37,9	41,7	-1,7
Videregående utdanning	33,0	32,5	33,6	0,5
Universitets- eller høyskoleutdanning	16,9	19,4	13,9	2,5
Uoppgitt	10,5	10,2	10,8	-0,3
Botid				
2-4 år	6,1	7,3	4,7	1,2
5-14 år	25,0	24,7	25,4	-0,3
15 år eller mer	68,8	68,0	69,8	-0,8

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.4 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og botid. Tyrkia. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn	54,5	53,4	55,6	-1,1
Mann	45,5	46,6	44,4	1,1
Kvinne				
	5,1	5,6	4,5	0,5
Alder	41,2	41,9	40,4	0,7
16 til 24 år	39,9	43,0	36,7	3,1
25 til 39 år	13,9	9,5	18,4	-4,4
40 til 54 år				
55 til 74 år	52,4	49,2	55,6	-3,2
	21,6	22,9	20,3	1,3
Utdanning	14,0	20,1	7,9	6,1
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	11,9	7,8	16,1	-4,1
Videregående utdanning				
Universitets- eller høyskoleutdanning	6,5	7,3	5,6	0,8
Uoppgitt	31,7	32,4	31,1	0,7
	61,8	60,3	63,3	-1,5
Botid	100,0	100,0	100,0	
2-4 år				
5-14 år	54,5	53,4	55,6	-1,1
15 år eller mer	45,5	46,6	44,4	1,1

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.5 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og botid. Irak. Innvandrere. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	52,9	53,1	52,6	0,2
Kvinne	47,1	46,9	47,4	-0,2
Alder				
16 til 24 år	18,4	18,9	17,8	0,5
25 til 39 år	37,3	36,1	38,8	-1,2
40 til 54 år	34,3	35,6	32,9	1,3
55 til 74 år	9,9	9,4	10,5	-0,5
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	43,1	43,6	42,4	0,4
Videregående utdanning	23,3	22,2	24,7	-1,1
Universitets- eller høyskoleutdanning	20,5	23,9	16,4	3,4
Uoppgitt	13,1	10,3	16,4	-2,8
Botid				
2-4 år	8,0	9,2	6,6	1,2
5-14 år	63,4	67,5	58,6	4,1
15 år eller mer	28,6	23,3	34,9	-5,3

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.6 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og botid. Iran. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	54,6	54,3	55,1	-0,3
Kvinne	45,4	45,7	44,9	0,3
Alder				
16 til 24 år	9,1	9,3	8,7	0,2
25 til 39 år	37,6	40,2	34,1	2,6
40 til 54 år	36,8	35,6	38,4	-1,2
55 til 74 år	16,5	14,9	18,8	-1,6
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	31,4	27,0	37,7	-4,4
Videregående utdanning	25,6	24,0	27,9	-1,6
Universitets- eller høyskoleutdanning	36,2	43,9	25,0	7,7
Uoppgitt	6,8	5,1	9,4	-1,7
Botid				
2-4 år	17,9	22,7	10,9	4,8
5-14 år	28,4	28,8	27,9	0,4
15 år eller mer	53,7	48,5	61,2	-5,2

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.7 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og botid. Afghanistan. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	64,7	68,3	59,6	3,6
Kvinne	35,3	31,7	40,4	-3,6
Alder				
16 til 24 år	41,5	44,2	37,7	2,7
25 til 39 år	38,7	38,6	38,8	-0,1
40 til 54 år	13,9	13,6	14,2	-0,3
55 til 74 år	6,0	3,6	9,2	-2,4
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	56,1	54,4	58,5	-1,7
Videregående utdanning	14,8	16,1	13,1	1,3
Universitets- eller høyskoleutdanning	11,5	13,1	9,2	1,6
Uoppgitt	17,6	16,4	19,2	-1,2
Botid				
2-4 år	27,9	27,8	28,1	-0,1
5-14 år	67,6	67,8	67,3	0,2
15 år eller mer	4,5	4,4	4,6	-0,1

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.8 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og botid. Pakistan. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	52,1	55,2	48,9	3,1
Kvinne	47,9	44,8	51,1	-3,1
Alder				
16 til 24 år	4,8	5,1	4,6	0,3
25 til 39 år	35,1	36,7	33,5	-0,1
40 til 54 år	35,5	34,9	36,2	-0,3
55 til 74 år	24,5	23,3	25,7	-2,4
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	45,1	45,0	45,1	-1,7
Videregående utdanning	19,7	19,0	20,3	1,3
Universitets- eller høyskoleutdanning	17,5	22,3	12,7	1,6
Uoppgitt	17,8	13,7	21,9	-1,2
Botid				
2-4 år	8,1	8,0	8,1	-0,1
5-14 år	24,0	26,3	21,6	0,2
15 år eller mer	68,0	65,7	70,3	-0,1

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.9 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alders, utdanning og botid. Sri Lanka. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	52,2	53,0	51,0	0,8
Kvinne	47,8	47,0	49,0	-0,8
Alder				
16 til 24 år	4,3	4,7	3,7	0,4
25 til 39 år	27,5	25,7	30,5	-1,8
40 til 54 år	51,0	53,5	46,9	2,5
55 til 74 år	17,2	16,1	18,9	-1,1
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	38,7	35,8	43,2	-2,9
Videregående utdanning	28,8	29,4	28,0	0,6
Universitets- eller høyskoleutdanning	21,5	24,7	16,5	3,2
Uoppgitt	11,0	10,1	12,3	-0,9
Botid				
2-4 år	7,0	6,2	8,2	-0,8
5-14 år	22,6	23,6	21,0	1,0
15 år eller mer	70,4	70,1	70,8	-0,3

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.10 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og botid. Vietnam. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	45,5	45,8	45,2	0,3
Kvinne	54,5	54,2	54,8	-0,3
Alder				
16 til 24 år	3,1	4,0	2,4	0,9
25 til 39 år	33,4	38,7	29,0	5,3
40 til 54 år	40,8	38,4	42,8	-2,4
55 til 74 år	22,7	18,9	25,8	-3,8
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	41,9	35,2	47,6	-6,7
Videregående utdanning	29,2	29,2	29,2	0,0
Universitets- eller høyskoleutdanning	20,2	28,9	12,8	8,7
Uoppgitt	8,7	6,6	10,4	-2,1
Botid				
2-4 år	5,9	6,6	5,3	0,7
5-14 år	16,4	18,6	14,5	2,4
15 år eller mer	77,7	74,8	80,2	-2,9

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.11 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og botid. Eritrea. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	52,3	50,1	56,0	-2,2
Kvinne	47,7	49,9	44,0	2,2
Alder				
16 til 24 år	14,9	13,6	17,1	-1,3
25 til 39 år	48,6	51,7	43,6	3,1
40 til 54 år	28,6	27,0	31,2	-1,6
55 til 74 år	7,9	7,7	8,1	-0,3
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	58,9	58,4	59,8	-0,5
Videregående utdanning	16,1	15,2	17,5	-0,9
Universitets- eller høyskoleutdanning	11,7	12,9	9,8	1,2
Uoppgitt	13,3	13,6	12,8	0,3
Botid				
2-4 år	57,3	62,5	48,7	5,2
5-14 år	33,1	31,1	36,3	-2,0
15 år eller mer	9,6	6,4	15,0	-3,2

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.12 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og botid. Somalia. Innvandrere. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	50,4	50,0	50,8	-0,4
Kvinne	49,6	50,0	49,2	0,4
Alder				
16 til 24 år	22,9	27,6	18,9	4,7
25 til 39 år	44,7	44,3	45,1	-0,4
40 til 54 år	26,2	23,2	28,9	-3,0
55 til 74 år	6,1	4,9	7,2	-1,2
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	60,6	59,6	61,6	-1,0
Videregående utdanning	12,9	12,0	13,6	-0,9
Universitets- eller høyskoleutdanning	6,4	7,1	5,7	0,7
Uoppgitt	20,1	21,3	19,1	1,2
Botid				
2-4 år	30,8	38,8	23,9	8,0
5-14 år	48,9	45,1	52,3	-3,8
15 år eller mer	20,3	16,1	23,9	-4,2

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.13 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder og utdanning. Tyrkia. Norskfødte. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	52,5	54,1	51,0	1,6
Kvinne	47,5	45,9	49,0	-1,6
Alder				
16 til 24 år	57,7	58,3	57,0	0,6
25 til 39 år	42,3	41,7	43,0	-0,6
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	55,9	49,4	62,4	-6,5
Videregående utdanning	20,7	22,8	18,6	2,1
Universitets- eller høyskoleutdanning	13,6	18,9	8,4	5,2
Uoppgitt	9,8	8,9	10,6	-0,9

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.14 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder og utdanning. Pakistan. Norskfødte. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	53,1	53,2	53,1	0,1
Kvinne	46,9	46,8	46,9	-0,1
Alder				
16 til 24 år	45,7	46,4	44,9	0,7
25 til 39 år	54,3	53,6	55,1	-0,7
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	39,8	33,8	46,1	-6,0
Videregående utdanning	28,1	27,4	29,0	-0,7
Universitets- eller høyskoleutdanning	23,6	29,7	17,1	6,1
Uoppgitt	8,5	9,1	7,8	0,6

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.15 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder og utdanning. Sri Lanka. Norskfødte. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	50,1	45,2	57,6	-4,9
Kvinne	49,9	54,8	42,4	4,9
Alder				
16 til 24 år	86,1	84,3	88,8	-1,8
25 til 39 år	13,9	15,7	11,2	1,8
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	45,0	41,8	50,0	-3,2
Videregående utdanning	26,9	27,6	25,9	0,7
Universitets- eller høyskoleutdanning	14,8	17,6	10,6	2,8
Uoppgitt	13,2	13,0	13,5	-0,2

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell G.16 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder og utdanning. Vietnam. Norskfødte. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	48,8	46,2	51,4	-2,6
Kvinne	51,2	53,8	48,6	2,6
Alder				
16 til 24 år	68,2	71,1	65,3	2,9
25 til 39 år	31,8	28,9	34,7	-2,9
Utdanning				
Grunnskoleutdanning eller ingen utdanning	38,9	35,7	42,1	-3,2
Videregående utdanning	27,0	27,4	26,6	0,4
Universitets- eller høyskoleutdanning	26,3	27,4	25,1	1,1
Uoppgitt	7,8	9,4	6,2	1,6

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Vedlegg H: Intervju og frafall. Tabeller per land

Tabell H.1 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Polen. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	antall
I alt	100,0	55,6	12,5	28,0	3,9	664
Kjønn						
Mann	100,0	56,4	11,8	27,6	4,2	431
Kvinne	100,0	54,1	13,7	28,8	3,3	233
Alder						
16-24 år	100,0	48,0	12,0	34,0	6,0	50
25-39 år	100,0	54,7	12,6	29,8	2,9	349
40-54 år	100,0	57,5	11,6	25,6	5,3	207
55-74 år	100,0	60,3	15,5	20,7	3,4	58

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.2 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Bosnia-Hercegovina. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	antall
I alt	100,0	58,2	18,4	19,8	3,6	615
Kjønn						
Mann	100,0	59,2	17,9	18,8	4,1	319
Kvinne	100,0	57,1	18,9	20,9	3,0	296
Alder						
16-24 år	100,0	60,0	20,0	20,0	-	45
25-39 år	100,0	61,1	20,7	17,2	1,0	203
40-54 år	100,0	62,8	17,3	15,2	4,7	191
55-74 år	100,0	49,4	16,5	6,3	27,8	176

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.3 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Kosovo. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	antall
I alt	100,0	55,8	15,7	25,0	3,4	667
	100,0					
Kjønn						
Mann	100,0	58,7	14,8	23,1	3,4	351
Kvinne	100,0	52,5	16,8	27,2	3,5	316
Alder						
16-24 år	100,0	62,5	13,5	23,1	1,0	104
25-39 år	100,0	58,3	16,3	22,8	2,5	276
40-54 år	100,0	50,7	16,7	27,8	4,8	209
55-74 år	100,0	51,3	14,1	28,2	6,4	78

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.4 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Tyrkia. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	antall
I alt	100,0	50,3	19,2	24,0	6,5	712
Kjønn						
Mann	100,0	49,2	18,8	26,3	5,7	388
Kvinne	100,0	51,5	19,8	21,3	7,4	324
Alder						
16-24 år	100,0	55,6	13,9	30,6	-	36
25-39 år	100,0	51,2	20,5	25,3	3,1	293
40-54 år	100,0	54,2	19,7	20,8	5,3	284
55-74 år	100,0	34,3	16,2	27,3	22,2	99

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.5 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Irak. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	54,2	18,1	24,1	3,6	664
Kjønn						
Mann	100,0	54,4	17,9	25,4	2,3	351
Kvinne	100,0	54,0	18,2	22,7	5,1	313
Alder						
16-24 år	100,0	55,7	18,9	23,8	1,6	122
25-39 år	100,0	52,4	19,8	24,2	3,6	248
40-54 år	100,0	56,1	18,4	20,6	4,8	228
55-74 år	100,0	51,5	9,1	36,4	3,0	66

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.6 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Iran. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	58,9	15,2	23,1	2,8	672
Kjønn						
Mann	100,0	58,6	15,3	23,2	3,0	367
Kvinne	100,0	59,3	15,1	23,0	2,6	305
Alder						
16-24 år	100,0	60,7	13,1	26,2	-	61
25-39 år	100,0	62,8	14,6	21,3	1,2	253
40-54 år	100,0	57,1	15,0	24,7	3,2	247
55-74 år	100,0	53,2	18,0	21,6	7,2	111

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.7 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Afghanistan. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	58,1	19,5	20,6	1,8	620
Kjønn						
Mann	100,0	61,3	20,2	17,5	1,0	401
Kvinne	100,0	52,1	18,3	26,5	3,2	219
Alder						
16-24 år	100,0	61,9	19,1	18,3	0,8	257
25-39 år	100,0	57,9	19,6	21,3	1,3	240
40-54 år	100,0	57,0	18,6	22,1	2,3	86
55-74 år	100,0	35,1	24,3	29,7	10,8	37

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.8 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Pakistan. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	50,2	17,2	27,1	5,5	743
Kjønn						
Mann	100,0	53,2	17,8	24,0	4,9	387
Kvinne	100,0	46,9	16,6	30,3	6,2	356
Alder						
16-24 år	100,0	52,8	5,6	38,9	2,8	36
25-39 år	100,0	52,5	14,6	29,1	3,8	261
40-54 år	100,0	49,2	22,0	22,3	6,4	264
55-74 år	100,0	47,8	16,5	28,6	7,1	182

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.9 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Innvandrere. Sri Lanka. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	61,3	13,4	21,0	4,3	628
Kjønn						
Mann	100,0	62,2	13,4	20,7	3,7	328
Kvinne	100,0	60,3	13,3	21,3	5,0	300
Alder						
16-24 år	100,0	66,7	14,8	14,8	3,7	27
25-39 år	100,0	57,2	11,6	26,6	4,6	173
40-54 år	100,0	64,4	12,5	20,0	3,1	320
55-74 år	100,0	57,4	18,5	16,7	7,4	108

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.10 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Vietnam. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	45,7	23,5	27,3	3,5	763
Kjønn						
Mann	100,0	46,1	23,9	26,2	3,7	347
Kvinne	100,0	45,4	23,1	28,1	3,4	416
Alder						
16-24 år	100,0	58,3	12,5	29,2	-	24
25-39 år	100,0	52,9	20,0	25,5	1,6	255
40-54 år	100,0	43,1	26,7	27,7	2,6	311
55-74 år	100,0	38,2	24,3	28,9	8,7	173

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.11 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Eritrea. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	62,4	13,2	21,3	3,0	623
Kjønn						
Mann	100,0	59,8	12,3	23,3	4,6	326
Kvinne	100,0	65,3	14,1	19,2	1,3	297
Alder						
16-24 år	100,0	57,0	17,2	23,7	2,2	93
25-39 år	100,0	66,3	12,5	17,8	3,3	303
40-54 år	100,0	59,0	11,8	27,0	2,2	178
55-74 år	100,0	61,2	14,3	18,4	6,1	49

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.12 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Somalia. Innvandrere. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	46,6	17,2	35,7	0,5	785
Kjønn						
Mann	100,0	46,2	16,4	36,9	0,5	398
Kvinne	100,0	47,0	18,0	34,4	0,5	389
Alder						
16-24 år	100,0	56,1	11,7	32,2	-	180
25-39 år	100,0	46,2	18,5	34,5	0,9	351
40-54 år	100,0	41,3	19,9	38,3	0,5	206
55-74 år	100,0	37,5	16,7	45,8	-	48

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.13 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Tyrkia. Norskfødte Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	49.6	23.6	24.3	2.5	522
Kjønn						
Mann	100,0	51.1	23.7	23.4	1.8	274
Kvinne	100,0	48.0	23.4	25.4	3.2	248
Alder						
16-24 år	100,0	50.2	24.9	21.9	3.0	301
25-39 år	100,0	48.9	21.7	27.6	1.8	221

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.14 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Pakistan. Norskfødte. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	51.8	21.5	24.6	2.2	508
Kjønn						
Mann	100,0	51.9	24.8	21.5	1.9	270
Kvinne	100,0	51.7	17.6	28.2	2.5	238
Alder						
16-24 år	100,0	52.6	22.0	22.8	2.6	232
25-39 år	100,0	51.1	21.0	26.1	1.8	276

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.15 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Sri Lanka. Norskfødte. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	60.6	12.3	24.4	2.8	431
Kjønn						
Mann	100,0	54.6	13.9	27.8	3.7	216
Kvinne	100,0	66.5	10.7	20.9	1.9	216
Alder						
16-24 år	100,0	59.3	12.4	25.3	3.0	371
25-39 år	100,0	68.3	11.7	18.3	1.7	60

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Tabell H.16 Intervju og frafall etter kjønn og alder. Vietnam. Norskfødte. Prosent av bruttoutvalg.

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Andre frafallsgrunner	Antall
I alt	100,0	50.7	19.0	29.3	1.0	525
Kjønn						
Mann	100,0	48.0	19.1	31.3	1.6	256
Kvinne	100,0	53.2	19.0	27.5	0.4	269
Alder						
16-24 år	100,0	52.8	18.7	27.4	1.1	358
25-39 år	100,0	46.1	19.8	33.5	0.6	167

Kilde: LKI 2016, Statistisk sentralbyrå

Vedlegg I: Spørreskjema

Spørreskjema norsk utgave

Levekår blant personer med innvandrerbakgrunn 2016

Innhold

Innledning **66**
Kartlegging av husholdningen **66**
Familie i Norge **69**
Bolig og boforhold **71**
Økonomi **73**
Bakgrunn fra opprinnelseslandet **74**
Helse **79**
Arbeid **83**
Arbeidsmiljø **86**
Ektefelle/samboers arbeid **89**
Ubetalt arbeid **90**
Språk **92**
Utdanning **96**
Religion og religionsutøvelse **97**
Tillit og livskvalitet **98**
Vold og utrygghet **99**
Diskriminering **100**
Sosial kontakt (med familien) **102**
Sosial kontakt utenom familien (venner og naboer) **103**
Holdninger og verdier **104**
Statsborgerskap **109**

Innledning

Innled
INNLEDNINGSSPORSMALET.
1. Start intervjuet
2. Overforing til annen intervjuer
3. Frafall
4. Avgang

Hvis Innled = 1
Samtykke
IO har mottatt og lest IO-brevet, eller fatt referert innholdet og samtykker i a delta.
1. IO har mottatt brevet og samtykker i å delta
2. IO har fatt referert innholdet i brevet og samtykker i å delta
3. Ingen av delene

HVIS Samtykke = 3, ' Ingen av delene'
Samtk
Personopplysningsloven pålegger SSB at IO er kjent med IO-brevets innhold.
Hvis du nå svarer ja, blir dette frafall.
Skal dette vare frafall?

Hvis ikke, må du gå tilbake og endre tidligere svar
Ja - kommnavn
Nei - samtykke

KommNavn [Dette skal stilles som et spørsmål til IO]
Da IO ble trukket ut bodde [han/hun] i <navn på KOMMUNE>.
Hvis [han/hun] bor der fortsatt - trykk <enter>.
Hvis ikke, skriv nytt kommunenavn.
For kommuner bestående av kun 2 bokstaver, skriv 'kommune' etter, f.eks. 'bø kommune'.

NyKomm
Trykk <BACKSPACE> for å velge kommunenummer.

Kartlegging av husholdningen

*Nye
Til husholdningen regner vi alle personer som er fast bosatt i boligen, og som har felles matbudsjett. Personer som er fast bosatt i boligen, men som er borte fra hjemmet, f.eks. på grunn av arbeid skal regnes med. Vi har registrert at følgende ^AntReg personer tilhører husholdningen (liste over husholdningsmedlemmer) i tillegg til deg. Består husholdningen av de samme personene nå, eller er det noen som skal legges til eller trekkes fra?
1. Husholdningen stemmer
2. Personer skal både legges til og trekkes fra
3. Person(er) skal legges til
4. Person(er) skal trekkes fra

Til aleneboere
EnPers

Ifølge registeret bor du alene i husholdningen. Stemmer dette?
1. Ja
2. Nei

Hvis Nye = 2 eller 4
AntUt
Hvilke personer er det som ikke tilhører husholdningen?

Hvis Nye = 2 eller 3
AntNye
Hvor mange personer skal legges til i husholdningen?

For hver person som ikke er hentet fra register:
Oppgi navn, fødselsdato og kjønn

For alle unntatt IO (Slekt - SivStat):
*Slekt
Hvilket familieforhold har <NAVN> til deg? Trykk <enter> om avmerket svaralternativ er riktig
1.
2. Ektefelle
3. Samboer
4. Sønn/datter
5. Stesønn/stedatter
6. Søsken/halvsøsken
7. Stesøsken
8. Foreldre
9. Steforeldre
10. Svigerforeldre
11. Svigersønn/-datter
12. Besteforeldre
13. Barnebarn
14. Annen slektning av IO
15. Annen ikke-slektning

Hvis alder > 15 år:
Siv
Er [han/hun/du] gift eller samboende?
1. Ja, gift/registrert partner
2. Ja, samboende
3. Nei

Hvis Siv ≠ gift/registrert partner:
*Sivstat
Hva er [hans/hennes/din] sivile status?
1. Ugift
2. Gift/registrert partner
3. Enke(mann)/gjenlevende partner
4. Separert/separert partner
5. Skilt/skilt partner

*BoksKlar
Følgende er registrert i husholdningen:
LISTE MED HUSHOLDNINGSMEDLEMMER
Svar "ja" hvis dette stemmer.

For hver person stilles ev. Mor - Partner:
Hvis Slekt [11..15] og under 70 år (Mor - Far)
Mor
Er noen i husholdningen ^navn sin mor?

Denne listen viser alle kvinner i husholdningen som er minst 15 år eldre
<Liste over personer>

Far
Er noen i husholdningen ^navn sin far?
Denne listen viser alle menn i husholdningen som er minst 15 år eldre
<Liste over personer>

Hvis Siv = gift/samboer og Slekt = [4-15]
Partner
Hvem i husholdningen er ^navn sin [samboer/ektefelle]?
Trykk <Enter> om ^ navn sin ^ektef bor utenfor husholdningen
denne listen viser alle i husholdningen over 15 år som er gift/samboende.
<Liste over gifte/samboende personer>

Hvis IO er barn i husholdningen og under 18 år stilles ikke spm c2_ny
*C2_ny.
Har du barn som ikke bor i husholdningen? Regn også med voksne barn som ikke bor sammen med deg og barn som ikke bor i Norge. Her registreres bare barn som ikke er med i husholdningsoversikten.
1. Ja
2. Nei

Hvis C2=1
C2_ant
Hvor mange barn har du som ikke bor i husholdningen?
Antall

*C3_ny.
Vi vil gjerne vite kjønn, fødselsår og oppholdsland for barn som ikke bor i husholdningen.
C3_1-C3_4 stilles for alle IOs barn utenfor husholdningen
Hvis C2_ant > 1: Vi starter med ditt yngste barn.
[Så ditt nest yngste barn.]
[Så ditt tredje yngste barn.]
[Så ditt fjerde yngste barn.]

C3_1
Hvilket år er barnet født?
Årstall

C3_2
Hvilket kjønn er barnet?
1. Mann
2. Kvinne

C3_3
Bor barnet…
1. … i Norge
2. … i (ditt/dine foreldres) opprinnelsesland, eller
3. … i et annet land?

Hvis C3_3 = 2 eller 3 og hvis barnet er under 18 år:
C3_4
Bor barnet i [ditt/dine foreldres] opprinnelsesland for en periode på…
1. … 6 måneder eller mindre, eller

2. … mer enn 6 måneder?

Familie i Norge

F3_nof-F12_nof stilles til alle som er til og med 39 år.

Hvis IO ikke er gift (siv≠1)
F3_nof.
Er du forlovet?
1. Ja
2. Nei

Hvis IO verken er gift, samboere eller forlovet (siv=3 og sivstat=3 og F3_nof=2).
F4_nof.
Har du en kjæreste?
1. Ja
2. Nei

Hvis F3_nof = ja eller F4_nof = ja eller siv = 1 eller 2 (IO er gift/samboende/forlovet/kjæreste)
F4.
Er din [ektefelle/samboer/forlovede/kjæreste] født i Norge?
1. Ja
2. Nei

F5.
Er din [ektefelles/samboers/forlovedes/kjærestes] foreldre født i Norge?
1. Ja, en av dem
2. Ja, begge
3. Nei, ingen av dem

Hvis (IO er gift, men ikke oppgir ektefelle i husholdningsboksen slekt_1-slekt_15 ne 2,3) eller F3_nof=1 eller F4_nof = 1
F3.
Er din [ektefelle/samboer/forlovede/kjæreste] bosatt i Norge?
1. Ja
2. Nei

Hvis F3=2
F3_land:
Bor din [ektefelle/samboer/forlovede/kjæreste] i (ditt/dine foreldres) opprinnelsesland eller i et annet land?
1. IOs opprinnelsesland
2. Annet land

Stilles til personer som er gift/forlovet/samboer/har kjæreste.
F12_nof_ny.
Er du og din (ektefelle/forlovede/samboer/kjæreste) i slekt?
1. Ja
2. Nei

HVIS F12_nof_ny=ja

F12_nof_sosb
Er dere fetter og kusine? Søskenbarn
1. Ja
2. Nei

Hvis IO ikke bor sammen med far
SK1_far
Lever din far?
1. Ja
2. Nei

Hvis IO ikke bor sammen med mor
SK1_mor
Lever din mor?
1. Ja
2. Nei

Hvis SK1_far = 1
F8_ny.
I hvilket land bor din far? Bor han…
1. … i Norge
2. … i sitt fødeland
3. … eller i et annet land?

Hvis SK1F7=1 eller 3
F9_ny.
I hvilket land bor din mor? Bor hun…
1. … i Norge
2. … i sitt fødeland
3. … eller i et annet land?

F14_ny.
Har du noen av følgende familiemedlemmer eller slektninger bosatt i Norge… ? Flere svar mulig.
1. *(hvis ikke bor med søsken, slekt ≠6)*Søsken?
2. *(hvis ikke bor med besteforeldre, slekt ≠12)* Besteforeldre
3. Tanter eller onkler
4. Fettere eller kusiner
5. Andre slektninger
6. *(hvis gift, svigerforeldre ikke født i Norge og ikke bor med svigerforeldre, sivstat=2, F5≠2, og slekt≠10)* Svigerforeldre

Vis kort 1
D7_ny.
Folk som bor i Norge kan i varierende grad føle tilhørighet til Norge som land. I hvilken grad føler du tilhørighet til Norge? Svar på en skala fra 1 til 7 der 1 betyr "ingen tilhørighet" og 7 betyr "stor tilhørighet".
1 Ingen tilhørighet
2
3
4
5
6
7 Stor tilhørighet

Bolig og boforhold

Intro_bolig
Så går vi over til noen spørsmål om boligen du bor i nå.

* Hus.
Hva slags hustype bor [du/dere] i?
1. Frittliggende hus
2. Rekke- eller kjedehus
3. To-, tre-, eller firemannsbolig
4. Store hus med mange boliger, f.eks. boligblokk eller bygård
5. Kombinert bolig- og næringsbygg
6. Bor i båt, campingvogn, bil eller brakke

*Eie.
Eier [du/noen i husholdningen] boligen som selveier, gjennom borettslag eller boligaksjeselskap, eller leier eller disponerer [du/dere] boligen på annen måte?
1. Selveier
2. Borettslag, boligaksjeselskap
3. Leier eller disponerer på annen måte
4. Vet ikke

Hvis Eie = 3
Bo_D3.
Hvem eier boligen som [du/dere] leier eller disponerer?
1. Kommunen
2. Staten eller fylket
3. Organisasjon eller privat stiftelse
4. Arbeidsgiver
5. Profesjonell utleier
6. Privatperson
7. Andre

Hvis Bo_D3=6 eller 7
Bo_D3b.
Er huseieren en slektning eller venn?
1. Ja
2. Nei

Alle
*Bol1.
Hvor mange rom disponerer [du/husholdningen] til eget bruk? Ta ikke med kjøkken, bad, entre, vaskerom eller små rom under 6 kvadratmeter.
1:50

Bol7.
Hvordan passer størrelsen på boligen for [deg/dere], synes du den er…
1. … passe stor
2. … for liten, eller
3. … for stor?

Bol6b
Nå kommer noen spørsmål om boligens standard.
Har [du/dere] problemer med tak som lekker, fukt i vegger eller i gulv?
1. Ja
2. Nei

Bol6d
Når [du/dere] oppholder [deg/dere] inne i boligen, har [du/dere] problemer med støy fra naboer eller annen støy utefra, f.eks. fra trafikk, industri eller anlegg?
1. Ja
2. Nei

Hvis bol6d =ja
Bol6d1
Er denne støyen…
1. … meget plagsom,
2. … noe plagsom,
3. … lite plagsom, eller
4. … ikke plagsom?

Bol15
Er du alt i alt svært fornøyd, fornøyd, misfornøyd eller svært misfornøyd med boligen?
1. Svært fornøyd
2. Fornøyd
3. Misfornøyd
4. Svært misfornøyd

B13_ny
I området der du bor, synes du det ideelle ville være at under halvparten av dem som bor der hadde innvandrerbakgrunn, omtrent halvparten, over halvparten, eller er det uten betydning for deg?
1. Under halvparten
2. Omtrent halvparten
3. Over halvparten
4. Andelen er uten betydning
5. Vet ikke
6. Vil ikke svare

B14_ny.
I området der du bor, ønsker du at det var flere personer med innvandrerbakgrunn, omtrent som i dag, færre, eller er det uten betydning for deg?
1. Flere
2. Omtrent som i dag
3. Færre
4. Andelen er uten betydning for meg
5. Vet ikke
6. Vil ikke svare

Bo_E2_ny
Eier [du/dere] andre boliger eller fritidshus i Norge eller i utlandet enn den [du/dere] bor i nå? Regn også med andre boliger som [du/dere] eier sammen med andre.
1. Ja, en bolig
2. Ja, to boliger
3. Ja, tre boliger eller flere
4. Nei

Hvis Bo_E2_ny=1,2,3
B16
Ligger noen av boligene/fritidshusene i utlandet?
1. Ja
2. Nei

Økonomi

Hvis IO er 18 år eller eldre
Intro_okonomi
Så går vi over til noen spørsmål som handler om husholdningens økonomi.

FUtg1
Har [du/dere] husleie eller fellesutgifter?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

*Prob1
Har det i løpet av de siste 12 måneder hendt at husholdningen har vært ute av stand til å betale husleie eller fellesutgifter ved forfall?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

*Tyng
I hvilken grad tynger de samlede boutgiftene husholdningens økonomi? Vil du si at de er...
I samlede boutgifter inngår renter på boliglån, husleie/fellesutgifter, elektrisitet, kommunale avgifter og vedlikehold.
1. ... svært tyngende
2. ... noe tyngende, eller
3. ... ikke tyngende i det hele tatt
4. Vet ikke

End3b
Har [du/husholdningen] mulighet til å klare en uforutsett utgift på 10 000 kroner i løpet av en måned, uten å måtte ta opp ekstra lån eller motta hjelp fra andre? Ikke mulighet hvis det forutsetter salg av eiendeler. Mulighet hvis det kan dekkes ved å bruke oppsparte midler.
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

End1
Hvis enpersonshusholdning: Tenk på din samlede inntekt.
Hvis flerpersonshusholdning: Tenk på den samlede inntekten til alle i husholdningen.
Hvor lett eller vanskelig er det for [deg/dere] 'å få endene til å møtes' med denne inntekten? Er det...
1. ... svært vanskelig
2. ... vanskelig
3. ... forholdsvis vanskelig
4. ... forholdsvis lett
5. ... lett, eller
6. ... svært lett
7. Vet ikke

Hvis End1 = 1, 2 eller 3
Raad4

Har [du/dere] råd til å holde boligen passe varm?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

*Raad1
Har [du/dere] råd til å betale for en ukes ferie utenfor hjemmet i året? Dette omfatter også opphold på hytte eller hus som brukes som feriebolig eller opphold hos venner og familie
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Til husholdninger med barn som er i alderen 5-15 år
B_disp9a_ny
Deltar [barnet/barna]regelmessig i fritidsaktiviteter som sport og idrett, dans, spille i korps eller band, barne- og ungdomsorganisasjoner eller lignende?
1. Ja
2. Nei

Hvis B_disp9a = nei:
B_disp9b
Er det økonomiske årsaker til at [barnet/barna] ikke deltar regelmessig i slike aktiviteter?
1. Ja
2. Nei

Bakgrunn fra opprinnelseslandet

Intro_bakgr
Da har vi noen spørsmål som handler om forholdet til [ditt/dine foreldres] opprinnelsesland.

Stilles ikke til norskfødte
A2_ny.
Hvilket år kom du til Norge? Hvis innvandret til Norge flere ganger, vil vi ha årstall for første gang.
År:

Alle
*A3_ny.
Hvilke språk snakker du hjemme? Flere svar mulig
1. Albansk
2. Arabisk
3. Bosnisk/kroatisk/serbisk
4. Dari
5. Kurdisk (sorani, kurmanji el.)
6. Pashto
7. Persisk/farsi
8. Polsk
9. Punjabi
10. Singalesisk

11. Somali
12. Tamil
13. Tigrinja
14. Tyrkisk
15. Urdu
16. Vietnamesisk
17. Engelsk
18. Norsk
19. Annet språk, spesifiser……

D1_ny stilles ikke til norskfødte og ikke til innvandrere vi har registeropplysninger på
*D1_ny.
Hva var grunnlaget for at du fikk opphold i Norge? Var det…
Hvis bosatt flere ganger, spør om den første. Vi tenker på det juridiske grunnlaget for oppholdstillatelsen
1. Arbeid
2. Gjenforening med familie
3. Ekteskapsinngåelse
4. Flukt (overføringsflyktning, kvoteflyktning, humanitært grunnlag, asyl)
5. Utdanning

Hvis innvandrer og A2_ny =>6 år (alder må beregnes)
*D3_ny.
Vokste du hovedsakelig opp på landsbygda, i en småby, eller en stor by i ditt opprinnelsesland?
1. På landsbygda
2. I en småby
3. I en storby
4. Vet ikke

Hvis innvandrer og A2_ny =>16 år
Vis kort 2
*D4_ny
Hva var din hovedaktivitet i opprinnelseslandet? Var du…
1. ..yrkesaktiv
2. ..skoleelev eller student
3. ..pensjonist
4. ..arbeidsufør,
5. ..vernepliktig
6. ..hjemmearbeidende, eller
7. ..arbeidsledig
8. ..Annet

Hvis A2_ny =>6 år
D5.
Hadde du familie eller venner som allerede var bosatt i Norge da du kom? Hvis ankommet flere ganger, spør om den første
1. Ja
2. Nei

Hvis D5=ja
D5_2
Var det…?
Flere svar mulig

1. Ektefelle, forlovede, kjæreste
2. Barn
3. Foreldre
4. Søsken
5. Andre slektninger
6. Venner

Alle
Vis kort 1
D7_B.
I hvilken grad føler du tilhørighet med [ditt/dine foreldres] opprinnelsesland? Svar på en skala fra 1 til 7 der
1 betyr "ingen tilhørighet" og 7 betyr "stor tilhørighet".
1 Ingen tilhørighet
2
3
4
5
6
7 Stor tilhørighet

D6_ny
Hvis du tenker på hvor du har lyst til å bo i fremtiden, ønsker du da …? Dersom situasjonen i opprinnelseslandet gjorde det mulig å bo der.
1. … å bli boende i Norge
2. … å flytte til (ditt/dine foreldres) opprinnelsesland
3. … å bo delvis i Norge og delvis i (ditt/dine foreldres) opprinnelsesland, eller
4. … å flytte til et annet land enn Norge eller (ditt/dine foreldres) opprinnelsesland?
5. Vet ikke

D9_ny
Hender det at du sender penger til familie eller venner utenfor Norge?
1. Ja
2. Nei

Hvis D9_ny = 1
D10_ny.
Hvor mange ganger vi du si at du har sendt penger til familie eller venner utenfor Norge i løpet av de siste 12 månedene? Vil du si…
1. Ingen ganger
2. 1-4 ganger
3. 5-10 ganger
4. Flere enn 10 ganger

D9_2
Har du i løpet av de siste 12 månedene sendt penger til humanitært arbeid eller utviklingsprosjekter i [ditt/dine foreldres] opprinnelsesland?
1. Ja
2. Nei

Alle
D11_ny.

Har du noen gang besøkt [ditt/dine foreldres] opprinnelsesland? Ett eller flere besøk. Etter bosetting i Norge.
1. Ja
2. Nei

Hvis D11=JA
D11_b.
Hvor lenge er det siden du besøkte [ditt/dine foreldres] opprinnelsesland forrige gang? Er det…?
1. … mindre enn 3 år siden
2. … 3-5 år siden
3. … 6-10 år siden, eller
4. … mer enn 10 år siden
5. Vet ikke

Hvis D11=JA
D11_nof_ny.
Hvor mange opphold av minst fire ukers varighet har du hatt i [ditt/dine foreldres] opprinnelsesland?
1. Ingen
2. Ett
3. 2-4
4. 5-10
5. Mer enn 10
6. Vet ikke

Hvis D11_nof_ny ≠1
D12_nof.
Hvor lenge varte det lengste oppholdet?
Rund av til nærmeste år/måned
Antall år: Antall måneder:

Hvis D11_nof_ny ≠1
Vis kort 3
D14_nof.
Hva var formålet med oppholdet?
Det lengste oppholdet. Flere svar mulig
1. Ferie
2. Gå på skole
3. Bli bedre kjent med slekten
4. Bli bedre kjent med kulturen i landet
5. Lære språket i landet
6. Bli mindre norsk
7. Få en bedre oppdragelse
8. Annet
9. Vet ikke

Alle
*D12_innv.
Har du i løpet av de siste fem årene fått besøk av familie fra [ditt/dine foreldres]opprinnelsesland? Ett eller flere besøk. Gjelder besøk i Norge.
1. Ja
2. Nei

Vis kort 4
D13.
Nå kommer noen spørsmål om dine foreldre.
Hva er din fars høyeste fullførte utdanning?
1. Ingen utdanning

2. Påbegynt, men ikke fullført grunnskole
3. Grunnskole / Ungdomsskole (vanligvis 7 - 10 års varighet)
4. Videregående skole (vanligvis 1 - 3 års varighet)
5. Universitet/høyskole, lavere grad (1 - 4 år)
6. Universitet/høyskole, høyere grad (5 år eller mer)
7. Vet ikke

Vis kort 4
D14.
Hva er din mors høyeste fullførte utdanning?
1. Ingen utdanning
2. Påbegynt, men ikke fullført grunnskole
3. Grunnskole / Ungdomsskole (vanligvis 7 - 10 års varighet)
4. Videregående skole (vanligvis 1 - 3 års varighet)
5. Universitet/høyskole, lavere grad (1 - 4 år)
6. Universitet/høyskole, høyere grad (5 år eller mer)
7. Vet ikke

Vis kort 2
D15_ny
Hva var din fars hovedaktivitet i opprinnelseslandet?
Var han…
Gjelder fars hovedaktivitet da IO utvandret.
1. ..yrkesaktiv
2. ..skoleelev eller student
3. ..pensjonist
4. ..arbeidsufør,
5. ..vernepliktig,
6. ..hjemmearbeidende, eller
7. ..arbeidsledig
8. Annet
9. Vet ikke

Vis kort 2
D16_ny
Hva var din mors hovedaktivitet i opprinnelseslandet?
Var hun…
Gjelder mors hovedaktivitet da IO utvandret.
1. ..yrkesaktiv
2. ..skoleelev eller student
3. ..pensjonist
4. ..arbeidsufør
5. ..vernepliktig
6. ..hjemmearbeidende, eller
7. ..arbeidsledig
8. Annet
9. Vet ikke

Hvis F8_ny=1
Vis kort 5
*Arb14_far
Hva er din fars hovedaktivitet i Norge? Er han…
1. ..yrkesaktiv Medregnet familiearbeid og arbeid som lærling
2. ..arbeidsledig

3. ..skoleelev eller student Inkluderer ubetalt arbeidserfaring
4. ..pensjonist
5. ..arbeidsufør,
6. ..går på arbeidsavklaringspenger
7. ..deltar i introduksjonsprogrammet, eller
8. ..hjemmearbeidende
9. ..annet

Hvis Arb14_far = 1
Arb14_far_yrk
Er han selvstendig næringsdrivende?
1. Ja
2. nei

Hvis F9_ny = 1
Vis kort 5
*Arb14_mor
Hva er din mors hovedaktivitet i Norge? Er hun…
1. ..yrkesaktiv Medregnet familiearbeid og arbeid som lærling
2. ..arbeidsledig
3. ..skoleelev eller student Inkluderer ubetalt arbeidserfaring
4. ..pensjonist
5. ..arbeidsufør,
6. ..går på arbeidsavklaringspenger
7. ..deltar i introduksjonsprogrammet, eller
8. ..hjemmearbeidende
9. ..annet

Hvis Arb14_mor = 1
Arb14_mor_yrk
Er hun selvstendig næringsdrivende?
1. Ja
2. Nei

Helse

Intro_helse
Så går vi over til noen spørsmål om helsen din.

HS1
Hvordan vurderer du din egen helse sånn i alminnelighet. Vil du si at den er …?
1. … svært god
2. … god
3. … verken god eller dårlig
4. … dårlig, eller
5. … svært dårlig?

*HS2
Har du noen langvarige sykdommer eller helseproblemer? Vi tenker også på sykdommer eller problemer som er sesongbetonte eller kommer og går. Betingelsen er at de har vart, eller forventes å vare i minst seks måneder.
1. Ja
2. Nei

HS2b

Har du funksjonshemming eller har du plager som følger av skade? Vi tenker også på plager som kommer og går.
1. Ja
2. Nei

Hvis (HS2 = Ja eller HS2b = Ja)
HS3a
Skaper [*Hvis HS2 = Ja:* langvarige sykdommer eller helseproblemer /*Hvis HS2b = Ja*: funksjonshemninger eller plager / *Hvis Hels2a og Hels2b = ja*: noe av dette] begrensninger i å utføre alminnelige hverdagsaktiviteter?
1. Ja
2. Nei

Hvis HS3a =1
HS3b
Har disse begrensningene vart i seks måneder eller mer?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis HS3b=1
HS3c
Vil du si at du opplever store begrensninger eller noen begrensninger?
1. Store begrensninger
2. Noen begrensninger

CD1
Jeg vil nå lese opp en liste over varige helseproblemer. Har du i løpet av de siste 12 månedene hatt ……?
Flere svar mulig.
A. … astma, også allergisk astma?
B. … kronisk bronkitt, Kols eller emfysem?
C. … hjerteinfarkt eller varige plager etter hjerteinfarkt?
D. … angina, hjertekramper?
E. … høyt blodtrykk, hypertensjon?
F. … hjerneslag eller varige plager etter slag?
G. … slitasjegikt, artrose ikke artritt?
H. … rygglidelse som isjias, lumbago eller prolaps?
I. … nakkelidelse?
J. … diabetes, sukkersyke?
K. … pollenallergi, høysnue, allergisk utslett eller matallergi; ikke matintoleranse eller allergisk astma?
L. … urininkontinens, urinlekkasje?
M. … varig nyresvikt?
N. … ondartet kreft?
O. … sterk hodepine, migrene?
P. … annet?

Spm3_a
Jeg skal nå nevne en del vanlige plager. Har du de siste 14 dagene vært ikke plaget, litt plaget, ganske mye plaget eller veldig mye plaget av …
… nervøsitet og indre uro?
1. ikke plaget
2. litt plaget
3. ganske mye plaget
4. veldig mye plaget

Spm3_b
Jeg skal nå nevne en del vanlige plager. Har du de siste 14 dagene vært ikke plaget, litt plaget, ganske mye plaget eller veldig mye plaget av …
… å være stadig redd eller engstelig?
1. ikke plaget
2. litt plaget
3. ganske mye plaget
4. veldig mye plaget

Spm3_c
Jeg skal nå nevne en del vanlige plager. Har du de siste 14 dagene vært ikke plaget, litt plaget, ganske mye plaget eller veldig mye plaget av …
… søvnproblemer?
1. ikke plaget
2. litt plaget
3. ganske mye plaget
4. veldig mye plaget

Spm3_d
Jeg skal nå nevne en del vanlige plager. Har du de siste 14 dagene vært ikke plaget, litt plaget, ganske mye plaget eller veldig mye plaget av …
… en følelse av håpløshet med tanke på fremtiden?
1. ikke plaget
2. litt plaget
3. ganske mye plaget
4. veldig mye plaget

Spm3_e
Jeg skal nå nevne en del vanlige plager. Har du de siste 14 dagene vært ikke plaget, litt plaget, ganske mye plaget eller veldig mye plaget av …
… å være nedtrykt eller tungsindig?
1. ikke plaget
2. litt plaget
3. ganske mye plaget
4. veldig mye plaget

Spm3_f
Jeg skal nå nevne en del vanlige plager. Har du de siste 14 dagene vært ikke plaget, litt plaget, ganske mye plaget eller veldig mye plaget av …
… en følelse av ensomhet?
1. ikke plaget
2. litt plaget
3. ganske mye plaget
4. veldig mye plaget

Spm3_g
Jeg skal nå nevne en del vanlige plager. Har du de siste 14 dagene vært ikke plaget, litt plaget, ganske mye plaget eller veldig mye plaget av …
… å være mye bekymret eller urolig?
1. ikke plaget
2. litt plaget
3. ganske mye plaget
4. veldig mye plaget

BM1.
Nå kommer noen spørsmål om høyde og vekt.

Hvor høy er du, uten sko?
Ca. antall cm:

BM2.
Hvor mye veier du, uten klær og sko? Hvis IO er gravid, angi vekt før graviditet
Ca. antall kg:

Sk1a.
Hender det at du røyker?
1. Ja
2. Nei

Hvis Sk1a = ja
Sk1b.
Røyker du daglig eller av og til?
1. Daglig
2. Av og til

ALLE
AL1a
Har du i løpet av de siste 12 månedene drukket noen form for alkohol? Regn med alle typer alkoholholdige drikker; øl, vin, sider, brennevin, likør eller hjemmebrent.
1. Ja
2. Nei

Hvis AL1a=1, har drukket alkohol siste år:
AL1b
Omtrent hvor ofte drikker du vanligvis alkohol? Gjør du det …
1. … hver dag
2. … hver uke
3. … flere ganger i måneden,
4. … en gang i måneden eller sjeldnere

NyH33
Hvis du tenker på din fysiske aktivitet eller treningsaktiviteter de siste 12 måneder, hvor ofte trener eller mosjonerer du vanligvis på fritiden?
1. Aldri
2. Sjeldnere enn en gang i uka
3. En gang i uka eller mer

Hvis NyH33=3
H33a
Hvor mange dager trener eller mosjonerer du i en vanlig uke?
Antall dager

Tannleg4
Når var du sist hos tannlege? Er det… Regn med reguleringstannlege. Ikke regn med tilfeller der du fulgte barn, ektefelle eller andre.
1. mindre enn 6 måneder siden
2. 6-12 måneder siden
3. 1 – 2 år siden
4. 3-5 år siden
5. Mer enn 5 år siden
6. Aldri
7. Husker ikke

UNB
Har du i løpet av de 12 siste månedene hatt behov for time hos tannlege uten å ta kontakt?
1. Ja
2. Nei
3. Har ikke hatt behov for hjelp

Hvis UNB=1:
UN_ny
Var dette fordi …
1. … du ikke hadde råd?
2. … eller var det andre grunner?

AM2
Har du vært hos fastlege eller allmennlege siste 12 måneder?
Ikke regn med tilfeller der du fulgte barn, ektefelle eller andre.
1. Ja
2. Nei

AM6B1_2
Har du, i løpet av de siste 12 månedene vært hos psykolog eller psykiater?
1. Ja
2. Nei

Arbeid

Intro_arb
Så går vi over til spørsmål om arbeid.

*Arbeid1a.
Utførte du inntektsgivende arbeid av minst 1 times varighet i forrige uke? Som inntektsgivende arbeid regner vi også arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn på gårdsbruk, i forretning eller familiebedrift ellers.
1. Ja
2. Nei

Hvis Arbeid1a = nei
Arbeid1b.
Har du inntektsgivende arbeid som du var midlertidig borte fra eller hadde fri fra i forrige uke?
1. Ja
2. Nei

Hvis Arbeid1a=1 eller Arbeid1b=1 og det finnes opplysninger fra register
*Arb8
I Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret står du oppført med følgende arbeidssted: [ARBEIDSSTEDETS NAVN OG ADRESSE] Er alle disse opplysningene riktige?
1. Ja
2. Nei, har annen arbeidsgiver
3. Nei, arbeidsgiver har annet navn pga. Oppkjøp, fusjon eller lignende
4. Nei, adressen stemmer ikke

Hvis Arbeid1a=1 eller Arbeid1b=1 og *ikke opplysninger fra register*
*Arb8a
Hvor arbeider du til vanlig?
Tast inn navnet på bedriften [evt. avdeling oppgis i neste spørsmål]
Vi ønsker navn og adresse på bedriften.

Arb8aa
Hvilken avdeling? Dette feltet kan være blankt

(Hvis Arb8 = 2 eller ikke opplysninger fra register)+ (Hvis Arb8 = 4 stilles Arb8b og Arb8c)
Arb8b
Tast inn gate- eller postboksadressen til bedriften, eller trykk <enter>. (ikke postnummer, det er neste spørsmål)

Arb8c
Oppgi postnummer og poststed. Skriv 9999 dersom postnummeret er ukjent

*Bed2.
Hva slags virksomhet drives i denne bedriften?
Skriv punktum når det av bedriftens navn klart framgår hva virksomheten går ut på
Type virksomhet:

Hvis Arbeid1a=1 eller Arbeid1b=1
*Bed3_ny.
De følgende spørsmålene gjelder ditt hovedyrke.
Arbeider du ...
1. … i privat virksomhet (personlig eid firma eller et aksjeselskap, organisasjon eller lignende), eller
2. … i offentlig virksomhet (kommunal, fylkeskommunal eller statlig virksomhet)?

Hvis Bed3 = 1 [Hvis Bed3 = 2 imputeres verdi 2 i Arbeid2]
*Arbeid2.
Arbeider du som …?
1. selvstendig næringsdrivende
2. ansatt, eller
3. familiemedlem uten fast avtalt lønn?

YrkSpm
Ifølge Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret har du følgende yrke*:[Yrke fra register settes inn her]*
Stemmer dette?"
1. Ja
2. Nei

*Yrk1.
Hva er ditt hovedyrke i denne bedriften?
Hovedyrke:
*Arb9oppg
Hva er dine viktigste arbeidsoppgaver? Skriv punktum dersom det klart framgår av yrkestittelen hva arbeidsoppgavene er.

Arb19.
Arbeider andre mennesker under din ledelse, eller er din stilling på annen måte en overordnet stilling?
1. Ja
2. Nei

*Timer1.
Hvor mange timer pr. uke arbeider du vanligvis i alt i ditt hovedyrke? Regn også med betalte overtidstimer og ekstraarbeid hjemme i forbindelse med dette arbeidet. Eventuelle halve timer rundes oppover. F.eks. 37,5 timer registreres som 38. Hvis det varierer mye fra uke til uke, registrer gjennomsnitt for de fire siste ukene
Antall timer:

Hvis Timer1 <32 timer eller Arbeid1a = Nei eller Arbeid1b = Nei.
Vis kort 6
*Arb14
Betrakter du deg hovedsakelig som...
1. ..yrkesaktiv, medregnet familiearbeid og arbeid som lærling
2. ..arbeidsledig
3. ..skoleelev eller student Inkluder ubetalt arbeidserfaring
4. ..alders- eller førtidspensjonist
5. ..arbeidsufør,
6. ..går på arbeidsavklaringspenger
7. ..deltar i introduksjonsprogrammet
8. ..vernepliktig, eller
9. ..hjemmearbeidende
10. Annet, spesifiser

Hvis Arb14 = 1 og hvis (Arbeid1a = Nei og Arbeid1b = Nei)
Arb14_yrk
Er du selvstendig næringsdrivende?
1. Ja
2. Nei

Hvis Arbeid2 = 2 (ansatt)
*Sp10.
Har du fast eller midlertidig ansettelse? Med midlertidig ansettelse menes at det er tidsbegrenset.
1. Fast, ikke tidsbegrenset
2. Midlertidig, tidsbegrenset

Hvis Arbeid2 = 2
Sp12.
Har du skriftlig ansettelseskontrakt?
1. Ja
2. Nei

H16.
Dersom du kunne velge, ville du foretrekke å arbeide heltid, deltid eller ikke ha betalt arbeid? Vi tenker oss da at lønnen eventuelt minker eller øker i tilsvarende grad.
1. Heltid
2. Deltid
3. Ikke ha betalt arbeid

Hvis Arbeid1a = 1 eller Arbeid1b = 1
Sp19a.
Hvordan er mulighetene i jobben din til å utnytte de ferdigheter, kunnskaper og erfaring du har fått gjennom utdanning og arbeid? Er de…
1. … svært gode
2. … gode
3. … dårlige, eller
4. … svært dårlige?

Hvis Arbeid1a = Ja eller Arbeid1b = Ja
Arb21a
Har du en eller flere bijobber i tillegg til hovedjobben?
1. Ja
2. Nei

Hvis Arb21a = Ja
Arb21b
Hvor mange timer pr. uke arbeider du vanligvis i alt i dine bijobber? Regn også med betalte overtidstimer og ekstraarbeid hjemme i forbindelse med dette arbeidet. Evt. halve timer rundes oppover. Timer per uke samlet for alle bijobber

Hvis Arbeid1a = 1 eller Arbeid1b = 1
Org1a.
Er du medlem av en fagforening eller arbeidstakerorganisasjon?
1. Ja
2. Nei

Hvis Arb14=3 eller 9
Vis kort 7
H22_ny.
Hva mener du selv er årsaken til at du er uten arbeid?
Flere svar mulig
1. Språkproblemer
2. Jeg er for gammel/ung
3. Mangler personlige referanser og referanser på yrkeserfaring
4. Jeg har dårlige kvalifikasjoner
5. Utdannelsen fra hjemlandet ikke godkjent
6. Finnes ikke jobber å få
7. Diskriminerende holdning mot innvandrere fra arbeidsgivere
8. Jeg har omsorg for barn/andre
9. Jeg ønsker ikke å jobbe
10. Andre årsaker
11. Vet ikke/vil ikke svare

Arbeidsmiljø

Spørsmålene fra og med Sp25a til og med Sp63c1a2 stilles bare til IO som har svart ja på Arbeid1a eller Arbeid1b, altså IO som er i arbeid

Sp25a

Så har vi noen spørsmål om fysisk arbeidsmiljø i ditt hovedyrke. Er du i ditt daglige arbeid utsatt for så sterk støy at man må stå inntil hverandre og rope for å bli hørt?

1. Ja
2. Nei

Sp32a2.
Er du i ditt daglige arbeid utsatt for hudkontakt med rengjøringsmidler eller desinfeksjonsmidler?

1. Ja
2. Nei

Sp33a0
Kan du i din arbeidssituasjon tydelig se i lufta eller lukte støv, røyk, gasser eller damp?

1. Ja
2. Nei

Sp33a5
Kan du i din arbeidssituasjon lukte eller puste inn kjemikalier eller kjemiske produkter, som for eksempel løsemidler, oljer, drivstoff, maling, lim eller plantevernmidler?

1. Ja
2. Nei

Sp37a.
Arbeider du stående?

1. Ja
2. Nei

Hvis Sp37a = Ja
*Sp37b
Kan du anslå hvor stor del av arbeidsdagen du gjør dette?

1. Nesten hele tiden
2. Omtrent tre fjerdedeler av tiden
3. Halvparten av tiden
4. En fjerdedel av tiden
5. Sjelden

Sp36a
Må du løfte i ubekvemme stillinger?

1. Ja
2. Nei

Hvis Sp36a = Ja
*Sp36b
Kan du anslå hvor stor del av arbeidsdagen du gjør dette?

1. Nesten hele tiden
2. Omtrent tre fjerdedeler av tiden
3. Halvparten av tiden
4. En fjerdedel av tiden
5. Sjelden

Sp47a
Kan du selv bestemme når du vil ta pauser fra arbeidet; f.eks. for å strekke på bena eller puste ut på annen måte? Gjelder dette …?

1. … hele eller nesten hele tiden
2. … omtrent tre fjerdedeler av tiden
3. … halvparten av tiden
4. … en fjerdedel av tiden
5. … sjelden eller aldri?

Sp48
Hvor stor del av tiden arbeider du alene uten at kolleger er i nærheten? Er det…
1. … hele eller nesten hele tiden
2. … omtrent tre fjerdedeler av tiden
3. … halvparten av tiden
4. … en fjerdedel av tiden
5. … sjelden eller aldri?

QPS53
I hvilken grad kan du påvirke beslutninger som er viktige for ditt arbeid? Vil du si..
1. i svært høy grad
2. i høy grad
3. i noen grad
4. i liten grad
5. i svært liten grad

Sp47e.
Består ditt arbeid av stadig gjentatte arbeidsoppgaver, slik at du gjør det samme time etter time? Gjelder dette …?
1. Hele eller nesten hele tiden
2. Omtrent tre fjerdedeler av tiden
3. Halvparten av tiden
4. En fjerdedel av tiden
5. Sjelden eller aldri

Sliten1
Hender det at du føler deg fysisk utmattet når du kommer hjem fra arbeid? Hender det...
1. daglig
2. et par dager i uken
3. ca. en gang i uken
4. et par ganger i måneden
5. sjeldnere eller aldri

Sliten_a
Hender det at du føler deg psykisk utmattet når du kommer hjem fra arbeid? Hender det...
1. daglig
2. et par dager i uken
3. ca. en gang i uken
4. et par ganger i måneden
5. sjeldnere eller aldri

Sp59g
Alt i alt, hvor fornøyd er du med din jobb? Er du…
1. … svært fornøyd
2. … ganske fornøyd
3. … verken fornøyd eller misfornøyd
4. … ganske misfornøyd, eller
5. … svært misfornøyd?

Sp62a

Har du i løpet av de siste 12 måneder vært utsatt for skader som skyldtes arbeidsulykke, og som medførte sykefravær utover ulykkesdagen?
1. Ja
2. Nei

Sp63a
Har du i løpet av de siste 12 månedene hatt sammenhengende sykefravær på mer enn 14 dager?
1. Ja
2. Nei

Hvis sp63a = ja
Sp63b_ny
Hvor mange sykefraværsperioder på mer enn 14 dager har du hatt?
Antall perioder:…

Hvis sp63b = 1
Sp63c1a1
Skyldtes denne sykefraværsperioden helseproblemer som helt eller delvis var forårsaket av jobben din?
1. Ja
2. Nei

Hvis sp63b = 2 eller fler
Sp63c1a2
Hvor mange av de nevnte sykefraværsperiodene skyldtes helseproblemer som helt eller delvis var forårsaket av jobben din?
Antall perioder:…

Ektefelle/samboers arbeid

Disse spørsmålene (Arb1aEkt-Arb21b_ektf) stilles til IO som bor sammen med ektefelle/samboer. siv=1/sivstat=2 og slekt=2.

Intro_arb_ekt
Nå kommer det noen spørsmål om din ektefelle/samboer.

Arb1aEkt
Utførte din EKTEFELLE/SAMBOER inntektsgivende arbeid av minst 1 times varighet i forrige uke? Som inntektsgivende arbeid regner vi også arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn på gårdsbruk, i forretning og i familiebedrift ellers.
1. Ja
2. Nei

Hvis Arb1aEkt= Nei
Arb1bEkt
Har din [EKTEFELLE/SAMBOER] inntektsgivende arbeid som HAN/HUN var midlertidig borte fra eller hadde fri fra i forrige uke?
1. Ja
2. Nei

Hvis Arb1aEkt=1 eller Arb1bEkt=1
J2.
Hva er hans/hennes hovedyrke?

Hovedyrke

J2_arboppg.
Kan du kort beskrive hans/hennes arbeidsoppgaver?
La feltet stå blankt dersom det av yrkesbetegnelsen klart framgår hva arbeidsoppgavene er.
Arbeidsoppgaver:

J3.
Arbeider han/hun i sitt hovedyrke som…?
1. … selvstendig næringsdrivende
2. … ansatt, eller
3. … som familiemedlem uten fast avtalt lønn?

Tim1Ekt.
Hvor mange timer pr. uke arbeider han/hun vanligvis i alt i sitt hovedyrke? Regn også med betalte overtidstimer og ekstraarbeid hjemme i forbindelse med dette arbeidet. Eventuelle halve timer rundes oppover. F.eks. 37,5 timer registreres som 38.
Antall timer

Hvis Tim1Ekt < 32
Vis kort 6
Tim2Ekt_ny
Betrakter [han/hun] seg hovedsakelig som …
1. ..yrkesaktiv, medregnet familiearbeid og arbeid som lærling
2. ..arbeidsledig
3. ..skoleelev eller student Inkluder ubetalt arbeidserfaring
4. ..alders- eller førtidspensjonist
5. ..arbeidsufør,
6. ..går på arbeidsavklaringspenger
7. ..deltar i introduksjonsprogrammet
8. ..vernepliktig, eller
9. ..hjemmearbeidende
10. Annet, spesifiser

Arb21a_ektf
Har [hun/han] en eller flere bijobber i tillegg til hovedjobben?
1. Ja
2. Nei

Hvis Arb21a = Ja
Arb21b_ektf
Hvor mange timer pr. uke arbeider [han/hun] vanligvis i alt i [sine/dine] bijobber? Regn også med betalte overtidstimer og ekstraarbeid hjemme i forbindelse med dette arbeidet. Evt. halve timer rundes oppover. Timer per uke samlet for alle bijobber

Ubetalt arbeid

Til alle
Intro_ubetarb
Så har vi noen spørsmål om husarbeid, omsorgsarbeid og frivillig arbeid.

K1_ny.

Omtrent hvor mange timer bruker du vanligvis til husarbeid per uke? Som husarbeid regner vi aktiviteter som matlaging, rengjøring, vask og stell av tøy, men ikke pass av barn eller syke. Tid til innkjøp av matvarer regnes ikke med.

1. Under 5 timer
2. 5- 9 timer
3. 10-19 timer
4. 20-29 timer
5. 30-39 timer
6. 40 timer og over

oms1

Gir du regelmessig noe ulønnet praktisk hjelp til eller tilsyn med syke, funksjonshemmede eller eldre utenfor husholdningen?

1. Ja
2. Nei

Alle

Oms9

Er det noen i husholdningen som trenger [*Hvis enpersonshusholdning*: Trenger du] ekstra stell, tilsyn eller hjelp til daglige gjøremål på grunn av varig sykdom, funksjonshemming eller høy alder? Regn også med deg selv.

1. Ja, IO trenger hjelp
2. Ja, noen andre i husholdningen trenger hjelp
3. Nei

Hvis oms9 = 2

ic1

Gir du regelmessig noe ulønnet praktisk hjelp til den eller de i husholdningen som trenger hjelp? Vi tenker på praktisk hjelp, stell eller tilsyn.

1. Ja
2. Nei

Org10a

Har du i løpet av de siste 12 måneder utført noe gratisarbeid for en organisasjon, klubb eller forening? Regn også med organisasjoner som du ikke er medlem av.

1. Ja
2. Nei

Hvis Org10a=JA

Org10b

Hvilken type organisasjon, klubb eller forening utførte du gratisarbeid for?

Flere svar mulig

1. Politisk parti/partipolitisk ungdomslag
2. Idrettslag, idrettsforening eller idrettsklubb
3. Friluftsorganisasjon (turlag, jeger og fiskeforening eller lignende)
4. Organisasjon for kulturaktiviteter (kor, korps, teater, kunstforening eller lignende)
5. Pasientorganisasjon, pårørendeforening eller annen organisasjon som arbeider med helsespørsmål

6. Ideell organisasjon som arbeider med miljø, menneskerettigheter, humanitære spørsmål eller annen form for hjelp til andre(røde kors, sanitetslag, amnesty international, naturvernforbundet etc.)
7. Religiøs organisasjon eller forening
8. Ikke-religiøs livssynsforening
9. Andre organisasjoner
10. Innvandrerorganisasjoner

Hvis Org10a=JA
Org10c
Hvor mange timer vil du si at du brukte på gratisarbeid siste 12 måneder? Er det lettest for deg å svare per uke, per måned eller per år?
1. Uke
2. Måned
3. År

Hvis Org10a = JA
Org10d
Hvor mange timer per [Org10c]?
Antall timer:1..9999
Advarsel for timetall som gir mer enn 10 timer per uke

Språk

Koble til opplysninger om introduksjonskurs i forkant og kun spørre dem som ikke har deltatt på et slikt kurs.

Intro_sprak
Nå har vi noen spørsmål om språkferdigheter

Hvis A2_ny >16 år og ikke norskfødt
L1_ny.
Har du deltatt i norskopplæring?
1. Ja
2. Nei

Hvis L1 = 2
L3_ny.
Hvorfor har du ikke deltatt i norskopplæring?
1. Har ikke fått tilbud
2. Står på venteliste
3. Fikk ikke barnevakt
4. For langt unna hjemmet
5. Passet ikke for mitt norsknivå
6. Var ikke interessert
7. Sykdom
8. Hadde ikke råd til kurs
9. Annet

Til alle innvandrere
L4_ny.
Mener du at dine norskferdigheter er…?
1. … svært gode
2. … ganske gode
3. … middels
4. … ganske dårlige, eller
5. … svært dårlige?

*L5_a
Hvor gode vil du si at dine norskferdigheter er når det gjelder…
… å oppfatte nyheter på radio og tv? Er de…
1. Svært gode
2. Ganske gode
3. Middels
4. Ganske dårlige
5. Svært dårlige

L5_b
Hvor gode vil du si at dine norskferdigheter er når det gjelder…
… å lese norske aviser? Er de…
1. Svært gode
2. Ganske gode
3. Middels
4. Ganske dårlige
5. Svært dårlige

L5_c_ny
Hvor gode vil du si at dine norskferdigheter er når det gjelder…
… å snakke med folk? Er de…
1. Svært gode
2. Ganske gode
3. Middels
4. Ganske dårlige
5. Svært dårlige

L5_d_ny
Hvor gode vil du si at dine norskferdigheter er når det gjelder…
… å skrive en jobbsøknad? Er de…
1. Svært gode
2. Ganske gode
3. Middels
4. Ganske dårlige
5. Svært dårlige

L5_e
Hvor gode vil du si at dine norskferdigheter er når det gjelder…
… å snakke med lege om helseproblemer? Er de…
1. Svært gode
2. Ganske gode
3. Middels
4. Ganske dårlige
5. Svært dårlige

Hvis Arbeid1a = ja eller Arbeid1b = ja (hvis IO er i jobb)
I16_ny.
Hvor stor del av arbeidsdagen snakker du norsk? Er det som regel…
1. … hele eller i store deler av arbeidsdagen
2. … omtrent halvparten av arbeidsdagen
3. … mindre enn halve arbeidsdagen, eller
4. … ikke i det hele tatt?
5. Snakker ikke med andre når jeg er på jobb

Hvis L4_ny = 3, 4 eller 5

Tolk3
Har du i løpet av de siste 12 månedene brukt profesjonell tolk i noen av følgende situasjoner:
Flere svar mulig
1. *(hvis IO har barn under 16 år)* I kontakt med skole?
2. I kontakt med offentlig kontor? For eksempel NAV, barnevern
3. Ved lege- eller tannlegebesøk?
4. Andre situasjoner?

Tolk1
Har du i løpet av de siste 12 månedene brukt et familiemedlem eller en venn til å oversette i noen av følgende situasjoner:
Flere svar mulig
1. Ved mottak av brev eller regninger?
2. *(hvis IO har barn under 16 år)* I kontakt med skole?
3. I kontakt med offentlig kontor? For eksempel NAV, barnevern
4. Ved lege- eller tannlegebesøk?
5. Andre situasjoner?

Hvis svart på Tolk1_1, 2, 3, 4 eller 5
Tolk2.
Var det ved noen av anledningene et barn under 18 år som oversatte for deg?
1. Ja
2. Nei

Tolk4
I løpet av de siste 12 månedene, har du i kontakt med skole, lege eller offentlig kontor hatt behov for tolk eller hjelp til oversetting uten at du fikk det?
1. Ja
2. Nei
3. Har ikke hatt kontakt med skole, lege eller offentlig kontor

L1_nof-L3_nofd stilles kun til norskfødte eller innvandrere som kom før de fylte 6 år (A2<6 år)
*L1_nof.
Mener du at dine ferdigheter i dine foreldres morsmål er… Hvis foreldrene har forskjellig morsmål, skal IO svare for morens morsmål.
1. … svært gode
2. … ganske gode
3. … middels
4. … ganske dårlige, eller
5. … svært dårlige?

L2_nof.
Med hvilke personer snakker du dine foreldres morsmål? Med …?
Flere svar mulig.
1. Foreldre
2. Besteforeldre
3. Søsken
4. Kamerater/venner
5. Ektefelle/samboer/forlovede/kjæreste
6. Andre familiemedlemmer
7. Andre
8. Ingen

L3_nofa.
Hvor gode vil du si at dine ferdigheter i dine foreldres morsmål er når det gjelder…
… å se på tv eller høre på radio? Vil du si…
1. Svært gode
2. Ganske gode
3. Middels
4. Ganske dårlige
5. Svært dårlige

L3_nofd.
Hvor gode vil du si at dine ferdigheter i dine foreldres morsmål er når det gjelder…
… å lese aviser eller bøker? Gjelder også nettaviser
Vil du si…
1. Svært gode
2. Ganske gode
3. Middels
4. Ganske dårlige
5. Svært dårlige

L3_nofb.
Hvor gode vil du si at dine ferdigheter i dine foreldres morsmål er når det gjelder…
… å snakke med folk?
Vil du si…
1. Svært gode
2. Ganske gode
3. Middels
4. Ganske dårlige
5. Svært dårlige

L3_nofc.
Hvor gode vil du si at dine ferdigheter i foreldres morsmål er når det gjelder…
… å skrive brev, e-post eller sms?
Vil du si…
1. Svært gode
2. Ganske gode
3. Middels
4. Dårlige
5. Svært dårlige

Til norskfødte og innvandrere som kom før de fylte 6 år og <=39 ÅR
L6_nof_ny
Har du i løpet av de siste 12 måneder hjulpet noen i familien din med å oversette mellom norsk og (ditt/dine foreldres) morsmål?
1. Ja
2. Nei

Hvis L6_nof_2 = ja
L6_nof_frekv
I løpet av de siste 12 måneder, har du hjulpet noen i familien din med å oversette…?
1. … én gang
2. … 2-4 ganger
3. … 5-10 ganger, eller
4. … mer enn 10 ganger

Utdanning

Intro_utdanning

Så har vi noen spørsmål om utdanning og norskopplæring.

Dersom ikke opplysninger om IO fra undersøkelse om utdanning tatt i utlandet

M3.

Har du gått på skole i andre land enn i Norge?

1. Ja
2. Nei

Hvis M3=1
Vis kort 8

M4_ny.

Hva slags utdanning har du fullført i andre land enn i Norge? Med fullført menes å ha fått vitnemål eller tatt eksamen. *Sett kun ett kryss for høyeste fullførte utdanning*

1. Ikke fullført noen utdanning
2. Grunnskole, 1-6 år
3. Grunnskole, 7 år eller mer
4. Videregående skole, 1-2 år
5. Videregående skole, 3 år eller mer
6. Høyere utdanning (høyskole/universitet), 1 år
7. Høyere utdanning (høyskole/universitet), 2 år
8. Høyere utdanning (høyskole/universitet), 3-4 år
9. Høyere utdanning (høyskole/universitet), 5 år eller mer
10. Forskerutdanning, PhD

*M5_nof.

I hvilke(t) land var det?

1. I eget/foreldrenes opprinnelsesland
2. I annet land

Til alle norskfødte og til innvandrere som kom før de ble 17 år (A2_ny). Stilles til alle som har gått på grunnskole eller videregående skole i Norge

M10_ny.

Har du hatt norsk som andrespråk eller særskilt norskopplæring i grunnskole og/eller videregående skole i Norge?

1. Ja, i grunnskolen
2. Ja, på videregående skole
3. Både i grunnskole og på videregående skole
4. Nei
5. Vet ikke

Stilles hvis M10 = 1, 2 eller 3

M11_ny.

Hvor mange år til sammen har du hatt norsk som andrespråk eller særskilt norskopplæring i skolen?

Antall år

M12_nof.

Har du fått undervisning i [ditt/dine foreldres] morsmål på skolen i Norge?

1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis M12_nof=1
M13_nof.
Hvor mange år har du hatt morsmålsundervisning i norsk skole? Ikke norsk språk
1. Mindre enn ett år
2. 1 - 2 år
3. 3 - 4 år
4. 5 - 6 år
5. 7 år eller mer

Religion og religionsutøvelse

Intro_rel
Så har vi noen spørsmål om religion og religionsutøvelse

E1_ny.
Hvilken religiøs tro er du oppdratt i? Er det...
1. kristendom
2. jødedom
3. islam
4. hinduisme
5. buddhisme
6. annen religion, eller
7. ikke oppdratt i noen religiøs tro

Hvis E1_ny = 6
E1_spes
Hvilken annen religion?

Hvis E1 = 1-6
E2.
Vil du si at du tilhører denne religionen i dag?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis E1_ny=7 eller E2=nei
C9
Vil du si at du tilhører en bestemt religion eller trosretning idag?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis C9=1
C9_2
Hvilken religion eller trosretning tilhører du?
1. kristendom
2. jødedom
3. islam
4. hinduisme
5. buddhisme, eller
6. annen religion

Alle
Vis kort 9
E3_ny.
Hvor viktig vil du si at religion er i livet ditt? Oppgi svaret på en skala fra 0 til 10, der 10 betyr "svært viktig" og 0 betyr "ikke viktig i det hele tatt".
0. Ikke viktig i det hele tatt
10. Svært viktig

E4_ny
Hvor ofte har du i løpet av de siste 12 månedene deltatt i religiøse møter eller bønn arrangert av trossamfunn? Ikke regn med dåp, konfirmasjon, bryllup eller begravelser. Er det…
1. To eller flere ganger i uka
2. En gang i uka
3. 1-3 ganger i måneden
4. Bare på spesielle helligdager
5. Sjeldnere
6. Aldri

Hvis E3_ny >3
E5.
Hvordan opplever du mulighetene for å utøve din religion i Norge? Er det …?
1. … svært lett
2. … lett
3. Verken lett eller vanskelig
4. … vanskelig, eller
5. … svært vanskelig?

Tillit og livskvalitet

Intro_tillit
Så har vi noen spørsmål om tillit og livskvalitet.

Vis kort 10
PW010
Alt i alt, hvor fornøyd er du med livet nå om dagen? Oppgi svaret på en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd.
0 svært misfornøyd…
10 svært fornøyd

Vis kort 11
SosKap1
Vil du stort sett si at folk flest er til å stole på, eller at en ikke kan være for forsiktig når en har med andre å gjøre? Oppgi svaret på en skala fra 0-10, der 0 betyr at en ikke kan være for forsiktig, mens 10 betyr at folk flest er til å stole på.
0 en kan ikke være for forsiktig
10 folk flest er til å stole på

Vis kort 12
PW130
På en skala fra 0 til 10, hvor stor tillit har du personlig til det politiske systemet i Norge? 0 betyr at du ikke har noen tillit i det hele tatt, mens 10 betyr at du har full tillit.
0 ikke tillit i det hele tatt
10 full tillit
Vet ikke

Vis kort 12
PW140
På en skala fra 0 til 10, hvor stor tillit har du personlig til
rettsvesenet i Norge? Der 0 betyr at du ikke har noen tillit i det hele tatt, mens 10 betyr at du har full tillit.
0 ikke tillit i det hele tatt
10 full tillit
Vet ikke

Vis kort 12
PW150
På en skala fra 0 til 10, hvor stor tillit har du personlig til politiet i Norge? Der 0 betyr at du ikke har noen tillit i det hele tatt, mens 10 betyr at du har full tillit.
0 ikke tillit i det hele tatt
10 full tillit
Vet ikke

Vold og utrygghet

Vo_F1a1
I de neste spørsmålene ønsker vi å kartlegge hvor utsatt du har vært for vold eller tyveri. Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for... vold som førte til synlige merker eller kroppsskade?
1. Ja
2. Nei

Vo_F1b1
Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for... vold som ikke førte til synlige merker eller kroppsskade?
1. Ja
2. Nei

Vo_F1c1
Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for... trussel som var så alvorlig at du ble redd?

1. Ja
2. Nei

VO_F3a1.
Er [du/dere] blitt utsatt for tyveri eller skadeverk i løpet av de siste 12 måneder?
1. Ja
2. Nei

*Bol6f.
Har [du/dere] problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet?
1. Ja
2. Nei

Diskriminering

Intro_diskr
Nå følger noen spørsmål om opplevelser du kan ha hatt.

Hvis IO er i arbeid (arbeid1a=Ja eller arbeid1b=ja)
Diskr1.
Har du i løpet av de siste 12 månedene opplevd å bli forskjellsbehandlet av kollegaer, sjefer eller kunder på arbeidsplassen?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis Diskr1 = Ja
Diskr1_2
Har du opplevd at det har skjedd på grunn av din innvandrerbakgrunn?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis IO går på skole/er i utdanning (arb14=3)
Diskr2.
Har du noen gang i løpet av de siste 12 månedene opplevd å bli forskjellsbehandlet av medelever eller ansatte på en skole eller utdanningsinstitusjon?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Diskr2_2
Har du opplevd at det har skjedd på grunn av din innvandrerbakgrunn?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Diskr3
Har du i løpet av de siste 12 månedene søkt arbeid?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis Diskr3=ja

Diskr3_2.
Har det i løpet av de siste 12 månedene hendt at du ikke har fått et arbeid som du har søkt og var kvalifisert for?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis Diskr3_2=ja
Diskr3_3
Opplevde du at det har skjedd på grunn av din innvandrerbakgrunn?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Diskr4.
Har du i løpet av de siste 12 månedene hatt kontakt med det norske helsevesenet, som for eksempel fastlege, sykehus, legevakt, helsestasjon eller sykehjem?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis Diskr4=ja
Diskr4_2.
Har du opplevd å bli forskjellsbehandlet i det norske helsevesenet?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis Diskr4_2 = Ja
Diskr4_3
Har du opplevd at det har skjedd på grunn av din innvandrerbakgrunn?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Diskr5
I løpet av de siste 12 månedene, har du her i Norge opplevd å bli forskjellsbehandlet på grunn av din innvandrerbakgrunn i andre situasjoner?
1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Hvis Diskr5 = 1
Vis kort 13
Diskr5_2
Vi lurer på i hvilke andre situasjoner har du opplevd å bli forskjellsbehandlet på grunn av din innvandrerbakgrunn. Har det vært …? I løpet av de siste 12 måneder. Flere svar mulig.
1. … i kontakt med politiet?
2. … av ansatte på offentlig kontor, som f.eks. NAV, barnevern?
3. … i forbindelse med kjøp eller leie av bolig?

4. … på restauranter, kafeer eller utesteder?
5. … i butikk eller bank?
6. … på buss, tog eller t-bane?
7. … av folk på gater eller torg?
8. … andre steder?

Sosial kontakt (med familien)

Intro_kontakt

Videre kommer noen spørsmål om sosial kontakt med familie og venner.

Hvis C2_ny = ja

*F6_ny.

Du har tidligere fortalt at du har barn som ikke bor i husholdningen. Omtrent hvor ofte treffer du [noen av barna/dette barnet]? Hvis IO har flere barn, gjelder det barnet IO treffer oftest.

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke
3. omtrent hver måned
4. noen ganger i året
5. én gang i året
6. sjeldnere enn hvert år

Hvis SK1_far = 1 [Hvis far lever] og Slekt ≠ 8

SK2f

Hvor ofte treffer du din far?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke
3. omtrent hver måned
4. noen ganger i året
5. én gang i året
6. sjeldnere enn hvert år

Hvis sk1_far = JA og Slekt ≠ 8

Sos2bfar

Hvor ofte har du kontakt med din far, via telefon, tekstmelding, e-post, annen internettkommunikasjon, brev og lignende?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke
3. omtrent hver måned
4. noen ganger i året
5. én gang i året
6. sjeldnere enn hvert år

Hvis SK1_mor = 1 [Hvis mor lever] og Slekt ≠ 8

SK2m

Hvor ofte treffer du din mor?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke
3. omtrent hver måned
4. noen ganger i året
5. én gang i året
6. sjeldnere enn hvert år

Hvis sk1_mor = 1 og Slekt ≠ 8

Sos2bmor

Hvor ofte har du kontakt med din mor, via telefon, tekstmelding,e-post, annen internettkommunikasjon, brev og lignende?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke
3. omtrent hver måned
4. noen ganger i året
5. én gang i året
6. sjeldnere enn hvert år

Hvis Slekt ≠ 6,7
SK3.
Har du søsken?
1. Ja
2. Nei

Hvis SK3=1 og ikke bor sammen med søsken slekt = 6,7
*F13_ny.
Hvor ofte treffer du noen av dine søsken? Hvis IO har flere søsken, gjelder det den IO treffer oftest.
1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke
3. omtrent hver måned
4. noen ganger i året
5. én gang i året
6. sjeldnere enn hvert år

Hvis SK3= 1 og Slekt ≠ 6, 7
Sos2bSoS
Hvor ofte har du kontakt med dine søsken, via telefon, tekstmelding, e-post, annen internettkommunikasjon, brev og lignende? Hvis IO har flere søsken, gjelder det den IO har oftest kontakt med.
1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke
3. omtrent hver måned
4. noen ganger i året
5. én gang i året
6. sjeldnere enn hvert år

Sosial kontakt utenom familien (venner og naboer)

*Sk5a.
Bortsett fra medlemmer av din egen familie, har du noen gode venner på stedet der du bor?
1. Ja
2. Nei

Hvis Sk5a=2
Sk5b.
Har du noen gode venner andre steder i Norge?
1. Ja
2. Nei

Alle
Sk5c.
Har du noen gode venner i utlandet?
1. Ja
2. Nei

Hvis Sk5a=1 eller Sk5b=1 eller Sk5c=1
*Sk6.

Hvor ofte er du sammen med gode venner?
1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke
3. omtrent hver måned
4. noen ganger i året
5. én gang i året
6. sjeldnere enn hvert år

Sk5a=1 eller Sk5b=1
Sos2bvenn_No
Hvor ofte har du kontakt med gode venner som bor i Norge, via telefon, tekstmelding, e-post, annen internettkommunikasjon, brev og lignende?
1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke
3. omtrent hver måned
4. noen ganger i året
5. én gang i året
6. sjeldnere enn hvert år

Sk5c=1
Sos2bvenn_utl
Hvor ofte har du kontakt med gode venner som bor utenfor Norge, via telefon, tekstmelding, e-post, annen internettkommunikasjon, brev og lignende?
1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke
3. omtrent hver måned
4. noen ganger i året
5. én gang i året
6. sjeldnere enn hvert år

Hvis Sk5a=1 eller Sk5b=1
Q4_ny.
Hvor mange av dine venner som bor i Norge har innvandrerbakgrunn? Er det…
1. Ingen
2. Under halvparten
3. Omtrent halvparten
4. Over halvparten
5. Alle
6. Vet ikke
7. Vil ikke svare

Sk7.
Har du noen som står deg nær, og som du kan snakke fortrolig med?
1. Ja
2. Nei

Holdninger og verdier

Intro_verdi
Nå følger noen spørsmål om holdninger og verdier

Vis kort 14
B18d
Hvor viktig er det for deg å bo i et land med demokratisk styresett? Svar ved å bruke en skala fra 0

til 10, der 0 er ikke viktig i det hele tatt og 10 er ekstremt viktig.
0. Ikke viktig i det hele tatt
1. .
2. .
3. .
4. .
5. .
6. .
7. .
8. .
9. .
10. Ekstremt viktig
11. Vet ikke

Q8A

Jeg vil nå lese opp noen påstander som gjelder ytringsfrihet og ulike ytringer. Med ytringer, tenker vi her på ytringer i offentligheten. Er du helt enig, delvis enig, delvis uenig eller helt uenig i følgende påstander:
… Rasistiske ytringer bør tolereres
1. Helt enig
2. Delvis enig
3. Verken eller
4. Delvis uenig
5. Helt uenig

Q8B

Jeg vil nå lese opp noen påstander som gjelder ytringsfrihet og ulike ytringer. Med ytringer, tenker vi her på ytringer i offentligheten. Er du helt enig, delvis enig, delvis uenig eller helt uenig i følgende påstander:
… Ytringer som håner religion bør være tillatt
1. Helt enig
2. Delvis enig
3. Verken eller
4. Delvis uenig
5. Helt uenig

Q8C

Jeg vil nå lese opp noen påstander som gjelder ytringsfrihet og ulike ytringer. Med ytringer, tenker vi her på ytringer i offentligheten. Er du helt enig, delvis enig, delvis uenig eller helt uenig i følgende påstander:
… Ytringsfriheten bør kunne begrenses for å sikre at folk ikke blir trakassert eller mobbet
1. Helt enig
2. Delvis enig
3. Verken eller
4. Delvis uenig
5. Helt uenig

Spm48a

Folks syn på kjønnsroller kan variere. Jeg skal nå lese opp noen utsagn. Er du helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig i følgende utsagn:

… En yrkesaktiv mor kan ha et like nært og godt forhold til sine barn som en mor som ikke arbeider
1. Helt enig
2. Noe enig
3. Noe uenig
4. Helt uenig
5. Vet ikke(spontant)
6. Ikke svar(spontant)

Spm48b
Folks syn på kjønnsroller kan variere. Jeg skal nå lese opp noen utsagn. Er du helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig i følgende utsagn:
… Å være husmor er like tilfredsstillende som å ha lønnet arbeid
1. Helt enig
2. Noe enig
3. Noe uenig
4. Helt uenig
5. Vet ikke(spontant)
6. Ikke svar(spontant)

Spm48c
Folks syn på kjønnsroller kan variere. Jeg skal nå lese opp noen utsagn. Er du helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig i følgende utsagn:
… Både mann og kone bør bidra økonomisk til husholdningen
1. Helt enig
2. Noe enig
3. Noe uenig
4. Helt uenig
5. Vet ikke(spontant)
6. Ikke svar(spontant)

Spm48d
Folks syn på kjønnsroller kan variere. Jeg skal nå lese opp noen utsagn. Er du helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig i følgende utsagn:
… Menn bør ta like mye ansvar som kvinner for hus og barn
1. Helt enig
2. Noe enig
3. Noe uenig
4. Helt uenig
5. Vet ikke(spontant)
6. Ikke svar(spontant)

Spm42a
Jeg skal nå lese opp noen forhold som en del mennesker mener bidrar til et lykkelig ekteskap. Synes du det er svært viktig, ganske viktig eller ikke spesielt viktig for et lykkelig ekteskap …
… å ha samme sosiale bakgrunn?
1. Svært viktig
2. Ganske viktig
3. Ikke spesielt viktig
4. Vet ikke(spontant)

5. Ikke svar(spontant)

Spm42b
Jeg skal nå lese opp noen forhold som en del mennesker mener bidrar til et lykkelig ekteskap. Synes du det er svært viktig, ganske viktig eller ikke spesielt viktig for et lykkelig ekteskap …
… å ha samme religiøse tro?
1. Svært viktig
2. Ganske viktig
3. Ikke spesielt viktig
4. Vet ikke(spontant)
5. Ikke svar(spontant)

Spm42c
Jeg skal nå lese opp noen forhold som en del mennesker mener bidrar til et lykkelig ekteskap. Synes du det er svært viktig, ganske viktig eller ikke spesielt viktig for et lykkelig ekteskap …
… å ha samme politiske innstilling?
1. Svært viktig
2. Ganske viktig
3. Ikke spesielt viktig
4. Vet ikke(spontant)
5. Ikke svar(spontant)

Spm42d
Jeg skal nå lese opp noen forhold som en del mennesker mener bidrar til et lykkelig ekteskap. Synes du det er svært viktig, ganske viktig eller ikke spesielt viktig for et lykkelig ekteskap …
… å bo atskilt fra svigerforeldre?
1. Svært viktig
2. Ganske viktig
3. Ikke spesielt viktig
4. Vet ikke(spontant)
5. Ikke svar(spontant)

Spm42e
Jeg skal nå lese opp noen forhold som en del mennesker mener bidrar til et lykkelig ekteskap. Synes du det er svært viktig, ganske viktig eller ikke spesielt viktig for et lykkelig ekteskap …
… å dele husarbeidet?
1. Svært viktig
2. Ganske viktig
3. Ikke spesielt viktig
4. Vet ikke(spontant)
5. Ikke svar(spontant)

Spm42f
Jeg skal nå lese opp noen forhold som en del mennesker mener bidrar til et lykkelig ekteskap. Synes du det er svært viktig, ganske viktig eller ikke spesielt viktig for et lykkelig ekteskap …
… å ha barn?
1. Svært viktig
2. Ganske viktig

3. Ikke spesielt viktig
4. Vet ikke(spontant)
5. Ikke svar(spontant)

Spm42g
Jeg skal nå lese opp noen forhold som en del mennesker mener bidrar til et lykkelig ekteskap. Synes du det er svært viktig, ganske viktig eller ikke spesielt viktig for et lykkelig ekteskap …
… å ha samme landbakgrunn?
1. Svært viktig
2. Ganske viktig
3. Ikke spesielt viktig
4. Vet ikke(spontant)
5. Ikke svar(spontant)

Spørsmål F8_nofa og F9_nof stilles kun til norskfødte og innvandrere i alderen <=39 år som er gift(siv=1).
F8_nofa_ny.
Hvor stor grad av innflytelse hadde andre på beslutningen om at du skulle gifte deg? Vil du si…
1. Svært stor
2. Ganske stor
3. Middels
4. Ganske liten
5. Svært liten
6. Ingen innflytelse
7. Vil ikke svare

F8_nofb_ny.
Hvor stor grad av innflytelse hadde andre på valget av ektefelle?
Vil du si…
1. Svært stor
2. Ganske stor
3. Middels
4. Ganske liten
5. Svært liten
6. Ingen innflytelse
7. Vil ikke svare

F9_nof.
Hvor lang tid hadde du kjent din ektefelle før dere giftet dere?
Antall år: Antall måneder:

Spørsmål F10 og F11 stilles kun til forlovede(F3=1). Andre går til S3_ny.
F10_nofa_ny.
Hvor stor grad av innflytelse hadde andre på beslutningen om at du skulle forlove deg?
Vil du si…
1. Svært stor
2. Ganske stor
3. Middels
4. Ganske liten
5. Svært liten
6. Ingen innflytelse
7. Vil ikke svare

F10_nofb_ny.

Hvor stor grad av innflytelse hadde andre på valget av forlovede?
Vil du si…
1. Svært stor
2. Ganske stor
3. Middels
4. Ganske liten
5. Svært liten
6. Ingen innflytelse
7. Vil ikke svare

F11_nof.
Hvor lang tid hadde du kjent din forlovede før forlovelsen ble inngått?
Antall år: Antall måneder:

Statsborgerskap

Hvis IO har norsk statsborgerskap i registeret
S3_ny.
Til slutt har vi noen spørsmål om statsborgerskap. Ifølge folkeregisteret har du norsk statsborgerskap. Har du også et annet statsborgerskap i tillegg til ditt norske?
1. Ja
2. Nei

Hvis ikke norsk statsborger ifølge register
S5.
Til slutt har vi noen spørsmål om statsborgerskap. Har du søkt om norsk statsborgerskap?
1. Ja
2. Nei

Til alle med norsk statsborgerskap i folkeregisteret eller Hvis S5 = ja
S5_2
Søkte du selv om norsk statsborgerskap, var det dine foreldre som søkte på vegne av deg eller har du vært norsk statsborger fra du ble født?
1. IO søkte selv
2. Foreldre søkte på vegne av IO
3. IO født med norsk statsborgerskap

Hvis S5_2=1
Vis kort 15
S6_ny.
Jeg skal nå lese opp noen grunner til at man søker norsk statsborgerskap. Hvilke av disse passer best for deg?
Inntil to svaralternativer mulig.
1. Jeg ønsket å stemme ved stortingsvalg
2. Det gjorde det lettere å besøke opprinnelseslandet eller andre land
3. Jeg følte at jeg hørte til i Norge
4. Det ga meg bedre muligheter i det norske samfunnet
5. Det ga vern mot å bli utvist fra Norge

6. Jeg ønsket eller kunne ikke flytte tilbake til opprinnelseslandet
7. Jeg var statsløs
8. Andre grunner, spesifiser
9. Vet ikke

Hvis S6_ny = 8
S6_spes
Hvilke andre grunner?

Hvis S5=2
S7.
Tror du at du noen gang kommer til å søke om norsk statsborgerskap?
1. Ja
2. Nei

Hvis S7=1
Vis kort 16
*S8_ny.
Jeg skal nå lese opp noen grunner til at man søker norsk statsborgerskap. Hvilke av disse passer best for deg?
Inntil to svaralternativer mulig.
1. Jeg ønsker å stemme ved stortingsvalg
2. Det gjør det lettere å besøke opprinnelseslandet eller andre land
3. Jeg føler at jeg hører til i Norge
4. Det gir meg bedre muligheter i det norske samfunnet
5. Det gir vern mot å bli utvist fra Norge
6. Jeg ønsker eller kan ikke flytte tilbake til opprinnelseslandet
7. Jeg er statsløs
8. Andre grunner, spesifiser
9. Vet ikke

Hvis S8_ny = 8
S8_spes
Hvilke andre grunner?

Hvis S7=2
Vis kort 17
S9_ny.
Jeg skal nå lese opp noen grunner til at man ikke ønsker å søke norsk statsborgerskap. Hvilke av disse passer best for deg?
Inntil to svaralternativer mulig.
1. Jeg planlegger å flytte fra Norge
2. Jeg føler at jeg ikke hører til i Norge
3. Jeg oppfyller ikke kravene
4. Jeg beholder mitt opprinnelige statsborgerskap av praktiske grunner(f.eks. innreisetillatelse, eie eiendom, arverettslig)
5. Jeg føler meg sterkt knyttet til opprinnelseslandet
6. Andre grunner, spesifiser
7. Vet ikke

Hvis S9_ny = 6
S9_spes
Hvilke andre grunner?

Hvis S7=2
S10.
Ville du søke om norsk statsborgerskap dersom du var sikker på å beholde ditt opprinnelige statsborgerskap?
1. Ja
2. Nei

R7.
Stemte du ved kommunevalget i 2015?
1. Ja
2. Nei
3. Husker ikke
4. Har/hadde ikke stemmerett

Tusen takk for intervjuet!

Hvor ble intervjuet foretatt?
1. Hjemme hos IO
2. På bibliotek, kafé e.l.
3. I SSBs lokaler i Oslo
4. Annet sted

Dersom IO ble intervjuet ved besøk skal intervjueren fylles ut dette etter intervjuet
Intervjuet ble foretatt med …
1. IO i enerom (gjelder selv om intervjuet ble foretatt på bibliotek, kafé e.l., så lenge dere satt uforstyrret)
2. ektefelle/samboer til stede en del av tiden
3. ektefelle/samboer til stede hele tiden
4. andre husholdningsmedlemmer til stede en del av tiden
5. andre husholdningsmedlemmer til stede hele tiden
6. personer utenom husholdningen til stede en del av tiden (venner eller bekjente)
7. personer utenom husholdningen til stede en del av tiden (venner eller bekjente)

Vedlegg J: Registerkoblinger

Variabler på datafilen i tillegg til variabler fra spørreskjemaet (register, beregnet, Blaise)

Filanvn	Beskrivelse	Register, kilde
fodeland	Fødeland	$BESTAT/innvandr/arkiv/bosatt/g2015m01d01
Statsborg	Statsborgerskap	$BESTAT/innvandr/arkiv/bosatt/g2015m01d01
innvkat	Innvandringskategori	$BESTAT/innvandr/arkiv/bosatt/g2015m01d01
landbak3gen	Landbakgrunn som dekker 3 generasjoner	$BESTAT/innvandr/arkiv/bosatt/g2015m01d01
botid	Botid i hele år ved utgangen av statistikkåret. For personer med reg. status 1=bosatt, 4=forsvunnet og 6=utgått fødselsnummer beregnes botid i antall år fra første dato for opphold i Norge, og til 31/12 i statistikkåret	$BESTAT/innvandr/arkiv/bosatt/g2015m01d01.
Kjonn	Kjønn	Bereg
IOs_alder	Alder på intervjutidspunktet	Bereg + intervjutidspunk. Beregnet
Alder	Alder (trekketidspunkt)	Bereg
Alder_31122015	Alder ved utgangen av året	Bereg. Beregnet
Sivilstand	Sivilstand	Bereg
Personkode	Status (bosatt, utvandret, død)	Bereg
innvgrunn	Innvandringsgrunn	$BESTAT/innvgrunn/arkiv/alle_fnr/g2015m01d01
utd_utland	Utdanning fra utlandet	$UTD/utdnivaa/arkiv/befutd_nudb_2012/g2014
introduksjon	Merke for deltakelse i introduksjonsprogrammet 2005-2014	Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere
Styrk08_int	Yrkeskode, omkodet fra styrk 98 til styrk08, alle	Standard for yrkeskoding Styrk08
NACE_SN07	Næringskode. Manuel koding der registerkode mangler eller er feil	Registerbasert sysselsettingsstatistikk
Antall_Ansatte	Antall Ansatte	Registerbasert sysselsettingsstatistikk
Hushtyp	Lages fra husholdningsboksen, etter opplegg fra eu-silc	Bereg + intervju. Beregnet
innalder	Alder ved innvandring - registerbasert	$BESTAT/innvgrunn/arkiv/alle_fnr/g2015m01d01/
innalder_intervju	Alder ved innvandring. Beregnet ut fra fødselsår og oppl. om innvandringsår i intervjuet.	Bereg + intervju. Beregnet
ts-stor	Tett/spredt kode	Bereg
forstaar	Lages fra forstdato, omkodes til årstall	Bereg
mor_innvgrunn	Mors innvandringsgrunn. Norskfødte	$BESTAT/innvgrunn/arkiv/alle_fnr/g2015m01d01
far_innvgrunn	Fars innvandringsgrunn. Norskfødte	$BESTAT/innvgrunn/arkiv/alle_fnr/g2015m01d01
Utdanning	Utdanninsnivå	Nasjonal utdanningsdatabase NUDB
Fagfelt	Utdanning - fagfelt	Nasjonal utddanningsdatabase NUDB
	Inntektsvariabler fra inntekts- og formuesstatistikken for husholdninger	Hentes fra S225
Vekt	Vekt; kjønn, alder, kommune	Beregnet

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9541-6 (elektronisk)

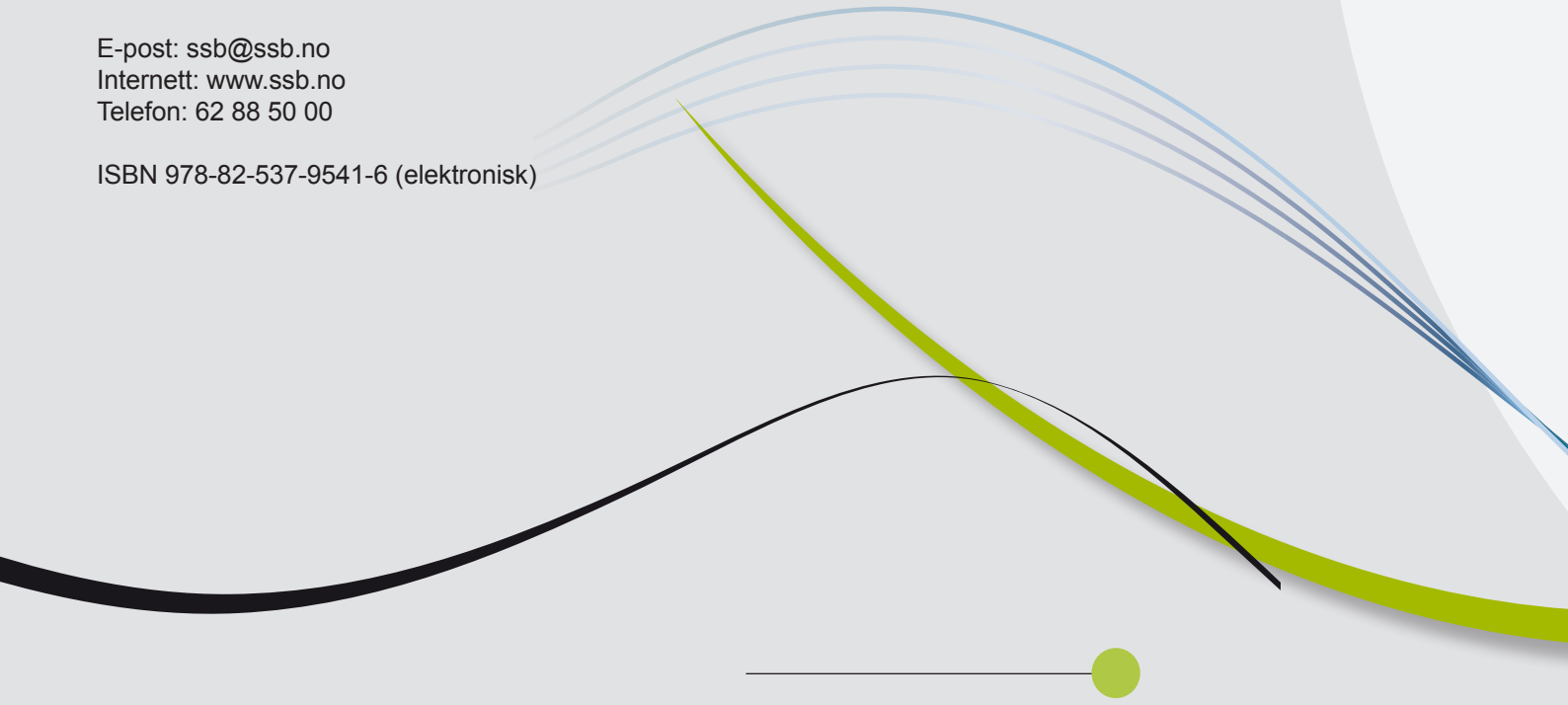

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Design: Siri Boquist